

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Årsrapport 2017

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	4
1.4 Andre forhold	5
Sted, dato og fylkesmannens signatur	5
2 Introduksjon til embetets hovedtall	6
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	7
3 Årets aktiviteter og resultater	11
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	11
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	11
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	11
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	12
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	13
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	14
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	14
3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet	15
3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	16
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	17
3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	17
3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020	20
3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid	21
3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester	22
3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring	22
3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	23
3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø	23
3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene	23
3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket	24
3.1.1.14 Bærekraftig landbruk	25
3.1.1.15 Andre oppdrag	25
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	25
3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	25
3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket	25
3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	26
3.1.2.4 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	26
3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen	26
3.1.2.6 Andre oppdrag	27
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	28
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling	28
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	30

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	35
3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende	37
3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	38
3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene	38
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	39
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	39
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	39
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	39
3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	39
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	39
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	39
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	39
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	39
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	39
3.2.9 Landbruksdepartementet	39
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	39
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	62
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	62
4 Styring og kontroll i embetet	63
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	63
4.1.1 Embetets risikostyring	63
4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	63
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	63
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	63
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	64
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	64
5 Vurdering av framtidsutsikter	65
5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	65
5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	65
6 Årsregnskap	68

1 Fylkesmannens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Fylkesmannen er meget godt fornøyd med embetet arbeid i 2017. Resultatoppnåelsen er god selv om embetet har vært inne i en ressurskrevende sammenslåingsprosess med fylkesmannsambetet i Sør-Trøndelag. Det er fremdeles avvik på saksbehandlingstid på klagesaksbehandling på byggesaker, men vi ser en klar forbedring fra 2016. Vi vil fortsatt ha innsats rettet mot dette feltet til vi når de målene som er satt for saksbehandlingstid. Komplekse saker gjør at vi også har noe avvik på hendelsesbasert tilsyn på noen områder samt har måttet prioritere tilsyn med spesialisthelsetjeneste fremfor kommunehelsetjeneste.

Embetet har et merforbruk på drift på ca. 0,3 mill. kr. Dette skyldes i første rekke sammenslåingsprosessen og økte kostnader i den forbindelse. Det har vært tilnærmet ansettelsesstopp gjennom hele året for å unngå merforbruk samt legge til rette for fremtidig mer effektivt ressursbruk.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

2017 har i stor grad vært preget av sammenslåingsprosessen med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Etter sammenslåingsvedtaket gjennom Kgl.res. i mai 2016, startet prosessen påfølgende høst. Selve gjennomføringen av vedtaket ble fullført i 2017 med innplassering av ledere og ansatte i nye stillinger. Det har vært krevende prosesser for å komme frem til hensiktsmessige organisatoriske løsninger som imøtekommer forutsetningene om at hovedsetet for Fylkesmannen skal være plassert i Steinkjer, med stillinger og oppgaver både på Steinkjer og i Trondheim. Arbeidet med sammenslåingen er beskrevet i en egen rapport oversendt KMD 22.02.2018.

En annen viktig oppgave som har hatt prioritet også i 2017 er oppfølging av kommunereformen. Stortinget besluttet i juni 2017 sammenslåing av flere kommuner i Nord-Trøndelag. Det gjelder kommunene Steinkjer og Verran som blir en ny Steinkjer kommune, og videre slåes Namsos, Namdalseid og Fosnes kommuner sammen til nye Namsos kommune. Stortinget vedtok videre å sammenslå Vikna, Nærøy, Leka og Bindal kommuner. Dette var ikke i tråd med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sin anbefaling av 01.10.2016. Senere er dette vedtaket opphevet slik at Leka fortsetter som egen kommune i likhet med Bindal kommune som ligger i Nordland fylke. Vedtaket vedrørende sammenslåing av Vikna og Nærøy kommuner ble opprettholdt. En kommune, Leksvik, er tidligere sammenslått med Rissa kommune i Sør-Trøndelag fastsatt i Kgl.res i 2015.

Fylkesmannen har gjennomført felles kommunestyremøter i alle sammenslåtte kommuner og bistår kommunene i grensejusteringssaker og andre saker kommunene ønsker bistand i forhold til. Kommunikasjonen med de sammenslåtte kommunene er god.

Innsatsen overfor utsatte barn og unge generelt og barnevern spesielt, har også i 2017 fått betydelig oppmerksomhet i tråd med føringer og forventninger i embetsoppdraget.

Vi har sett tydelige forbedringer i forvaltningskompetansen i kommunene. Dette gjelder både innenfor klagesaksbehandling og den øvrige kontakten vi har med de enkelte kommunene.

For Fylkesmannen gir det en langt bedre mulighet til å skape felles forståelse av utfordringer og løsninger. Det gir også større muligheter til overføring av god praksis mellom tjenestene og økt fokus på forbedring. Sentrale oppfølgingsstema i Fylkesmannens dialogmøter med kommunene har vært ideologi, ressursbruk og ledelse samt samhandling og utøvingen av barnevernsfaget.

Som et ledd i vårt arbeid med utfordringer i levekårssituasjonen for barn og unge, særlig enslige mindreårige flyktninger, har Fylkesmannen gjennomført besøk i en rekke kommuner i fylket. Bakgrunnen og målet med besøkene var å få oversikt over helsetilstanden i fylket, via aktiv deltakelse i rådgivningsgruppen for HUNT. I tillegg tok vår landbruksavdeling sammen med fylkeslegen et eget initiativ til prosjektet – En Helse - som er et tilleggsprosjekt til HUNT4. Denne undersøkelsen er rettet mot dyreeiere i fylket. Prosjektet er et forskningssamarbeid mellom HUNT og de veterinærfaglige miljøene i Norge. Årsaken til satsingen er økt fokus på helse, smitte og resistens. Vår landbruksdirektør og fylkeslege er henholdsvis leder og deltaker i styringsgruppen av En Helse.

Kap. 9A i opplæringsloven om elevenes skolemiljø ble endret gjennom innføring av aktivitetsplikt for skolene i mobbesaker. I etterkant av Stortingets behandling av lovendringene 22.mai 2017, er det gjennomført fagdager og konferanser for skoleledere og lærere hvor mobbing i skolen og endringene i loven har vært tema.

Endringene i Fylkesmannens rolle som følge av lovendringen, har medført en øking av klager i mobbesaker. Arbeidet med kapittel 9A i opplæringsloven har hatt stor oppmerksomhet ved utdanningsavdelingen og arbeidet har vært prioritert gjennom hele 2017.

Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag – HUNT – kom i gang for 4.gang høsten 2017. Dette er en stor undersøkelse der alle nordtrøndere over 13 år inviteres til å delta. Vi støtter denne undersøkelsen, som gir svært god oversikt over helsetilstanden i fylket, via aktiv deltakelse i rådgivningsgruppen for HUNT. I tillegg tok vår landbruksavdeling sammen med fylkeslegen et eget initiativ til prosjektet – En Helse - som er et tilleggsprosjekt til HUNT4. Denne undersøkelsen er rettet mot dyreeiere i fylket. Prosjektet er et forskningssamarbeid mellom HUNT og de veterinærfaglige miljøene i Norge. Årsaken til satsingen er økt fokus på helse, smitte og resistens. Vår landbruksdirektør og fylkeslege er henholdsvis leder og deltaker i styringsgruppen av En Helse.

Fylkesmannen har deltatt i Nord-Trøndelag fylkeskommunes klimautvalg. Dette er et politisk oppnevnt og ledet utvalg der vi via vår miljøvernndirektør har deltatt med faglige vurderinger og råd. Vi har også brukt skjønnsmidler for å bidra, sammen med kommunene og fylkeskommunen, til fremdriften av klimaarbeidet i fylket. Arbeidet med klimaspørsmål har tverrfaglig interesse og deltakelse internt i embetet, og er definert som en av flere fyrtårnsatsinger for Fylkesmannen i Trøndelag fra 2018.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Sammenslåingen

Som omtalt under punkt 1.2 har sammenslåingen av embetene i Nord- og Sør-Trøndelag preget arbeidet vårt i 2017. Etter at arbeidet med sammenslåingen startet høsten 2016 ble fjoråret preget av konkretisering av vedtaket. Lokal omstillingsgruppe leverte sin anbefaling med hensyn til hensiktsmessig organisering av nytt embete til fylkesmennene medio februar. Fylkesmennene kom med en felles tilrådning til KMD innen fristen 01.03.2017. Tilråningen fikk tilslutning i departementet, og denne dannet et godt grunnlag for det videre arbeidet med innplassering av ledere og medarbeidere i avdelinger og seksjoner. Arbeidet med organisering i avdelinger og seksjoner var krevende. De to embetene var i utgangspunktet noe forskjellig organisert. I tillegg kom spørsmålet om hva som skulle ligge i Steinkjer, der hovedsetet var plassert. Spesielt krevende var arbeidet for ledere og tillitsvalgte i lokal omstillingsgruppe. Men også den enkelte medarbeider var på ulikt vis involvert i arbeidet med tanke på hensiktsmessig organisering, utvikling av felles rutiner og ikke minst bidra til bygging av faglige og kollegiale relasjoner.

Sammenslåingsprosessen var krevende på flere områder. Det at vi hadde tilnærmet stillingsstopp gjorde arbeidet ekstra krevende. Avdelinger kunne ikke uten videre utlyse stillinger når medarbeidere sluttet. I fortsettelsen må vi ha større fokus på hvordan vi nedbemanner slik at det ikke er tilfeldige vakanser

som styrer, men hvilke oppgaver vi skal løse innenfor gitte rammer. Medarbeiderne i embetet skal ha stor ros for å ha møtt de merbelastningene sammenslåingsprosessen og stillingsstoppet har medført med ro og innsatsvilje.

Under prosessen har vi vært fokusert på å gi god informasjon og være forutsigbar i det vi gjør. Vi har også fokusert på mulighetene større fagmiljøer gir. Det er skissert flere satsingsområder for det nye embetet - Fylkesmannen i Trøndelag - omtalt som fyrtårnsatsinger. Disse har ikke blitt tilstrekkelig konkretisert i løpet av 2017. Dette gjelder både m.h.t innhold og organisering. De 6 temaene det er enighet omkring er; Klima og klimatilpasning, Mat og fiber fra den grønne og blå åker, Samisk kulturforståelse og folkerett, 0 -24 satsingen for utsatte barn og unge, Opplæring og tidlig dialog med kommunene i planarbeidet og Digitalisering. Disse er alle viktige satsingsområder i det nye embetet, og vil finne sin plass i organisasjonen fremover.

Økonomi

Økonomien har vært svært stram i 2017. Omstillingsarbeidet har naturligvis vært en økonomisk belastning med økte investeringskostnader, reiseutgifter og økte driftsutgifter på f.eks. arkivområdet hvor kravet om klargjøring til avlevering av papirarkivmateriale til statsarkivet ved årsskiftet 2017/2018 står ved lag. For å skaffe rom for omstillingskostnadene samt finansiere økte lønnsutgifter vi har fått via de lokale forhandlingene, besluttet vi som omtalt tidligere tilnærmet stillingsstopp. Vi begynner også for alvor å merke kravene til effektivisering og digitalisering som legges inn i de årlige budsjettene. Dette fordrer nye og smartere måter å jobbe på, noe vi har hatt fokus på og som må forsterkes i det nye embetet.

1.4 Andre forhold

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har gjennom hele året hatt et utstrakt samarbeid med enkeltkommuner, regionsamarbeid, KS og Nord-Trøndelag fylkeskommune samt ulike statsetater. Områder som kan nevnes som eksempler på samarbeid er oppfølgingen av kommunereformen i de vedtatt sammenslåtte kommunene, etablering av Region Namdal der alle de 13 kommunene i regionen har etablert et felles regionråd, samarbeid med fylkeskommunen om ny fylkesplan for Trøndelag og samarbeid med KS i etableringen av et læringsnettverk for bosetting og integrering av flyktninger.

Embetet har gått inn i det allerede etablerte Velferdsnettverket i Sør-Trøndelag. Dette er et nettverkssamarbeid mellom relevante statsetater, KS og fylkeskommunen. Arbeidet er konkret med felles satsing på enkeltområder. Fremover vil 0 – 24 satsingen for utsatte barn og unge ha prioritet og være Fylkesmannen i Trøndelag sitt «Fylkesgrep» der vi skal bidra både praktisk og økonomisk.

Embetet har gjennomført en rekke kurs og konferanser i løpet av året. Det er en hensiktsmessig måte å komme i kontakt med relevante fagmiljøer på for å gjennomføre statlig politikk gitt i embetsoppdraget.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag hadde gleden av å planlegge og tilrettelegge for to besøk av de Kongelige i 2017.

Tidlig i mars måned var H.K.H. Kronprinsen i Steinkjer hvor han åpnet konferansen «Folk først!». Konferansen handlet i stor grad om utenforskap, og om hvordan vanlige folk møtes av det offentlige system.

September måned fikk sju av fylkes kommuner besøk av DD.HH.KK. Kronprinsparet, da de la ut på sin fylkesreise. Dette var en historisk begivenhet på flere måter. Få måneder etter besøker ble Nord-Trøndelag fylkeskommune slått sammen med Sør-Trøndelag fylkeskommune. Under sin reise tok Kronprinsparet seg tid til å prate med gamle og unge. Nettopp møtet med folk er kanskje det som sitter igjen som de beste minnene hos mange.

Sted, dato og fylkesmannens signatur

Steinkjer 28.02.18

Gerd Janne Kristoffersen (sign.)

2 Introduksjon til embetets hovedtall

2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp i Nord - Trøndelag. Samtidig har vi også en rolle i forhold til å rapportere tilbake til Storting og Regjering på hvordan statlig politikk virker i fylket. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til det beste for fylket og ta de initiativ som er påkrevd.

Fylkesmannen er en regional statlig samordnende myndighet – med hovedoppgaver innen tilsyn, fagutvikling, veiledning og kontroll.

Visjon

Fylkesmannen skal bidra til et godt, levedyktig og bærekraftig Nord-Trøndelag.

Verdigrunnlag

Vår myndighetsutøvelse forutsetter lokal, regional og nasjonal tillit. Vår samhandling med innbyggere, kommuner og sentrale myndigheter skal derfor være preget av:

- Kvalitet
- Dristighet
- Nytenkning
- Respekt
- Åpenhet

Samarbeid med andre

Fylkesmennene i Nord –og Sør- Trøndelag inngikk i 2013 en samarbeidsavtale på embetsnivå. Regjeringen vedtok i statsråd 20.05.16 å slå sammen embetene i Nord- og Sør-Trøndelag. Dette har selvfølgelig medført stor samhandling på alle fagområder i 2017. Dette både for å bli kjent med hverandre, men ikke minst gå gjennom praksiser med sikte på å få etablert beste praksis. Det ble i 2017 satt ned en gruppe bestående av representanter fra KS, fylkeskommunene og embetene for å gå gjennom møtestrukturer og treffpunkter med kommuner o.a. for å koordinere dette fra 01.01.18.

Ny inndeling av UH-sektor har ført til at vi i Nord-Trøndelag har måttet forholde oss til to universiteter utenfor fylket. Nord Universitet har imidlertid fortsatt egne campus i fylket selv om det nå ledes fra Bodø. Dette utfordrer imidlertid tidligere samarbeid og strukturer på kompetanseområdet – noe vi også har vært i dialog med Nord Universitet om. Tilbudene til sektor har imidlertid vært av tilfredsstillende kvalitet og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har hatt et nyttig samarbeid med både Nord Universitet, NTNU og Dronning Mauds Minne.

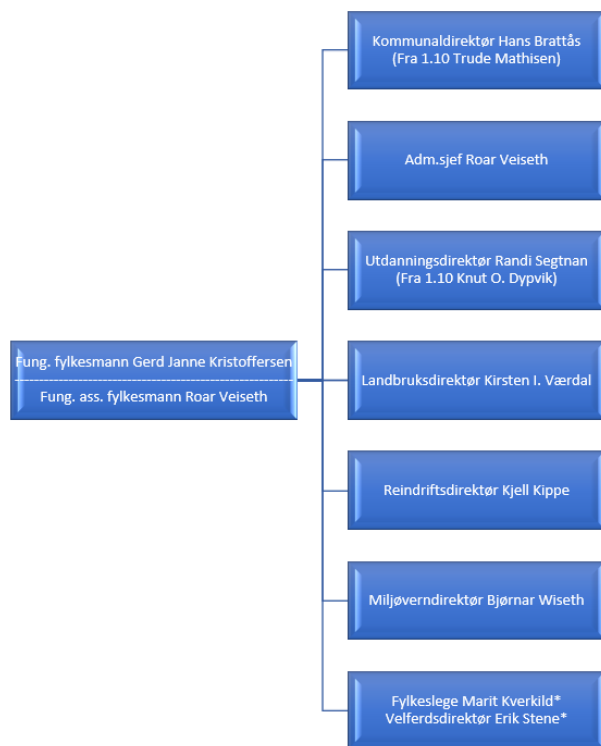
Vi har også etablert et velferdsnettverk, hvor alle aktuelle statsetater på ledernivå møtes, bl.a for å bedre den samordnede innsatsen. Her deltar nå også KS. Velferdsnettverket har hatt spesielt fokus på 0-24 samarbeidet og arbeidet med bosetting og integreringsarbeidet i forhold til flyktninger. Det er igangsatt læringsnettverk for ansatte i de aktuelle tjenestene på området, forankret i velferdsnettverket. I det videre arbeidet vil velferdsnettverket ha en viktig rolle med tanke på forankring og eierskap i forhold til innsatsen i 0-24 satsingen. Dette mener vi vil bedre og sikre en økt samordnet innsats fra og mellom statsetatene og ikke minst i forhold til kommunene.

Miljøvernavdelingen deltar fortsatt i tilsynssamarbeidet med regionale HMS-tilsynsetater som koordineres av Arbeidstilsynet. Som en følge av dette er det gjennomført flere felles bedriftstilsyn. Målet med samarbeidet er mest mulig lik praksis, og at regionale tilsynsetater skal opptre på en mer helhetlig og koordinert måte ovenfor de virksomheter som det føres tilsyn med.

I tillegg er samarbeidet med andre regionale statsetater som Mattilsynet og NVE videreført, med hensikt å koordinere statlige krav.

Når det gjelder 5-fylkesamarbeid har dette vært gjennomført også i 2017. I tillegg til møter på embetsledelsesnivå med temaer som bl.a. omstilling har for eksempel utdanningsavdelingen hatt 2 samlinger på temaet spesialundervisning; en på våren og en på høsten. Nytt regelverk for skolemiljø/mobbing (oppl. kap 5 A) ble gjort gjeldende fra 1.8.17 og vi hadde et forberedende møte i 5-fylket på dette temaet våren 2017 og har i tillegg hatt 3 samlinger i høst etter at regelverket kom for å samordne forståelse og praksis – noe som har vært både nyttig og nødvendig.

2.2 Organisasjon og ledelse

*Sosial- helse og barnevernsavdelingen har delt ledelse

Embetet har hatt sitt hovedsete på Statens Hus Steinkjer. Vi har valgt å organisere virksomheten vår i sju avdelinger, hvorav Reindriftsavdelingen er lokalisert på Saemien Sijte i Snåsa.

Fylkesmannen hadde pr. 31.12.17 139 ansatte. En nedgang på 8 ansatte fra 31.12.16. Disse utgjør totalt 124.2 årsverk (77,3 årsverk kvinner og 46.9 årsverk menn).

Embetet ble ledet av Fylkesmann Inge Ryan (fra 01.10.17 var Gerd Janne Kristoffersen fung. Fylkesmann) og assisterende fylkesmann Gerd Janne Kristoffersen (fra 01.10.17 var Roar Veiseth fung. ass. fylkesmann).

Embetet var organisert i syv fagavdelinger, i tillegg til embetsledelsen.

Avdelingsledelsen bestod av:

Kommunaldirektør Hans Brattås (fra 01.10 Trude Mathisen)

Admsjef Roar Veiseth

Utdanningsdirektør Randi Segtnan (fra 01.11. Knut O. Dypvik)

Landbruksdirektør Kirsten I. Værdal

Reindriftsdirektør Kjell Kippe

Miljøverndirektør Bjørnar Wiseth

Fylkeslege Marit Kverkild *

Velferdsdirektør Erik Stene*

*Sosial, helse og barnevernsavdelingen har delt ledelse.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

I 2017 har embetets andel av lønnsutgifter og husleie endret seg fra 93,7 % i 2016 til 92,3 % av totalt bevilget ramme på kap. 0525 post. 01. Det var en ønsket utvikling og et resultat av stillingsstopp på faste stillinger og restriktiv holdning til innleie/engasjement.

Vi hadde i en gledelig nedgang i turnover fra 2015 til 2016 fra 10,49% til 4,75%. I 2017 ble turnoveren 5,8 %. Totalt 11 personer sluttet i 2017, 6 av dem gikk av med pensjon mens 5 sluttet av andre årsaker.

Vi hadde i 2016 et sykefravær på 5,95%. I 2017 har sykefraværet vært på 4,3 % (legemeldt og egenmeldt, noe som betyr at vi i 2017 har hatt en reduksjon i sykefraværet på 1,65 %. Med tanke på den ekstrainsatsen som er ytt av mange i forhold til å håndtere sammenslåingen av embetene, i tillegg til daglig drift, er vi godt fornøyd med dette. Vi har tett dialog også med tillitsvalgte og verneombud for å avdekke evt. jobbrelatert sykefravær.

Administrativ kostnadsdekning

Betegnelse på rapporteringskrav	Tall i 1000 kr.
Administrativ kostnadsdekning	2 181

Budsjettabvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettabvik (kr)	- 148.0
Budsjettabvik (%)	0.2 %

Pga en posteringsfeil er reelt avvik 337. Korrigert %-sats blir da 0,37.

Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	91 241.0
Lønn 052501	73 701.0
Lønnsandel av driftsutgifter	80.8 %

Husleie

Husleie (tall i 1000 kr)	11 170
Husleie (% av driftsutgifter)	12 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	44 245	32 010	12 235

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
052501	92 157
052521	5 011
Post 01 (unntatt 052501)	11 457
Post 20-29 (unntatt 052521)	40 932
Post 30-39	6 788
Post 40-49	384
Post 60-69	77 362
Post 70-79	29 556
Post 80-89	2 310

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Totalt antall årsverk pr. 31.12.	124.2
Totalt antall årsverk for kvinner pr. 31.12.	77.3
Totalt antall årsverk for menn pr. 31.12.	46.9
Totalt antall årsverk for faste stillinger pr. 31.12.	108.9
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger pr. 31.12.	14.4
Sum andel administrasjon	11.5 %
Økonomi	2.0
Lønn	1.0
IKT	1.9
Personal	1.0
Arkiv	6.8
Resepsjon/sentralbord	1.6
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Turnover i prosent	5.8 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	121.4
Totalt antall ansatte som sluttet (eksludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	7.0
Totalt antall ansatte som sluttet	11.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	6.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	5.0

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 463.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	4.3 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	262.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	2.1 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	1 201.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	5.5 %
Antall legemeldte sykedager for menn	124.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	1.0 %
Avtalte arbeidsdager for menn	12 240.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	1 002.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	4.6 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	21 812.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	138.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	1.1 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	199.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	0.9 %

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	91.0	65.5 %	48.0	34.5 %	526 245.0	577 931.3	91.1 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	4.0	44.4 %	5.0	55.6 %	919 625.0	825 480.0	111.4 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	3.0	42.9 %	4.0	57.1 %	624 724.0	707 290.0	88.3 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	44.0	62.9 %	26.0	37.1 %	554 260.0	561 481.0	98.7 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	18.0	64.3 %	10.0	35.7 %	507 014.0	530 666.0	95.5 %
Kategori 5: Kontorstillinger	14.0	82.4 %	3.0	17.6 %	422 931.0	292 992.0	144.3 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger	8.0	100.0 %	0.0	0.0 %	362 616.0	0.0	Infinity %
Kategori 7: Lærlinger		0.0 %		0.0 %			0.0 %

Vi hadde fungerende fylkesmann per 31.12. i påvente av sammenslåing av FMNT og FMST.

HR

Betegnelse på rapporteringskrav	2017
Sum antall ansatte	139.0
Antall kvinner	91.0
Antall menn	48.0
Sum antall deltidsansatte	12.0
Antall deltid kvinner	10.0
Antall deltid menn	2.0
Sum antall deltidsansatte grunnet omsorg jf.AML §10-2, fjerde ledd og HTA § 20	1.0
Antall deltid kvinner, omsorg	1.0
Antall deltid menn, omsorg	0.0
Sum antall midlertidige ansatte	16.0
Antall kvinner, midlertidig	14.0
Antall menn, midlertidig	2.0
Sum antall ansatte med personalansvar	15.0
Antall kvinner, personalansvar	7.0
Antall menn, personalansvar	8.0
Sum antall ansatte	139.0
Antall ansatte under 20 år	0.0
Antall ansatte 20 - 29 år	10.0
Antall ansatte 30 - 39 år	25.0
Antall ansatte 40 - 49 år	36.0
Antall ansatte 50 - 59 år	39.0
Antall ansatte over 60 år	29.0

I tillegg kommer en arbeidstaker som er over 70 år.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Kommunene er en viktig samarbeidspartner for Fylkesmannen, og Fylkesmannen spiller en viktig rolle for kommunene. Fylkesmannens har en viktig rolle som rettsikkerhetsinstans for innbyggere, tilsynsmyndighet og veileder for kommunene, og rollen i å gjøre nasjonal politikk kjent. Tett dialog med kommunene er nødvendig også for å melde tilbake til nasjonale myndigheter virkningen av nasjonal politikk.

Også i 2017 startet Fylkesmannen i Nord-Trøndelag med å invitere rådmenn, ordførere, stortings- og fylkespolitikere, samt regionale statsledere til nyttårskonferanse. Tema for konferansen var «Oppvekst og skole» og «Trøndelag inn i framtiden». Også i forbindelse med fremleggelse av kommuneproposisjonen og statsbudsjettet har Fylkesmannen i samarbeid med KS invitert til dialogkonferanser med samme aktører.

Kommunalavdelinga ivaretar en intern samordningsrolle, blant annet gjennom plansaker. I dette arbeidet vektlegges veiledning og tidlig dialog med kommunene, samt å ha god kontakt med andre regionale statsetater og fylkeskommunen. Kommunalt sjølstyre og kommunens handlingsrom innenfor skjønnsutøvelse er også vektlagt både i veiledning og i enkeltsaker.

Fylkesmannen formidler statlig politikk i fylket, bl.a. ved å legge nasjonalt regelverk og retningslinjer til grunn for våre avgjørelser. I arealsaker er de rikspolitiske retningslinjer (bl.a. mht. strandomen, og samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging) sentrale. I tillegg har innsigelsesrundskriv om miljøhensyn vært lagt til grunn i saker etter plan- og bygningsloven. Vi har lagt vekt på å være tydelige og tidlig ute med vårt budskap.

Fylkesmannen har med bakgrunn i viktige nasjonale og regionale hensyn fremmet innsigelser i 19 av 124 planer. I noen av disse ble det fremmet innsigelser fra flere avdelinger.

Fylkesmannen har gjennomført 3 meklinger i 2017, på 2 av disse meklingene var en del av meklingsgrunnlaget innsigelser fra avdelinger i embetet. En meklings sak ble oversendt KLD i 2017, som også KLD gjennomførte befarings av (kommunedelplan Verdal by).

I tillegg er det fremmet innsigelse i fire kraftverkssaker. Seks kommunale dispensasjonsvedtak er påklaget i 2017.

Det er stor interesse for motorferdsel i utmark i Nord-Trøndelag, og spesielt Miljøvernavdelingen legger stor vekt på å veilede kommunene om regelverket på dette området. Vi har fulgt opp prosesser med etablering av snøskuterløyper i kommunene. 5 av kommunene har vedtatt løyper for kjøring med snøskuter, mens 7 kommuner er i prosess med å vedta løyper og/eller å utvide gjeldende løyopenet.

For øvrig er statlige føringer/politikk lagt til grunn i avdelingens arbeid med naturmangfold, vern og forurensning. Kunnskapsformidling er foretatt gjennom lunsjseminarer om utvalgte miljøtema, samt kurs og konferanser. I desember ble det arrangert seminar om naturmangfold i sjø, for å sette fokus på kunnskapsgrunnlaget om våre sjøområder med betydning for nye næringer og vekst innenfor blå sektor. Avdelingen arrangerte klimakurset «Vær smart» for kommune m.fl. i 2017 i samarbeid med Miljøvernavdelingen i Sør-Trøndelag. Også fagseminaret om byggavfall og miljøgifter ble arrangert i samarbeid med våre kolleger i Sør-Trøndelag.

På reindriftsområdet skjer dialogen med kommunene i hovedsak i forbindelse med kommuneplanarbeid og konkrete arealsaker. De aller fleste saker avklares gjennom dialogen, men det har vært nødvendig å fremme innsigelse i en del saker. Avdelingen prioriterer å være med på møter i kommunene og mellom kommuner og næring, når det er ønskelig. Vi har også fått anledning til å orientere om reindriftssaker for en del kommunestyre.

Innenfor landbruk ivaretar Fylkesmannen dette gjennom dialog med kommunene og samhandling og partnerskap med landbruksnæringa, fylkeskommunen og innovasjon Norge.

Landbruksavdelingen legger stor vekt på dialog med kommunene i arbeidet med å formidle og iverksette nasjonal landbrukspolitikk. Veiledning, kurs og fagsamlinger er viktig i tiltak denne sammenheng. Dialog og formidling vektlegges både til administrativt og politisk nivå. Det er gjennomført en møteserie i hver region og en felles samling for kommunene. I tillegg kommer egne fagsamlinger på aktuelle tema innen tilskuddsforvaltning og utviklingsarbeid. Det er gjennomført en egen jordvernkonferanse. FM har bidratt til at jordvernet står relativt sterkt i fylket, og er godt nedfelt i fylkeskommunens og kommunenes planverk.

Jordvernet er godt forankra i Regional plan for arealbruk, vedtatt av fylkestinget i Nord-Trøndelag i 2013. Fylkestinget i Nord-Trøndelag behandlet i juni 2017 sak om tiltak for å redusere nedbygging og forurensning av dyrka jord. De vedtok her at det skal arbeides fram strategier som primært bidrar til å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar jord, at det skal utarbeides en helhetlig jordvernplan med 0-visjon for omdisponering av dyrka jord til næring, bolig og fritid, og at saken skulle sendes over til fellesnemnda for felles behandling i Trøndelag fylkeskommune. Trøndelag fylkeskommune har allerede vedtatt at det skal utarbeides en Regional plan for arealbruk. Denne planen var tema i første Regional planforum for Trøndelag 17.01.18.

I 2016 ble det registrert omdisponert 206 da dyrka jord i Nord-Trøndelag. Dette var i all hovedsak til samferdselsformål, ny Fv17/720, breddeutvidelser/middeler-prosjekt og gang- og sykkelveger. Landbruksavdelingen har prioritert høyt å være i tett og god dialog med kommunene, i alt fra de store arealplanprosessene, kommunedelplaner for byområdene til dispensasjonssaker, og ikke minst med Statens vegvesen og Bane NOR.

Ny nasjonal jordvernstrategi har styrket jordvernet. Etter oppdrag fra LMD, arrangerte vi i desember en Regional jordvernkonferanse. Konferansen, som ble svært godt besøkt, ble arrangert sammen med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Den Nasjonale jordvernstrategien var tema på to kommunesamlinger, samt i dialogmøter med plankomiteer i kommunene. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag nominerte Nord-Trøndelag fylkeskommune til Nasjonal jordvernpris.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har informert og veiledet til deltakelse i de statlige satsingene for 2017. Vi har eksempelvis videreført arbeidet med å heve kompetansen på og gjennomføringen av nasjonale prøver. Når vi har valgt ut deltakere til de ulike satsingene, har det vært gjort med utgangspunkt i ROS-analyser og sektorovervåking/ kjennskap til sektor. Kommuner med lav kvalitet og kompetanse har blitt prioritert gjennom særskilte tilbud om kompensatoriske forhold, eks. veilederkorps og bedre læringsmiljø.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Embetsledelsen har også i 2017 samhandlet med Fylkesrådet og KS gjennom regionalt planutvalg. I 2017 er dette endret til planutvalg for hele Trøndelag, og hovedfokus har vært arbeidet med ny fylkesplan.

Et nytt regionalt planforum er også etablert for nye Trøndelag, men i hele 2017 har Kommunalavdelingen på planområdet hatt et velfungerende samarbeid med regional stat, Statens vegvesen, NVE Statens kartverk, m flere.

Innenfor arbeidet med kommunereform, kommunesammenslåing og grensejusteringssaker har også Kommunalavdelingen samarbeidet tett med Kartverket.

Innenfor fagfeltet Sosial, Helse og Barnevern er det generelt mange aktører som alle har som mål og bidra i forhold til de mennesker som har behov for hjelp på våre fagområder. I flere tilsynssaker har vi sett svikt som har vært knyttet til at samordningen av hjelpen har vært mangelfull, flere har stolt på hverandre, uten at de har sikret at det viktige har blitt gjort. Vi har derfor lagt særlig vekt på og gitt oppmerksomhet til dette, både i tilsynssaker og gjennom ulike kompetansetilak og i dialog med bl.a de statlige kompetansesentrene. Vi ser at dette kan gjøre en forskjell, ved at for eksempel de aktiviteter som tilbys er bedre samkjørte og henger sammen på en bedre måte. Vi har også etablert et velferdsnettverk, hvor alle aktuelle statsetater på ledernivå møtes, bl.a for å bedre den samordnede innsatsen. Her deltar nå også KS. I 2017 har vi også gjennomført et egeninitiert tilsyn av samarbeidet mellom barnevern og nav. Dette ble gjennomført som egenmelding tilsyn, hvor de deltakende kommuner la ned betydelige ressurser på tvers av de to tjenestene. Vi mener en slik arbeidsform vil stimulere til bedre, tettere og mere aktiv samhandling mellom de to tjenestene, med et sterkere fokus på de unge som lett faller mellom flere tjenester

I Nord-Trøndelag er det mange kommuner med få innbyggere. I disse kommunene er det utfordrende å ha en stabil legetjeneste. Det har vært legevaktsamarbeid i fylket i over tju år. I 2017 har tjenestene stadig uttrykt bekymring for både stabilitet og rekrutering til fastlegetjenesten og legevaktstjenesten. Fylkesmannen mener at det er helt nødvendig å se disse to tjenestene som en helhet. Fylkesmannen savner en samordna politikk på dette området, og vil følge spesielt med i 2018.

Miljøvernnavdelingen deltar fortsatt i tilsynssamarbeidet med regionale HMS-tilsynsetater som koordineres av Arbeidstilsynet. Som en følge av dette er det gjennomført flere felles bedriftstilsyn. Målet med samarbeidet er mest mulig lik praksis, og at regionale tilsynsetater skal opptre på en mer helhetlig og koordinert måte ovenfor de virksomheter som det føres tilsyn med.

I tillegg er samarbeidet med andre regionale statsetater som Mattilsynet og NVE videreført, med hensikt å koordinere statlige krav.

Det har vært for dårlig samordning på regionalt nivå i fylket knyttet spesifikt opp mot forvaltning av samiske spørsmål. Det er en erkjennelse i embetet om at både den interne samordningen hos Fylkesmannen og samordning opp mot andre forvaltningsaktører gjennom nettverksarbeid, bør og kan bli bedre. Det nye embetets «fyrårnsatsing» er et resultat av denne erkjennelsen.

For planområdet fungerer samordningen tilfredsstillende ift reindriftsområdet.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har også i 2017 videreført arbeidet med hovedfokus på barn og unge i alderen 0-24 år med minoritetspråklig bakgrunn; jf. også 0-24-oppgavet. Tydelig veiledning til kommunene om rettighetene til skole og opplæring for denne gruppa har vært viktig og nødvendig som en oppfølging av satsingen Kompetanse for mangfold

Fylkesmannen følger opp avtalen med Mattilsynet og har god dialog også ut over det som avtalen beskriver. Gjennom arbeidet med oppfølging av MRSA-utbruddet ble det utviklet tett og god samhandling med Mattilsynet. I forbindelse med forvaltning av tilskudd til husdyrprodusenter legger Fylkesmannen vekt på god dialog og kontakt for å sikre at forsvarlig forvaltning i.h.t. regelverket, og god samordning og kontakt mellom etatene.

Hovedmål 3 - Rettsikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

Fylkesmannen veileder både intern og eksternt mot kommunene med det mål å sikre rettsikkerheten til innbyggerne. Flere avdelinger hos oss behandler en rekke klagesaker og Fylkesmannen ivaretar også rettsikkerheten for vergetrengende.

Vi har over 3 år nå satset på en gjennomgående forvaltningsrettslig utdanning til ansatte fra helse og omsorg, barnevern og NAV, med NTNU som ansvarlig for studiet. NTNU følger studiet, hvor et doktorgradsarbeide skjer som en del av oppfølgingen av studiet. Vi ser at dette har god effekt på kvaliteten og oppmerksomheten på rettsikkerhet i kommunene. Vi mener også at det faktisk at alle de tre fagområdene deltar, er et godt bidrag til å bedre samordningen av innsatsen for de brukerne som ofte trenger samtidig hjelp.

Noen personer er så syke at helsehjelpen må gis med tvang. Vilklårene for helsehjelp utført med tvang er nærmere beskrevet i Pasient – og brukerrettighetsloven kapittel 4A, Helse- og omsorgsloven kapittel 10, Helse- og omsorgsloven kapittel 9 og Psykisk helsevernloven kapittel 4. Fylkesmannen har i 2017 hatt spesielt fokus på tannhelsestjenesten, og deres bruk av tannhelsestjenester utført med tvang under narkose. Tilsyn viser at det går for lang tid fra henvisning for tannhelsehjelpen blir utført. Pasientene har smerter i ventetiden.

Helsepersonell i spesialisthelsetjenesten fatter ikke tvangsvedtak når det er nødvendig og påkrevet. Vi mener det er et stort behov for opplæring blant helsepersonell i spesialisthelsetjenesten når det gjelder bruk av helsehjelp utført med tvang.

Fylkesmannen har drevet opplæring av helsepersonell i kommunene når det gjelder tvangsreglene, men det er vanskelig å tilby opplæring av helsepersonell i spesialisthelsetjenesten fordi spesialisthelsetjenesten ikke prioriterer tid til dette. Vi ser alvorlig på at rettsikkerheten til disse sårbare pasientgruppene ikke blir ivaretatt, og har varslet Statens helsetilsyn om det.

Fylkesmannen har i mange år hatt et godt samarbeid med de to andre fylkesmennene i Midt-Norge. Vi har utført felles tilsyn innen spesialisthelsetjenesten. Samme tilsynsteam har utført samme tilsynet i alle tre fylkene. Tilsynet har blitt utført på enhetlig måte. Vi tenker at mange kommunetilsyn kunne ha blitt utført på lignende vis med samme tilsynsteam. Vi mener at vår legitimitet avhenger av at tilsynet er uavhengig, forutsigbart med en enhetlig vurdering.

Tilsyn og kontroll er bidrag for å ivareta rettsikkerhet. I 2017 gjennomførte Miljøvernnavdelingen totalt 33 tilsyn med virksomheter med utg.pkt. i forurensningsloven og HMS-forskriften. Tre av tilsynene har i 2017 vært flerdagstilsyn (systemrevisjoner) med større virksomheter innenfor fiskeoppdrett, slakteri og lufthavn. Miljøvernnavdelingen deltok i 2017 i tre kontrollaksjoner i regi av Miljødirektoratet rettet mot asfaltverk, akvakultur og havner. I tillegg ble det gjennomført en egeninitiert aksjon med tema organisk materiale i samarbeid med Mattilsynet.

Relatert til rettsikkerhetshensynet er også Fylkesmannens behandling av klagesaker. Miljøvernnavdelingen behandlet i 2017 klagesaker innenfor områdene motorferdsel (fire saker) og avløp (en sak).

På reindriftsområdet er fylkesmannen førstelinje i forhold til reieneierne. Vi legger derfor vekt på kompetanseheving av egne medarbeidere, spesielt de som jobber med tilskuddsforvaltning. Det er også en erkjennelse i embetet at vi har for dårlig kunnskap om folkerettslige spørsmål. Vi har derfor lagt til rette for økt forståelse for sørsamiske og folkerettslige spørsmål gjennom en «fyrårnsatsing» i det nye embetet. For å sikre den generelle rettsikkerheten for reindriftsutøverne bruker reindriftsnavdelingen den delte juristkompetansen vi har med Nordland og Sør-Trøndelag aktivt.

Det var også i 2017 en felles kontrollplan for landbruk og reindrift. Denne er fulgt opp på reindriftsområdet, men kontrollarbeidet er ikke ferdigstilt ved utgangen av året.

Landbruksnavdelingen har lagt stor vekt på å følge opp arbeidet med forvaltningsoppgaver og kontroll av kommuner og foretak, bidra til likebehandling og

god oppfølging av økonomiske og juridiske virkemidler i landbrukspolitikken. Dette kombinert med å ta utviklingsrette initiativ og være en aktiv bidragsyter i det regionale partnerskapet for å utvikle næringa.

Avdelingen har vektlagt kontrollarbeidet og følger opp funn og evt. avvik som framkommer i forbindelse med forvaltningsrevisjon og kontroll av kommunene. Vi ser at arbeidet begynner å gi gode resultater ved at kvaliteten i den kommunale saksbehandlingen er forbedret og vi får en mer konsekvent og lik håndtering av sakene mellom kommuner og mellom fylker. Dette gir økt rettsikkerhet. Omlegging av tilskuddssystemer og søknadstidspunkt er fulgt opp med informasjonsarbeid overfor kommuner og søkere.

Tilsyn på barnehage- og opplæringsfeltet er gjennomført i samsvar med retningslinjer og poengkrav, jf. egen rapportering. Det gjelder både Felles nasjonalt tilsyn og tilsyn etter introduksjonsloven. Vi har også gjennomført egeninitierte tilsyn med særskilt språkopplæring. Avdelingen har også vært etterspurt og stilt opp med veiledning i mange ulike fora, noe vi mener er viktig å prioritere for å styrke/bedre regelverksetterlevelsen. Det gjelder innen alle de lovområdene avdelingen har ansvar for.

Fylkesmannen har i 2017 fått mye kunnskap om pleie- og omsorgstjenestene i kommunene fordi vi har utført flere tilsyn og behandlet mange klagesaker. I Nord-Trøndelag har det de siste åra generelt vært en reduksjon av institusjonsplasser og nybygging av omsorgsboliger. Dette har ført til at en gruppe pasienter som har et stort omsorgsbehov, og som er somatisk og kognitivt svært svekket, ikke nødvendigvis mottar forsvarlige helsetjenester. Vi har mottatt bekymringer fra fastleger som uttrykker sin bekymring for å kunne gi nødvendig og forsvarlig helsehjelp til denne pasientgruppen. Dette er også pasienter som tidligere bodde i institusjon, men som nå er overført til omsorgsbolig. I et tilsyn ble det avdekket at det også brukes tiltak som tilbakeholdelse i omsorgsboliger. Dette er ikke lov da en omsorgsbolig er å betrakte som en egen bolig.

Det synes for oss som mange politikere i kommunene og også administrativ ledelse i kommunene, ikke har kunnskap og kjennskap til at en omsorgsbolig er et eget hjem hvor det er begrenset adgang til tvangsbruk. Vi er bekymret over at tilsyn viste oss at noe av helsehjelpen i omsorgsboliger ble utført med tvang, og at omsorgsboligene i praksis fungerte som et sykehjem med svært reduserte og sårbare pasienter. Helsetilsynet og Helsedirektoratet er informert om saken. Media i fylket har hatt en stor omtale av sakene. Vi ser at det har skapt politisk debatt om fremtidig eldreomsorg og hva som er forsvarlig helsetjeneste og et differensiert tjenestetilbud.

Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Året 2017 har vært sterkt preget av sammenslåingen av trøndelagsfylkene, herunder sammenslåingen av Fylkesmannsembetene. Kommunereformarbeid med oppfølging etter stortingsvedtakene i juni har også preget året. Fylkesmannen opplever god dialog med Kommunal- og moderniseringsdepartementet om situasjonen i eget fylket, dette gjelder også andre fagdepartement og direktorat.

Dialogen med kommunene ifm felles konferanser har vært preget av prosessene med sammenslåing av fylkene, og det har også vært lagt stor vekt på relasjonen til andre regionale aktører i denne prosessen, slik at vi i fellesskap har lagt et godt grunnlag for kommunedialog og samhandling i det nye fylket.

Både gjennom tilsynsarbeidet og vår klagesaksbehandling får vi viktig informasjon om situasjonen på våre fagområder. Vi har i 2017 sørget for oppmerksomhet på flere viktige tema. Vi har systematisert vår kunnskap om små barn i barnevernsinstitusjoner, hvor vi i en egen rapport har varslet fra til direktorat og helsetilsynet. Videre har vi også satt søkelyset på situasjonen rundt de mange helge-, ferie og fritidstilbud til barn og unge som gir tilbud om tjenester, uten at det finnes noen form for godkjenningsordning eller at det er gitt mulighet for å føre tilsyn med denne virksomheten. Poenget er da ikke om det gjøres et godt arbeid eller ikke, men at vi rent faktisk har kunnskap om det som foregår. Fylkesmennene i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal har i 2017 gjort en felles kartlegging av hvor mange små barn som bor i barnevernsinstitusjoner. Våren 2017 fant vi at det bodde 17 barn i alderen 4-11 på institusjoner. Fylkesmannen er svært bekymret for dette. Ikke at hver enkelt institusjon ikke gjør så godt de kan, men det faktum at vi vet hvor skadelig det kan være for barns utvikling å bo slik. Det er både beklagelig og tankevekkende at det ikke er mulig å få jobbet frem tiltak som gjør at dette unngås eller reduseres til å være kun kortvarig og helt unntaksvis. Det er videre også underlig at det ikke finnes en nasjonal oversikt over dette, noe vi har påpekt overfor Bufdir, Bufetat og Helsetilsynet.

Mange kommuner i Nord-Trøndelag opplever en stor vekst i sosialhjelpsutgiftene. Vi registrerer at dette noen steder er mer enn doblet på 2-3 år. Det er etter vår vurdering mange faktorer som påvirker dette, men det er liten tvil om at noen kommuner sliter med å lykkes godt nok med det langsiktige integreringsarbeidet. Det hjelper ikke bare med å gjennomføre introduksjonsprogrammene, men det som skal skje videre frem mot å klare seg selv er helt avgjørende. Bildet er veldig variert, noe som også burde være en vekker: god praksis må gjenbrukes. Vi ser også en tendens til at den innstramming som skjer på de statlige virkemidlene og ordningene gir et større press på sosialhjelpen, enten det er økt terskel for uførepensjon, AAP eller mobilitetskravene. Dette vil etter vår vurdering utfordre nav kontorene og partnerskapet i langt større grad, hvor utgiftsskyving mellom stat og kommune fort kan gå på bekostning av hensynet til enkeltmenneskene. Det vil være svært viktig at nav kontorene og partnerskapet følger dette nøye og sikrer å unngå at nye brukergrupper blir kasteballer mellom inntektssikring, men får hjelp og oppfølging som kan gjøre dem i stand til å klare seg selv.

Miljøvernnavdelingen har fortsatt det mangeårige tilsynssamarbeidet med regionale HMS-etater, og har gjennomført fellestilsyn med bl.a. Arbeidstilsynet. Avdelingen har også videreført faste møtepunkter med NVE. I tillegg er det tatt initiativ til, og gjennomført en regional tilsynsaksjon sammen med Mattilsynet. Fylkesmannen benytter også de etablerte kontaktpunkter med overordnet myndighet for å motta styringssignaler og melde virkningen av nasjonal politikk i Nord-Trøndelag.

Når det gjelder reindrift informerer vi fortløpende Landbruksdirektoratet om utfordringer og uavklarte problemstillinger i Nord-Trøndelag, særlig i forhold til tilskudds- og ressursrelaterte problemstillinger. Gjennom deltakelse i sekretariatet for Rovviltmemnda i region 6 forsøker vi også å orientere både regionale og sentrale myndigheter om effekten av den statlige rovviltforvaltningen på reindriften i fylket/regionen.

FM har jobbet for å auke virkemiddelbruk og omfang av drenering/hydrateknikk i tråd med signalene. I 2017 er 70% av SMIL-ordningen brukt til hydratekniske tiltak. Økt interesse for dreneringstilskuddet i fylket henger godt sammen med dette.

Fylkesmannen mfl har satset på skogpådrivere som blant annet bistår skogeierne i å realisere vegprosjekter. Pådriverordningen, som er et spleiselag mellom det offentlige og næringa, gir skogeierne verdifull veiledning om blant annet vegbygging. Uten økte tilskuddsrammer og skogpådrivere, hadde vi ikke hatt den store økningen i vegbyggingsaktiviteten. Fylkesmannen var også med og la til rette for en satsing på skoggjødsling noe som resulterte i at 8300 dekar skog ble gjødslet i fjor. Dette er et klimatiltak som Regjeringen har innført tilskuddsordning for. Det er stor aktivitet på skogbruksplanområdet hvor vi har rolle som tilskuddsforvalter. Siden det pågikk skogbruksplanprosesser i 11 av fylkets 23 kommuner i fjor, har vi brukt mye tid på dette arbeidet. Vi har også brukt en del tid på å utvikle GIS-løsninger som legger til rette for økt aktivitet på skogbruksområdet.

FM har vært en viktig initiativtaker til innovasjonsprosjektet for trøndersk landbruk; Landbruk21Trøndelag. Dette kan i løpet av andre prosjektår 2017, vise til flere konkrete resultater. Initiativ fra strategiarbeid er konkretisert, og spennende prosjekter etableres. En av de tyngste satsingene har vært arbeidet med å etablere prosjekt for å legge til rette for økt vekstskifte i trøndersk matproduksjon. Dette er et prosjekt som er positivt både for klima og for bondens økonomi. Prosjektet har nasjonal relevans og det knyttes store forventninger til satsingen.

Vi har også i år samarbeidet godt med bl.a. Gielem nastedh etter utgivelsen av Mov 1. gærja, Den første boka mi , på sørsamisk. Boka er den første i sitt slag på sørsamisk. Dette som en del av satsingen «Nord -Trøndelag leser» for å styrke leseferdighetene blant Nord-Trønderske barn og unge. Denne satsingen følges opp i 2017 med midler til nok til en bok som utarbeides av Gielem nastedh og Fylkesmannen Trøndelag: Mov 2. gærja.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har i 2017 videreført arbeidet med gjennomføring og pedagogisk bruk av nasjonale prøver; denne gang nasjonale prøver i engelsk. Vi ser at det er flere elever som gjennomfører prøvene samtidig som vi også ser en liten positiv utvikling, men uten at vi kan konkludere med at dette er effekten av arbeidet allerede nå.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Ja. I løpet av året har Fylkesmannen formidlet nasjonale og regionale hensyn ut til alle kommunen gjennom løpende saksbehandling, plansamlinger, regionalt planforum og annen dialog med kommunene. Etter oppdrag fra LMD arrangerte fylkesmannen i Sør- og Nord-Trøndelag en Regional jordvernkonferanse, 5. desember, på verdens jorddag. Denne ble meget godt besøkt. Rundskrivet Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis, brukes aktivt i saker etter plan- og bygningsloven. Embetet har arrangert plansamling for kommunene i Nord-Trøndelag (generelt om saksområdet plan- og bygningsloven) i 2017. I tillegg har embetet deltatt i nettverk og samlinger i regi av departement og direktorat.

Planprosesser – formidling av nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket.

FM har gjennom året formidlet nasjonale og viktige regionale hensyn gjennom løpende saksbehandling etter pbl. FM har videre formidlet de samme hensynene i ulike møter med kommunene, regionalt planforum og egen plandag med kommunene i Trøndelag

Andel relevante kommunale (fra kapittel 3.1.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.

100%. Fylkesmannen prioriterer tidlig og tydelig dialog, og har herunder gitt forhåndsvurdering i 100% av planene det er varslet planoppstart for. Vi prioriterer i tillegg å være i god løpende dialog med alle kommuner, fylkeskommunen og statens vegvesen knyttet til deres planarbeid. Vi har prioritert høyt å bidra til en god utvikling av regionalt planforum. Vi formidler føringene som er lagt i statlige planretningslinjer og rundskrivet Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis til kommunene i tidlig fase i dialogen med kommunene.

Mekling i planer med (fra kapittel 3.1.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %.

I 2017 er det gjennomført tre meklinger, hvorav en er oversendt til KMD, mens det i de andre to arbeides videre for å finne løsning lokalt. En kommune valgte å vedta KPA med flere uløste innsigelser uten at de ba om mekling. Denne saken må ordnes opp i.

Mekling i planprosesser med uløste innsigelser

Resultatmål	Differanse	Resultat
100 %	0 %	100 %

Landbrukets arealressurser er (fra kapittel 3.1.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Landbrukets arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.

Landbruksavdelingen prioriterer høyt å være tidlig og tydelig, samt en god og konstruktiv prosessdeltaker i kommunale og regionale planprosesser som berører landbrukets og/eller reindriftens arealressurser. Som et ledd i å være tidlig og forutsigbar gir Fylkesmannens fagavdelinger forhåndsuttalelse til alle varsler om oppstart av planprosesser. Vi prioriterer høyt å reise på befaringer, og vi søker å bidra til å finne løsninger gjennom dialog som innebærer at viktige arealressurser ikke omdisponeres. Det gjennomføres hvert år en plansamling for kommunene, og landbruksavdelingen har i tillegg hatt to fagsamlinger for kommunene hvor vern om arealressursene har stått sentralt. Vi arrangerte i 2017 en Regional jordvernkonferanse sammen med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Reindriftens arealressurser er ivaretatt (fra kapittel 3.1.1.1.5 i TB)

Rapportere på

Reindriftens arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser.

Ut fra de forutsetninger som er har fylkesmannen prøvd å ivareta reindrifts arealressurser i planprosessene på en god måte. Reindriftsfaglige vurderinger av konsekvenser av inngrep i reinbeitet blir vektet sterkt i fylkesmannens uttalelser. Også i forhold til reindriftsområdet søker fylkesmannen tidlig dialog med kommuner og andre planorganer. Oppfylld av resultatmålet er imidlertid også avhengig av at planleggeren legger til rette for aktiv medvirkning fra reindriftsutøverne. Fylkesmannens medvirkning i planprosessene kan ikke kompensere for manglende medvirkning fra reindrifta sjøl. Viktige verktøy i planleggingen er reindriftens egne distriktsplaner og arealbrukskart. Begge deler har et betydelig forbedringspotensial.

Reduksjon i omdisponering (fra kapittel 3.1.1.1.6 i TB)**Rapportere på**

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord sammenlignet med 2015.

Vi fikk en økning i omdisponering av dyrka jord fra 2015 til 2016, dette tross en streng løpende håndtering av jordvernet. Omdisponeringen i Nord-Trøndelag går i all hovedsak til veg-/trafikkisikkerhetstiltak, i form av breddeutvidelser, midtdelerprosjekt og gang- og sykkelveger.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

Resultat. Så mye mindre ble omdisponert i 2016	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2015	Antall da dyrka jord som ble omdisponert i 2016
- 42.0	164.0	206.0

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn (fra kapittel 3.1.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.

Ja. Forholdet til statlige planretningslinjer utgjør en viktig del av Fylkesmannens uttalelse til regionale og kommunale planer, og er sentrale i den generelle dialogen med kommunene.

Alle planer etter plan- (fra kapittel 3.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.

Ja dette er vurdert

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet**Desentralisert ordning for kompetanseutvikling**

Fylkesmannen har lagt til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner, og stimulert til utvikling av partnerskap og langsiktig arbeid i lokale nettverk for kompetanseutvikling. På grunn av fylkessammenslåing, og to fylker med ulike strukturer og ulikt ståsted, valgte de to trønderembetene å etablere helt nye strukturer til bruk i ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling. 2017 har i stor grad gått med til å forberede og etablere disse strukturene. Nå har vi etablert 10 kommunale kompetansenettverk, der friskolene inngår. Vi har også etablert Samarbeidsforum der alle kompetansenettverk er representert, samt at KS, Utdanningsforbundet, Trøndelags fylkeskommune og regional UH er representert. Regional UH i Trøndelag er NTNU, NORD universitet Levanger og én senterrepresentant (Matematikkcenteret). Fylkesmannen koordinerer og leder dette nettverket. Forumet har fastsatt mandat for arbeidet, og her er også rollene tydeliggjort. Gjennom året har trønderembetene hatt god og løpende kontakt med UH. De har bistått Fylkesmannen i planlegging av to større samlinger som skal berede grunnen for den nye modellen. Viser ellers til rapportering til Udir per 15. november 2017.

Felles forståelse (av begreper) og forutsigbarhet (økonomi og kapasitet) for partene er sentralt i denne fasen av arbeidet. Dette er også den største utfordringen med ordningen. Hva vil det si at UH skal være utviklingspartner? Hva er et langsiktig partnerskap? Hva innebærer det at etterutdanningen skal være skolebasert? Er et kompetansenettverk også et lærende nettverk? Hva kreves av en lokal tilstandsvurdering? Hva betyr lokal?

Kommunens økonomiske bidrag på 30% problematiseres også ofte.

Oppfølgingsordningen

Vi har over år hatt kommuner som har fått tilbud om støtte og Veilederkorps. Vi har hatt 1 - 2 kommuner i Veilederkorps de siste årene, men med en økning av antall kommuner som får støtte innenfor dagens ordning for oppfølging.

Tilbakemeldingene fra kommunene som mottar bistand fra Veilederkorps, er variert. Det synes som det ikke alltid er slik at Veilederkorps dekker de behov som den enkelte skoleeier har. Det er behov for mer skreddersøm av støtten til den enkelte kommune.

Vi ser av verdiene på de områdene som det fra sentralt hold er lagt til grunn for utvelgelse av kommuner til oppfølgingsordningen, at resultatene for våre kommuner er sprikende mellom kommuner og mellom indikatorer. Det er derfor på nåværende tidspunkt vanskelig å si noe entydig om effekten.

Videre er det noe uklart både for kommunene og oss hva som ligger i at vi skal følge opp kommuner etter at Veilederkorpsperioden er over. Dette skaper

både handlingsrom samtidig som det kan skape usikkerhet i de gjensidige forventningene. Til tross for dette, så ser vi at dette åpner for skreddersøm av tilbud.

Det er gjennomført risikovurderinger for de aktuelle kommunene og ulike virkemidler for oppfølging er vurdert og tatt standpunkt til. For kommunene som kom inn i ordningen i 2017, settes det i verk ulike tiltak for oppfølging.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Vi har svært god oversikt over kommunene og er tett på. Har i 2017 satt ekstra fokus på de kommunene som vi mener trenger ekstra støtte, jf. ROS-analyser for tilsyn og områdeovervåking. Det at kommunene er mindre tilfreds med støtte og veiledning behøver ikke bety at vi har gjort en dårligere jobb. Samtidig har sammenslåingsprosessen av embetene gått på bekostning av utdrettet virksomhet i 2017.

Barnehageeiers og barnehagemyndighets tilfredshet med støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Differanse resultatmål	Resultatmål	Grunnlagstall
0.2	3.7	3.9

Skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens støtte og veiledning innenfor kompetanseutviklingstiltak

Resultatmål	Differanse resultatmål	Grunnlagstall
4.4 %	- 1.4 %	3.0 %

Tallene er ikke direkte sammenlignbare. Poengangivelse for FMNT i 2016 var 4,4 og for 2017 er 3,0. Dette viser en nedgang i tilfredshet. Etter som det kun er 4 skoleeiere som har besvart, er tallene usikre. Vi har jobbet mye med ny modell for kompetanseutvikling. En mulig nedgang i tilfredshet kan ligge i noe usikkerhet knyttet til den nye ordningen.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap

På tross av langvarig sykemelding i enheten, utskifting av personell, samt mye arbeid knyttet til sammenslåing av fylkesmannsembetene i Sør- og Nord-Trøndelag mener vi at Fylkesmannens beredskapsavdelingen i all hovedsak har oppnådd forventningene som ble satt for 2017. Siste kvartal 2017 har vi grunnet ansettelsesstopp og langvarig sykemelding kun hatt 2 årsverk på samfunnsikkerhet og beredskap.

2017 har (heldigvis) vært et år uten de helt store hendelsene som har påvirket fylkesmannens beredskapsavdeling. Når det gjelder fylkesmannens oppdrag knyttet til øvelser, tilsyn og veiledning er dette oppsummert nedenfor.

FMNT gjennomførte sammen med FMST en samfunnsikkerhets- og beredskapssamling for kommunene i Trøndelag 26.-27.oktober på Steinkjer. Totalt var det 60 deltakere på samlingen som representerte 34 av 48 kommuner, samt noen statlige og private samarbeidspartnere. Det ble under samlingen lagt spesiell vekt på temaene CBRNE, beredskapsøvelser, nødnett, Helhetlig ROS og krisehåndtering (erfaringer fra virkeligheten).

Sammen med FMST gjennomførte vi den 1. mars 2017 heldags tabletop-øvelse (øvelse SODD). 22 av 23 kommuner i Nord - Trøndelag deltok på denne øvelsen.

Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene. (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Gjennomføre tilsyn i ¼ av kommunene.

Vi gjennomførte totalt 8 tilsyn i 2017. 6 tilsyn var planlagt for 2017 i tillegg til 2 tilsyn som var flyttet fra 2016. Med disse tilsynene er vi etter planen med at alle kommunene har hatt tilsyn i løpet av de siste fire år.

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt med ¼ av kommunene

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall gjennomført tilsyn
25.00 %	9.78	34.78 %	23.00	8.00

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ (fra kapittel 3.1.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Sammen med FMST gjennomførte vi den 1. mars 2017 heldags tabletop-øvelse (øvelse SODD). 44 av 48 kommuner i Trøndelag deltok på denne øvelsen. Tilbakemelding fra kommunene viser at denne formen for øvelser ga veldig godt utbytte og var veldig nyttig både for fylkesmannen og kommunene som deltok.

Ut over dette deltok Fylkesmannens beredskapsavdeling i planlegging og gjennomføring av heldags tabletop-øvelse ved Universitet Nord den 1. juni 2017.

Her deltok i tillegg til Universitet Nord, alle redningsetater, Fylkesmannens beredskapsenhet, Nord-Trøndelag E-Verk, Lierne kommune, samt ressurser på svensk side av grensen.

Fylkesmannen var videre observatør under fullskala beredskapsøvelse i Lierne kommune sommeren 2017.

Gjennomføre øvelser for kriseorganisasjonen i ¼ av kommunene.

Fylkesmannen skal fylle ut antall øvelser gjennomført med kriseorganisasjonen i kommunene. Avvik fra resultatmålet skal kort begrunnes i kommentarfeltet.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kommuner i embetet	Antall kommuner det er gjennomført øvelser med
25.00 %	70.65	95.65 %	23.00	22.00

Sammen med FMST gjennomførte vi heldags tabletop-øvelse (øvelse SODD). Alle kommuner i Trøndelag var invitert til å delta. Fra NT deltok 22 av 23 kommuner.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Det har i 2017 vært en nær og tett kontakt, planlegging og gjennomføring av ulike tiltak for å øke kunnskapen generelt om sosialtjenesteloven og på fagspesifikke områder spesielt. Vi har over tid registrert en utfordring knyttet til manglende forvaltningskunnskap som en del av utøvelsen av sosialtjenesteloven. I 2017 ble studietilbudet for ansatte på NAV kontorene avsluttet. Tilbudet gjennomføres for både NAV, barnevern og helse omsorg, for å understøtte tverrfaglig innsats lokalt og understøtte økt rettsikkerhet. Vi vil i det videre bidra til å etablere egne forvaltningsnettverk i kommunene, hvor sosial, helse og omsorg og barnevern utgjør felles kompetansenettverk. Denne innrettingen er også fulgt opp på andre kompetansetiltak, hvor vi i større grad har lagt opp til kompetansetiltak som skal understøtte tverrfaglig samhandling lokalt. Dette har vi materialisert gjennom at vi også i 2017 arrangerte en stor møteplass: "folk først", hvor kjerneverdier i arbeidet med folk har stor plass. Av 320 deltakere kom omtrent 90 fra NAV kontorene.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket skal ha mottatt tilbud om opplæring.

Det er ingen avvik på dette området. Vi har gjennomført en rekke opplæringstilbud, både i egenregi, sammen med NAV fylke, Husbanken og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Vi har også i 2017 lagt stor vekt på å bringe NAV sammen med andre aktører som også arbeider med de samme mennesker og familier. Vi kan da spesielt nevne "Folk først" hvor vi har samlet alle aktuelle fagområder i samme arena, for derigjennom å understøtte en flerfaglig og samordnet innsats overfor brukerne av de lokale tjenestene.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	7	7

Fylket er organisert i tjenesteområder på NAV, som i sum dekker alle kommuner

3.1.1.5 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Det er i kommunene jobbet med å styrke tilgjengeligheten og kapasiteten i alle kommuner. 23 av 24 kommuner benyttet seg av tilskuddsordningen kommunalt kompetanse - og innovasjonstilskudd for å heve kompetansen. Fylkesmannen har ved flere anledninger satt behovet for å jobbe strategisk med kompetanse og hatt dette opp som tema. Dette har bidratt til at flere kommuner har startet analyser av fremtidig behov for kompetanse.

Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 70 % av kommunene har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner [1].

[1] Helsedirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode.

Etter gjennomgang av det helhetlige kommunale planarbeidet i

fylket har de fleste kommuner utarbeidet delplaner på helse- og omsorgsområdet. Arbeidet med ressursportalen (APO), anser vi som et viktig bidrag for at kommunene får et grunnlag for å bedrive egenanalyse og kunnskapsbasert planlegging for sektoren. Fylkesmannen har sammen med Nord Universitet gjennomført studie i helse- og omsorgsplanlegging hvor målgruppen var kommunene. Flere kommuner har derfor økt sin kompetanse på å kunne jobbe helhetlig med planarbeidet sitt på helse- og sosialområdet. Det er ikke kartlagt andel kommuner som har planer for å møte fremtidens utfordringer, men alle kommunene har lagt planer for å møte framtidens utfordringer. Det er imidlertid ulik detaljeringsgrad og fokus. Den enkelte kommune har også lagt de de planlagte tiltakene forskjellige steder. I noen er det etablert egen temaplan for helse- og omsorgstjenesten mens hos andre er det en integrert del av kommuneplanen. Vi merker oss at Kommunesammenslåingsprosessen krever at kommunene må jobbe med å få en felles struktur og oversikt på området.

Andel av kommunene som har lagt planer for å møte fremtidens utfordringer

Resultatmål	Differanse	Resultat
70	0	70

Quesbackundersøkelsen det henvises til ble ikke benyttet dette året.

Flere kommuner enn i (fra kapittel 3.1.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner enn i 2015 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens [1].

[1] Antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud og antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud fremkommer av Helsedirektoratets oversikt over tildelt tilskudd. Oversikten oversendes fylkesmennene 3 ganger i året. I tillegg fremkommer antall kommuner som har dagaktivitetstilbud til personer med demens i Kostra-skjema 4 pkt. 4. Totalt antall personer med demens som får dagaktivitetstilbud fremkommer av nasjonale kartlegginger av kommunenes tilrettelagte tjenestetilbud for personer med demens. Siste kartlegging var i 2014, og neste er i 2018.

I 2016 er det 137 personer som har fått dagaktivitetstiltak med tilskuddsmidler. Av disse var det 57 personer som fikk tilbud med utgangspunkt i nyopprettede plasser. I kartleggingen som er foretatt for 2016 hadde 13 av kommunene dagaktivitetstilbud til personer med demens med midler som var gitt av Helsedirektoratet. Fylkesmannen hadde i 2016 blant annet konferanse hvor vi satte fokus på Dagaktivitetstiltak og "inn på tunet" tiltak. Mange kommuner i Nord-Trøndelag er små og gir ikke nødvendigvis tilbud til demente isolert.

Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Resultat	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2015	Antall kommuner som gir dagaktivitetstilbud i 2016
4	9	13

Flere personer med dem (fra kapittel 3.1.3.1.1.3 i TB)

Rapportere på

Flere personer med demens får dagaktivitetstilbud sammenliknet med 2015 [1].

[1] Se referanse under fotnote 3.

Det har vært en økning av kommuner som har satset på å gi demente dagaktivitetstilbud, noe som har resultert i at 57 flere personer hadde et tilbud om dagaktivitetstiltak i 2016. I samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, arrangerte Fylkesmannen vinteren 2017 fagdager med tema "dagaktivitetstilbud for demente" hvor de fleste kommuner i Nord-Trøndelag deltok.

Videre har vi hatt dialog med kommunene om tilskudds tildeling på opptrappingsplanen Habilitering - rehabilitering. Fylkesmannen er aktiv med i "Rådet for likestilling av funksjonshemmede" og har gjennom dette mulighet for å ha jevnlig og systematisk kontakt med brukersiden for å sikre at tiltakene blir relevante. Videre har Fylkesmannen jevnlig samarbeid med spesialisthelsetjenesten for å bidra til at arbeidet på feltet har en bred tilnærming. Fylkesmannen har behandlet søknader om midler på opptrappingsplanen og det er gitt tilskudd til 12 ulike prosjekt. Hovedsakelig er dette prosjekt som retter seg mot rehabiliteringsarbeidet, få søknader gjelder habilitering. Vi ser også at kommuner som skal slå seg sammen må jobbe med å etablere nye planer for sitt habilitering- og rehabiliteringsarbeid.

Antall hjemmeboende personer med demens som får dagaktivitetstilbud

Resultat	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2015	Antall personer som får dagaktivitetstilbud i 2016
57	80	137

Personell i helse- og omsorgstjenesten (fra kapittel 3.1.3.1.1.4 i TB)

Rapportere på

Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Andel avtalte årsverk i i kommunale helse- og omsorgstjenester har i fylket samla sett gått noe ned. Dette skyldes at enkelte kommuner har lagt om driften og redusert bemanningen innen helse- og omsorgstjenesten. I tillegg kan det forekomme feilkilder i registreringen fordi SSBs personverntiltak bidrar til at man ikke får tall fra yrkesgrupper med færre enn tre sysselsatte. Dette kan gi utslag i små kommuner, noe som er tilfelle for mange av kommunene i Nord-Trøndelag.

Andel sykepleiere i brukerrettet omsorgstjenester med videreutdanning er økt fra 22,8% til 23,6% noe som er viktig. Det er også vært en økning av sykepleiere med videreutdanning i psykisk helsearbeid med 12,7% og annen spesialutdanning med 4,5%.

Yrkesgrupper som aktivtør og miljøterapeuter er imidlertid redusert med henholdsvis 8,6% og 12,5%, noe som er bekymringsfullt.

I 2017 tildelte vi ca 10 millioner kroner fra tilskudd kompetanse og innovasjon kap. 761.68, til kompetansehevende tiltak i kommunene. Alle kommuner

med unntak av en søkte og fikk tildelt tilskudd.

Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt formalkompetanse

Resultat	Antall personell i 2015	Antall personell i 2016
- 38	5 877	5 839

Flere kommuner har ansatt psykolog sammenlignet med 2015 . (fra kapittel 3.1.3.1.1.5 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner har ansatt psykolog sammenlignet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8 for 2015 og brukes til oppfølging av kommunene i 2017. IS 24/8 for 2016 brukes for å måle måloppnåelsen ved utgangen av året.

Viser til kommentarer knyttet til tabellen.

Forøvrig kan det nevnes at i tillegg til en økning av antall kommuner som har psykolog, er det en økning i 3 av 6 byer i Nord-Trøndelag. Som eksempel kan nevnes at Levanger økte fra 2 til 4 psykologer ansatt i kommunen fra 2015 til 2017.

Antall kommuner som har ansatt psykolog

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
6	13	19

Nord-Trøndelag fylke har flere interkommunale løsninger. I tallene fra 2015 er det f.eks. innvilget 1 psykologstilling til Midtre Namdal samkommune, som utgjør 5 kommuner. Disse er tatt med, i og med at psykologen skal være disponibel for alle disse. Værnesregionen inneholder 4 kommuner, hvor 2 av dem er kommuner i Sør-Trøndelag. I tallene for 2016, har ytterligere en BYN-kommune (Bindal og Ytre Namdal) søkt og fått innvilget en stilling; BYN-kommunene utgjør Bindal i Nordland fylket, samt Leka, Nærøy og Vikna i Nord-Trøndelag. Alle disse kommunene er også tatt med i tellingen.

Økt andel av pasienter (fra kapittel 3.1.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2015 [1].

[1] Tall hentes fra IPLOS/SSB. Andelen beregnes ved å dele antall personer som får hab/rehab i kommunen på totalt antall personer med registrert behov for hab/rehab i kommunen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gjennomførte i 2016 tilsyn med habilitering- og rehabiliteringstjenestene i kommunene og kan ut fra det konkludere med at det jobbes med å etablere gode tjenester, og at kommunene er opptatt av dette området. Imidlertid er det slik at behov for habilitering og rehabilitering ikke blir rapportert i KOSTRA eller IPLOS. Informasjon om antallet som har mottatt habilitering - og rehabiliteringstjenester i og utanfor institusjon er øg svært mangelfulle. I 2016 hadde 10 av 23 kommuner enten ikkje gitt tilbud eller ikkje registrert opplysningar om talet på personer som har mottatt habilitering/rehabilitering i institusjonen og tilsvarende 12 av 23 kommuner har sagt de ikke har personer som har mottatt habilitering/rehabilitering utenfor institusjon i IPLOS. Datagrunnlaget er så usikkert at det ikkje kan brukes til å opplyse om eventuell endringer. Tallene nedenfor er derfor ikke utfylt.

Vårt inntrykk er imidlertid at det fremdeles er nødvendig å jobbe aktivt med å bevisstgjøre og bygge opp habiliterings- og rehabiliteringstjenester i kommunene. Vi merker oss også at det i liten grad er fokus på kunnskapsbaserte habiliteringstjenester i kommunene.

Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene

Resultat	Andel pasienter i 2015	Andel pasienter i 2016
0 %	0 %	0 %

Flere kvalifiserte årsverk (fra kapittel 3.1.3.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Flere kvalifiserte årsverk enn i 2015 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene [1].

[1] Tall hentes fra KOSTRA.

Tallene som etterspørres er ikke tilgjengelige i kostra eller IPLOS.

Flere kvalifiserte årsverk arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene

Resultat	Antall kvalifiserte årsverk i 2015	Antall kvalifiserte årsverk i 2016
0	0	0

Tallene som etterspørres er ikke tilgjengelige .

Minst ett innsatsområde (fra kapittel 3.1.3.1.2.3 i TB)**Rapportere på**

Minst ett innsatsområde er iverksatt i minst en relevant avdeling i 75 % av kommuner [1].

[1] HelseDirektoratet vil i dialog med fylkesmannen utarbeide felles kartleggingsmetode. Resultatet av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført temadag sammen med Nord Universitet med tema habilitering. Videre har vi hatt dialog med kommunene om tilskudds tildeling på opptrappingsplanen Habilitering - rehabilitering. Fylkesmannen er aktiv med i "Rådet for likestilling av funksjonshemmede" og har gjennom dette mulighet for å ha jevnlig og systematisk kontakt med brukersiden for å sikre at tiltakene blir relevante. Videre har Fylkesmannen jevnlig samarbeid med spesialisthelsetjenesten for å bidra til at arbeidet på feltet har en bred tilnærming. Fylkesmannen har behandlet søknader om midler på opptrappingsplanen og det er gitt tilskudd til 12 ulike prosjekt. Hovedsakelig er dette prosjekt som retter seg mot rehabiliteringsarbeidet, få søknader gjelder habilitering. Vi ser også at kommuner som skal slå seg sammen må jobbe med å etablere nye planer for sitt habilitering- og rehabiliteringsarbeid.

Innsatsområde iverksatt

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	- 65 %	10 %

3.1.1.6 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats jf. Opptrappingsplan for rusfeltet 2016-2020

For Nord-Trøndelag fylke har de fleste kommuner søkt om statlig tilskudd både til kapasitetsøkning, men også til tjenesteutvikling. Det har i 2017 vært økt fokus på veiledning fra Fylkesmannen til kommunene knyttet til at rus- og psykiskhelsetjenesten trenger å være tidligere og tydeligere på at det er lagt inn midler i rammeoverføringen som skal benyttes ifm OP-rus. Dette ble aktualisert i og med at regelverket for Kommunalt rus-tilskudd ble endret i 2017 med en nedtrapping over 3-4 år på tilskuddet til stillinger.

Hvis manglende etablering av stillinger inn i ordinær drift, kan man se for seg at en rekke prosjektstillinger forsvinner ved utløpet av opptrappingsplanperioden i 2020, noe Fylkesmannen i Trøndelag (fra 01.01.18.) har som mål å forhindre i det videre arbeidet framover. I tillegg vil det være et overordnet mål å få til **synergieffekter** gjennom økt samordning og tverrsektoriell bruk av kompetanse og ressurser, både på kommunalt og på spesialisthelsetjenestenivå, men også i samråd med brukerorganisasjonene og frivilligheten.

Minst 70 % av kommunene (fra kapittel 3.1.3.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

I Nord-Trøndelag svarte 68 % av kommunene, i følge IS 8/24, at de sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykiskhelsefeltet.

Brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helse

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	- 2 %	68 %

90 % av kommunene har kartlagt (fra kapittel 3.1.3.2.1.2 i TB)**Rapportere på**

90 % av kommunene har kartlagt rusmiddelsituasjonen i kommunen ved brukerplan eller annen kartlegging [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8.

Tall hentet fra kartlegging av Sintef IS 8/24.

Kartlagt rusmiddelsituasjonen

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
90 %	- 16 %	74 %

70 % av kommunene har (fra kapittel 3.1.3.2.1.3 i TB)

Rapportere på

70 % av kommunene har sektorovergripende system for identifisering av personer med behov for tidlig intervensjon ved rusrelatert problematikk [1].

[1] Tall hentes fra IS 24/8

Viser til kommentarer under tabell, og rapporteringen er basert på IS 8/24 som kommunene gjennomfører hver vår til Sintef.

Sektorovergripende system for identifisering av personer

Resultatmål	Resultat	Andel av kommunene
70 %	- 31 %	39 %

Det jobbes aktivt fra KoRus, avdeling Nord-Trøndelag, med å få alle tjenestene, særlig fastlegene og NAV, til å rapportere sammen på Brukerplan. En ny runde er igang i 2018 med kartlegging, og målet er at antall kommuner skal få til et sektorovergripende system på kartleggingen.

Flere kommuner har etablert (fra kapittel 3.1.3.2.1.4 i TB)

Rapportere på

Flere kommuner har etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for mennesker med rus- og psykisk helseproblematikk enn i 2016 [1].

[1] Tall hentes fra rapportering på tilskuddsordning "Langvarige sammensatte" (765.60) og "Kommunalt rusarbeid" (765.62) sett i sammenheng med IS 24/8.

Viser til kommentarer under tabellen.

Etablert aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam

Resultat	Antall kommuner i 2015	Antall kommuner i 2016
23	0	23

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har ikke tall for 2015, men kun for 2016 og 2017 fra Sintef IS 8/24. 2017 er tallet 22. I forhold til kommunestørrelser i vårt fylket (5000-10000) så er gjennomsnittlig prosentandel på landsbasis 24 i 2015. I så måte, stemmer vår prosentandel godt med resten av landet.

3.1.1.7 Styrket folkehelsearbeid

Arbeidet innenfor folkehelseområdet i 2017 var preget av at FMNT og NTFK begge var i en omstillingsprosess som tok mye tid!

Embetet var i 2017 organisert med en plan/areal oval og en samfunnssoval hvor folkehelserådgiver møtte fast. Det ble behandlet 133 saker fra helse-sosial- og barnevernsavdelingen. Folkehelse rådgiver alene stod for dette arbeidet fra avdelingen. Ansvar for uttalelser på universell utforming var tillagt vår avdeling. FMNT har fortsatt samarbeid med fylkeskommunen innenfor dette området som en følge av at det var et felles prosjekt på dette tidlige.

16 av 23 kommuner hadde utarbeidet oversiktsdokument i 2016 og 2017,- flere andre var under arbeid. Men dette arbeidet var sjelden å finne igjen i de planstrategiene og samfunnsplanene som kom inn. Lite tverrsektorielt arbeid å spore. Stor forskjell på hvor folkehelseloven er integrert i de ulike kommuner,- alt etter hvordan kommunene er organisert. Oversiktsdokumentet var ofte ikke brukt som grunnlag. De fleste planene bar preg av å være skrevet fra teknisk/plan avd. i kommunen.

Fylkesmannen er medlem av "Folkehelse alliansen" i fylket. Det har vært samarbeid med fylkeskommunen om utvikling av "Trøndelagsmodellen". Denne er et produkt av prosjektet fra "Kunnskap til handling"

Miljørettet helsevern; Det ble holdt en fag dag for implementering av nye veilederen (Finn Martinsen var her). God oppslutning fra kommunene. 5 kommuner i fylket har "dedikerte" personer innenfor MHV som arbeider sammen med kommuneoverlege eller andre.

Det har vært fagdager på støy og MHV generelt fra FM, Stjørdal og Trondheim kommune og samfunnsmedisinsk forum (kommuneoverlegene/samfunnsmedisinerne)

FM opprettet en ressursgruppe for fylket for å løfte fokuset innenfor området. OU avdelingen og SHB prioriterte ikke tilsyn for å godkjenne skole og barnehage. Aldersvennlig samfunn,- liten aktivitet,- noen tema på omsorgskonferansen

Minst 75 % . (fra kapittel 3.1.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 75 % [1].

[1] Helsedirektoratet vil ha dialog med fylkesmannen om kartleggingsmetode. Resultater av kartleggingen forventes brukt av fylkesmannen i oppfølging av kommunene gjennom året.

Ikke utført

Systematisk og langsiktig folkehelsearbeid

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
75 %	- 3 %	72 %

16 av 22 kommuner har et eget oversiktsdokument som er vedtatt politisk. Noen av de små er ikke kommet i gang med arbeidet. Vi ser også at de som har et oversikts dokument ikke gjenspeiles seg i planstrategi og samfunns planene.

Minst 80 % . (fra kapittel 3.1.3.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Minst 80 % [1].

[1] Som fotnote over.

Det er vanskelig å si prosentvis hvor mange kommuner som har dette med. Det står ofte en linje i samfunnsplanene om at de skal arbeide med dette , - men hvilke grep som blir gjort beskrives ikke

Vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
80 %	- 50 %	30 %

Det har i planuttalelser og annen veiledning til kommunene knyttet til folkehelsearbeidet vært vektlagt på å forklare folkehelseslovens krav til systematikk i lokalt folkehelsearbeid. Vi har påpekt at oversikt over helsetilstanden er en forutsetning for et slikt systematisk arbeid. Dette ser vi at dessverre mangler også der det er godkjente oversikts dokumenter. De ulike avdelingene samhandler ikke når planene skal lages. De kommunene som har laget oversikt over helsetilstanden (16 av 22 kommuner ved utgangen av 2017) har en klart høyere kvalitet på folkehelsearbeidet enn de øvrige. Flere av disse har omtalt sosiale helseforskjeller i sine oversikts dokumenter. Imidlertid i liten grad vektlagt sosiale helseforskjeller i sin planlegging etter plan- og bygningsloven. Vi har ikke gjort noen egen registrering, men vi anslår andelen skjønnsmessig til 30 %»

3.1.1.8 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Det er også i 2017 jobbet med oppgaver på dette området, bl.a. gjennom arbeidet med trua naturtyper og arter.

Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner. (fra kapittel 3.1.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Påbegynt overvåkingsprogram i alle vannregioner.

Overvåkingsprogram i vannregion Trøndelag er igangsatt og følges opp. Det gjøres endringer underveis. Organiseringen av arbeidet har vært noe forskjellig i Sør- og Nord-Trøndelag, og det er samarbeidet mellom fylkene.

Økt bruk av påleggsmyndigheten (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2016.

Fylkesmannen deltar i dialogen i revisjonsprosessen av Namsen. I Nord-Trøndelag har det vært lagt opp til frivillige avtaler som har vært fulgt opp underveis. Avtaler med regulant om

miljøundersøkelser i de store innsjøene Namsvatn, Tunnsjøen og Limingen ble avsluttet i 2017. Det har i tillegg vært jobbet med frivillig avtale for Brattreitelva i Malm i Verran.

Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Vurdert fag- og hjemmelsgrunnlag for tiltak i alle vedtatte vannforvaltningsplaner. Iverksatt tiltak i henhold til forvaltningsplan på eget ansvarsområde eller har en begrunnelse dersom tiltak ikke iverksettes.

Overvåking er pålagt i tilknytning til kommunale avløpsanlegg i 2017. Har en plan for overvåking innenfor eget myndighetsområde som vi er ferd med å følge opp.

3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper i fylket er utryddet, og utviklingen til truede arter er i bedring

Vi jobbe med tiltak i henhold til handlingsplaner, og har stort fokus på kunnskapsformidling om trua arter og naturtyper til andre regionale sektormyndigheter, kommunal forvaltning og grunneiere. Vi har også et stort fokus på bekjemping av fremmede skadelige arter i samarbeid med kommunene, anleggseiere og andre regionale myndigheter.

Alle tiltak for truede arter (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle tiltak for truede arter og naturtyper skal være i tråd med forvaltningsmål, faggrunnlag og handlingsplaner.

Handlingsplaner relevante for fylket er fulgt opp, og tiltak som gjennomføres er i henhold til plan. Nord-Trøndelag er koordinerende fylke for elvemusling, og handlingsplan for elvemusling følges opp. Tiltak for hubro på tre lokaliteter i Nord-Trøndelag er videreført. Faggrunnlag for fire lavarter knyttet til boreal regnskog i Midt-Norge er sendt til Miljødirektoratet i 2017.

3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Miljøvernavdelingen følger opp og forvalter egne verneområder, samt veileder kommunene om områder med kommunal forvaltning. Avdelingen jobber med marint vern og skogvern, dvs. er i prosess mht. dette.

Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016. (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2016.

Av 14 områder i prosess ble 12 områder i Nord-Trøndelag vernet i 2017. I 2016 ble 6 områder vernet.

3.1.1.11 Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er redusert og forurensning skader i så liten grad som mulig helse og miljø

Fylkesmannen forvalter sin myndighet gjennom å gi tillatelser og gjennomføre tilsyn på forurensningsområdet. Miljøvernavdelingen har brukt sine virkemidler for å redusere forurensning til det ytre miljø i størst mulig grad, gjennom både veiledning og rollen som myndighetsutøver. Det er arbeidet med utslippstillatelser og gjennomført tilsyn, og inntektene fra dette arbeidet har i 2017 vært på kr 1,3 mill.

Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Pukkverk, skipsverft, galvanoidindustri, forbrenningsanlegg og fiskeforedling driver i tråd med kravene i forurensningsforskriften.

Kravene i forskriften følges opp gjennom tilsyn med virksomheter og gjennom veiledning. Meldeplikten før oppstart følges opp.

Prioriterte skipsverft

Navn på prioriterte skipsverft	Undersøkelser	Behov for tiltak	Tiltaksplan land	Tiltak land	Tiltaksplan sjø	Tiltak sjø
Ingen prioriterte skipsverft i Nord-Trøndelag.						

3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene

Besvart innkomne spørsmål, kurs- og konferansevirksomhet, økonomiforum mv. Omfang som tidligere år. Vi erfarer at det er behov for bistand fra både større og mindre kommuner. Kommuneøkonomien de siste årene har stabilisert seg, men fortsatt ikke tilstrekkelige driftsmarginer og reserver i alle kommuner. Det generelle bildet er at det er god økonomisk kontroll, men krevende og sårbar økonomi i flere kommuner.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2017 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2016.

Det var ingen kommuner i ROBEK i Nord-Trøndelag ved utgangen av 2017.

Antall kommuner i ROBEK

Kommuner per desember 2016	Kommuner per desember 2017	Avvik
0	0	0

Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2016.

Mål om å redusere feil i KOSTRA-rapporteringen i kommunene er ikke bedret ift. fjoråret. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag hadde både i 2016 og 2017 ekstra oppfølging av kommuner for å redusere bruk av feil funksjoner og arter innen eiendomsforvaltning (fulgt opp via e-post og telefonsamtaler med

økonomisjefer).

Kvalitet i KOSTRA-data

Feil per juni 2016	Feil per juni 2017	Avvik
11	10	- 1

3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket

Fjellandbruksprosjektet ble avsluttet i 2017. Målene om økt utbygging av fjøs for økt melk- og kjøttproduksjon er nådd. Kompetansehevings-tiltak er igangsatt og det er skapt økt motivasjon.

Midlene til utredning og tilrettelegging er innvilget i tråd med Regionalt næringsprogram for Nord-Trøndelag.

I samarbeid med IN, NT fylkeskommune, Matnavet på Møre og andre regionale aktører i begge Trøndelagsfylkene arbeider fylkesmannen programmessig med mobilisering til utvikling av landbruksrelatert næringsvirksomhet.

Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regionalt bygdeutviklingsprogram er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk.

Regionalt bygdeutviklingsprogram for Trøndelag er utarbeidet i samarbeid med regionalt partnerskap. Programmet bygger på nasjonale føringer og gir regionale prioriteringer. Programperioden er forlenget til utgangen av 2018. Det er igangsatt en evaluering av programmet for inneværende periode, for å bidra med kunnskap i prosessen med utvikling av ny Fylkesplan for Trøndelag og som bakgrunn for revisjon av Regionalt bygdeutviklingsprogram. Nytt program for Trøndelag skal ferdigstilles innen 1. september 2018.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst.

Den årlige resultatkontroll av skogbruket som kommunene gjennomfører etter nasjonalt opplegg gir et bilde på situasjonen. Kontrollen fra 2016 som kontrollerte avvirking fra 2013 viste at 21 % av arealet hadde foryngelse under minste krav i forskriften, dvs ikke hadde oppfylt foryngelsesplikten. Ca halvparten av dette arealet var ikke forynget i hele tatt, mens på den andre halvparten var det enten plantet for lite eller vært stor avgang.

I 2017 intensiverte Fylkesmannen arbeidet med å få kommunene til å følge opp foryngelsesplikten overfor skogeierne. Vi tok opp tema på samling med kommunene og ble enige om frister for å følge opp arbeidet gjennom året. I vår sendte vi brev til kommunen om arbeidet. I sommer kontaktet FM 13 av kommunene på telefon og purret på arbeidet. Nå før jul purret vi på e-post. Kommunenes oppfølging har bedret seg, men det er fortsatt en del som er for dårlige på å følge opp sakene, slik at det blir plantet til slutt. Av de 149 avvirkningsfeltene fra 2017-kontrollen er status i dag, 23.01.18 slik:

18 stk ny (ikke påbegynt)
26 stk sendt egenmelding
2 stk purring sendt
22 stk bør følges opp
2 stk skal kontrolleres
78 stk OK
1 stk videre oppfølging

Etter Fylkesmannens vurdering er det gjort for dårlig arbeid i de øverste 46 sakene, mens det er gjort tilfredsstillende innsats av kommunene i de nederste 103 sakene. FM mangler verktøy for å følge opp kommuner som tar for lett på oppgaven.

Når vi får gått gjennom resultatkontrollen for 2017 vil vi ha bedre oversikt over status. Vi er ikke fornøyd med tilstanden i plantefeltene så dette arbeidet må videreføres. Viser for øvrig til innspill fra kystskogfylkene innsendt i 2017 med en rekke forslag på tiltak for å forbedre arbeidet med oppfølging av foryngelsesplikten!

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging. (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Tilfredsstillende oppfølging av hovedplan for skogbruksplanlegging.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har i 2017 bidratt i en rekke skogbruksplanprosjekt. Gjennomføringen av prosjektene har vært i tråd med hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Nord-Trøndelag. I 2017 var det hele 11 skogbruksplanprosjekter i Nord-Trøndelag. Noen i oppstartsfasen, noen i driftsfasen mens andre ble avsluttet.

Det ble i 2017 utarbeidet ny hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer for hele Trøndelag. Dette skjedde i samarbeid med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

3.1.1.14 Bærekraftig landbruk

Regionalt miljøprogram stimulerer til bærekraftig jordbruksproduksjon. Det er i Nord-Trøndelag prioritert å støtte tiltak både til bevaring av biologisk mangfold, kulturminner og å hindre forurensning av vann og klimagassutslipp til luft. Etterspørsel etter tilskudd til drenering er økt etter at innsats for informasjon er økt. Det er stor etterspørsel etter tilskudd til hydrotekniske anlegg i SMIL.

Fylkesmannen har satt i gang arbeidet med å utarbeide nytt regionalt miljøprogram for 2018 for Trøndelag fylke. I dette arbeidet blir det gjort oppdateringer av "prioriterte områder" for "avrenning til vassdrag og kyst". Arbeidet gjøres i samarbeid med MA og med bakgrunn i oppdatert status for vannkvalitet i de ulike vassdragene.

Økt planting med tilskudd (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2015.

Endringen i ordning med tilskudd til tettere planting slik at den også kan benyttes til supplering, ble godt mottatt. Det er økende behov for supplering i fylket på grunn av mer snutebiller, økt konkurranse fra annen vegetasjon og mer klimaskader. I 2017 ble det satt ut 313 089 planter og utbetalt 1 227 141 kr etter denne ordningen. Dette er en solid økning fra 2016 da omkring 200 000 planter fikk tilskudd etter denne ordningen.

I 2015 ble det ikke gjødslet i hele tatt i fylket. I 2016 ble det gjødslet 101 dekar. I fjor tok Fylkesmennene i Trøndelag initiativ til og arrangerte gjødslingsmøter med tømmerkjøperne i Trøndelag for faglig oppdatering. Dette resulterte i en koordinert satsing på gjødsling i hele Trøndelag. I Nord-Trøndelag ble gjødslingsarealet 8288 dekar. Dette er vi godt fornøyd med!

Tiltak i regionalt miljøprogram (fra kapittel 3.1.6.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

Miljømidlene er forvaltet etter regionalt miljøprogram og nasjonale føringer.

Erosjonsklasse 1 er i "prioriterte områder" tatt med i ordninga tilskudd til utsatt/ingen jordarbeiding. Dette med bakgrunn i å redusere avrenninga til vassdrag i disse områdene.

Fylkesmannen har hatt økt fokus på kontroll av kommunenes handtering av avkortingsreglene ved behandling av søknader om miljøtilskudd.

3.1.1.15 Andre oppdrag

Se øvrig rapportering

3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

De innbyggerne som har behov for boligsosiale tiltak trenger hjelp fra mange, ofte samtidig. Disse tjenestene sorterer ofte under flere instanser, avdelinger og seksjoner i en og samme kommune, noen ganger også sammen med tjenester fra instanser utenfor kommunen. Vi har gjort flere tiltak for å bringe disse aktørene og ansvaret mer sammen. Et av tiltakene har vært å bringe dette inn i den store satsingen på bedre forvaltningskompetanse i kommunene, hvor NTNU har ansvaret for det faglige innholdet og alle kommuner nå har vært med på. Videre har vi god samhandling med Husbanken og bringer de med på styringsarenaer og i fagsamlinger for tjenestuteøverne. Vår oppfatning er at det å sikre at aktørene deltar på de samme arenaer, både ledere og fagutøverne, er noe av det mest effektive vi kna gjøre for å bidra til å utvikle en samordnet innsats.

Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal integrere det boligsosiale arbeidet i etablerte fora og læringsarenaer, og ha gjennomført minimum to kompetansehevede tiltak for kommunene i fylket om boligsosialt arbeid.

Fylkesmannen har lagt til rette for å sikre at kommunene har tilgang til aktuell kunnskap på området. Vi har blant annet hatt Husbanken tilstede på felles samling for alle kommuner ved dets ledere (nyttårskonferansen). Videre har vi over tid utviklet www.ressursportal.no hvor kommunene gies lett tilgang til aktuelle kunnskap som kan bidra til en mer kunnskapsbasert utvikling av det boligsosiale arbeidet. Ved å sikre at det boligsosiale fokus også kommer frem på aktuelle fagsamlinger og lederdialoger mener vi dette bidrar til å øke bevissthet og kunnskap som grunnlag for den boligsosiale innsatsen.

Fylkesmannens bidrag til at det boligsosiale arbeidet i kommunene er kunnskapsbasert

Resultatmål	Differanse	Grunnlagstall 1
2	0	2

3.1.2.2 Helhetlig og samordnet arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap i fylket

Overordnet har året for Nord-Trøndelag vært preget av sammenslåing av Nord- og Sør-Trøndelag, lite reelle hendelser, gjennomført tilsyn i 6 av 23

kommuner og felles øvelse der 22 av 23 kommuner i fylket deltok. Ansettelsesstoppen vi har hatt gjennom 2017 som har vært helt nødvendig for sammenslåingen har vært krevende da vi har en langtidssykemeldt medarbeider og en person som avsluttet pr 1. august 2017.

Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser (fra kapittel 3.2.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal evaluere alle hendelser av regional betydning, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter hendelsen.

Ingen hendelser med regionale konsekvenser i 2017.

Fylkesmannen skal evaluere eller (fra kapittel 3.2.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal evaluere eller delta i evalueringen av alle regionale øvelser hvor fylkesmannen har deltatt og fylkesmannens embetsøvelser, og sende evalueringsrapportene til DSB innen tre måneder etter øvelsen.

Øvelse SODD er evaluert sammen med kommunene. Rapporten er oversendt DSB.

3.1.2.3 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Det er mange ulike tilsynsmyndigheter og aktiviteter fra statlig side, som på ulike måter jobber opp mot de samme tilsynsobjektene. Det er en utfordring for oss å kunne opptre samordnet, både hva gjelder når vi gjennomfører tilsyn, metodikk for tilsyn og om det er overlappende tilsynsystematikk. Det er etablert tilsynsforum internt i embetet, hvor vi også har deltakere fra KomRev, for å sikre utveksling, koordinering og samordning av tilsyn og erfaringer. Det er fortsatt behov for å forbedre dette, også i forhold til øvrige statlige tilsynsaktører. Det er imidlertid viktig at denne samordningen starter på overordnet nasjonalt nivå, slik at de enkelte tilsynsoppdrag som hver enkelt oppdragsgiver i sum ikke blir for mye. I 2017 har vi også gjennomført flere tilsyn som egenmeldingstilsyn. Dette er evaluert og erfaringen med dette er veldig gode. Kommunene melder tilbake at dette oppleves mer nyttig og skaper større eierskap. Vår vurdering er at dette skaper et langt bedre grunnlag for forbedringstiltak, som igjen gir bedre tjenester for enkeltmennesker.

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

En avgjørende del av tilsynsarbeidet er oppfølging av avvik etter funn av lovbrudd eller forbedringsområder. I de fleste tilfeller er avvikene av en slik karakter at det er relativt greit å kunne måle når det har skjedd endring i praksis. En av våre utfordringer er imidlertid å kunne vite når praksis er endret. skal vi stole på redegjøringene fra de som har ansvaret, eller skal vi faktisk inn å sjekke praksis. Prinsipielt mener vi det må være slik at et avvik ikke lukkes før vi kan være forsikret om at praksis rent faktisk er endret. Dette kan gjøres ved for eksempel stikkprøver av praksis, noe som er effektivt men også ressurskrevende. Vi mener derfor det er viktig at det ved fastsetting av krav til mengde gjennomførte tilsyn i større grad må hensyntas den kvalitative oppfølgingen - sikre at tilsynet virker og får betydning i form av endret og bedret praksis. Våre erfaringer er at tilsynsobjektene også ønsker en slik oppfølging. Vi er derfor tilfredse med at det fra og med 2018 også gies målpoeng for slik aktivitet.

3.1.2.4 Klimahesyn skal ivaretas i alle sektorer

Vi deltar i pilotprosjektet "Planting av skog på nye arealer som klimatiltak i Nord-Trøndelag". Prosjektet gjennomføres i samarbeid mellom miljø- og landbruksavdelingen. Statlige planretningslinjer brukes aktivt på klimaområdet.

Hatt dialog med alle kommuner i fylket (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Hatt dialog med alle kommuner i fylket og formidlet forventninger til klima- og energiplanleggingen.

Dette er et tema som Fylkesmannen tar opp med kommunene på flere arenaer, bl.a. gjennom uttalelsene til kommuneplanens samfunnsdel eller miljøplaner i kommunene. Fylkesmannen har i 2017 deltatt i klimaråd sammen med fylkeskommunen og KS.

FM har hatt dialog med alle (fra kapittel 3.2.1.4.2.1 i TB)

Rapportere på

FM har hatt dialog med alle kommuner og formidlet relevant kunnskap og informasjon, samt fulgt opp kommunene for å iverksette nasjonale føringer for tilpasning til klimaendringer.

Fylkesmannen arrangerte kurs i klimatilpasning for kommunene i april 2017 i samarbeid med bl.a. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Det var god deltagelse på kurset. Fylkesmannen legger stor vekt på å bistå ved Miljødirektoratets prioritering av tilskuddsmidler innenfor ordningen Klimasats.

3.1.2.5 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktningssituasjonen

Det er i Fylkesmannens oppdragsbrev gitt føringer på at vi skal ta initiativ overfor kommuner med utfordringer når det gjelder levekårssituasjonen for barn og unge, særlig enslige mindreårige flyktninger. Fylkesmannen gjennomførte våren 2017 besøk i kommunene Stjørdal, Steinkjer, Levanger, Overhalla, Namsos, Grong og Inderøy for å få innblikk i kommunenes arbeid med EM. Vi fikk en oversikt over boløsninger og omsorgstilbud, og om barnas rettigheter ble oppfylt. Vi besøkte også fylkets fire mottak for EM. Vi snakket også med ungdommene selv. Vi registrerte at det er store ulikheter i hvordan kommunene har organisert tilbudet, (herunder omsorg og bistand til ungdommene), og at det er krevende og utfordrende å integrere både barn, - helse - og flyktningefaglig tenkning i de ulike omsorgsløsningene. Det var blant annet store forskjeller i ressursbruk, kompetanse og bemanning. Vår oppsummering er at det er nødvendig og fortsette å utvikle og drøfte hva som er gode omsorgstilbud for de enslige mindreårige flyktningene i fylket.

Det ble i 2017 etablert et eget ledernetverk for kommunene som bosetter enslige mindreårige. De mottok tilskudd fra Fylkesmannen til å arrangere fagdager for sine ansatte, med utgangspunkt i funn fra våre besøk og behovet for å "harmonisere" omsorgstilbudet til ungdommene. Vi mener at vårt fokus har bidratt til at kommunene selv er begynt å se på egne tjenester og organiseringen av disse, samt hvilken oppfølging ungdommene må ha for å klare seg godt i det norske samfunnet.

Kommunene rapporterer for øvrig at de på grunn av nedgang i asylkomster og bosetting har måttet nedbemanne og avvikle bofellesskap.

Det har vært mange henvendelser og fylkesmannen har veiledet ut fra å sikre at barn og unge med flyktningebakgrunn har fått det opplæringstilbudet de har rett på. Det er registrert et stort behov fra sektor med etterspørsel fra flere kommuner om veiledning på feltet. Flere kommuner har for første gang har mottatt asylsøkere

og/eller har bosatt flyktninger. Det er tatt et initiativ for å imøtekomme

behovet for kompetanse på feltet bl.a. gjennom å etablere et

kompetansehevingstiltak i samarbeid med Levanger kommune for barnehage og -skoleansatte og ansatte ved voksenopplæringene. Kompetansehevingstiltaket ble planlagt i 2016 og gjennomføres nå i 2017 med ekstra tilbud om fagdag i februar 2018 med temaet traumer, relasjoner, læring og psykisk helse hvor målgruppen er utvidet med tanke på samhandling mellom etater.

Målet med kurset har vært å sette ansatte i bedre stand til å planlegge, gjennomføre og vurdere egen og felles praksis for minoritetspråklige barn. Det har vært fokus på hvilken måte

og hvordan møte barn med bl.a. fluktbakgrunn for på best mulig måte ivareta et godt læringsmiljø og for å sikre at barn og unge får en opplevelse av mestring og læringsutbytte. Særlig fokus på bl.a. andrespråksinnlæring, samarbeid og kommunikasjon i og mellom etater, lov og regelverk for barnehage og skole. Det er 130 deltakere som har møtt en gang i måneden over ett år.

Med bakgrunn i overnevnte behov, og i forlengelse en bevisst satsing i embetet over tid, er det samarbeid med Nord universitet avd. Levanger tatt initiativ til og igangsatt tiltak for å etablere et poenggivende studium « Norsk som andrespråk- å undervise flyktninger i grunnskole» med oppstart høst 2018. Det er åpnet for søkere fra hele Trøndelag.

Overnevnte tiltak er en bevisst satsing og prioriteringer overfor denne barne- og elevgruppen, som har vært prioritert i embetet over flere år. Dette henger sammen med at Fylkesmannen i Nord-Trøndelag siden 2013 har arrangert fagdager, « Morgendagens elever går i dagens barnehage», for de som arbeider med barn og unge med minoritetsbakgrunn. Ved å sikre god kvalitet i barnehage og skole økes gjennomføringen av videregående skole. Meldt behov fra sektor ble godt ivare tatt også gjennom satsingen «Kompetanse for mangfold».

Fylkesmannen samarbeider med KS i læringsnettverket "En av oss" - inkludering til samfunn og arbeid for flyktninger i Nord - Trøndelag. Prosjektet avsluttes i oktober

Andel flyktninger bosatt innen (fra kapittel 3.2.1.5.1.1 i TB)

Rapportere på

Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.

Fylkesmannen registrerer at det har vært nedgang i bosettingen i 2017. IMDI anmodet kommunene om å bosette 453 flyktninger, herav 23 enslige mindreårige. Kommunene gjorde vedtak om bosetting av 458 flyktninger, herav 23 enslige mindreårige. Den faktiske bosettingen var på 384 personer, hvorav 30 var enslige mindreårige. Fylkesmannen kjenner ikke til hvor stor andel som var bosatt innen 6 måneder.

Andel enslige mindreårige bosatt (fra kapittel 3.2.1.5.1.2 i TB)

Rapportere på

Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

121 enslige mindreårige bor i Nord-Trøndelag og alle kommuner bosetter raskt barna/ungdommene.

Informasjonen Fylkesmannen har viser at det er tidels store forskjeller på hvordan kommunene har organisert tiltakene til enslige mindreårige, og vår vurdering er at det er nødvendig å fortsette å diskutere hva som er gode omsorgstilbud for disse barna/ungdommene. Rapport utarbeidet av Fylkesmannen om situasjonen for enslige mindreårige finner du [her](#)

3.1.2.6 Andre oppdrag

Ordningen med NAV-veileder i videregående skole har hatt stor effekt knyttet til frafallet. Uoffisielle tall viser at frafallet er halvert ved Ole Vig videregående skole, samtidig som at elever som har sluttet tidligere skoleår, har blitt hentet inn i skolen igjen ved hjelp av NAV-veilederne. Flere av disse elevene kombinerer skole og arbeidspraksis. Pr.1.12.17 hadde bare 5 av 65 elever som var i kontakt med NAV-veilederne, sluttet i skolen. Fylkesmannen jobber med å bidra til at ordningen videreføres i fylket. Dette har vært en utfordring i om med at personer med beslutningsmyndighet på fylkesnivå, ikke har arbeidet aktivt for å støtte opp om ordningen.

Fylkesmannen har vært veldig opptatt av at det skal være fokus på tiltak som er avgjørende for at elevene fortsetter i skolen. Enten ved hjelp av økonomisk støtte, eller ved at de kombinerer skole arbeid. Økonomisk støtte til elever og arbeidspraksis som gir opplæring knyttet til kompetansemål, og som eventuelt

kan lede til fagbrev eller svennebrev, har vært suksess faktorer. Det nye registrerings-verktøyet knyttet til elever som slutter, har vært til stor hjelp for NAV-veilederne. Dette verktøyet kan videreutvikles videre, slik at tiltak blir enda mer målrettet. Dette vil fylkesmannen ha fokus på videre. Det er i denne sammenheng viktig å vite nøyaktig årsak til frafallet og hva som får elever til å fortsette i skolen.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivare tatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling

Fylkesmannen jobber kontinuerlig med å ha høy kvalitet i arbeidet med veiledning, kontroll, tilsyn og klagebehandling innenfor alle saksfelt.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen jobber svært tett mot sektor og alle oppdrag er utført i tråd med føringene. Grundige ROS-analyser ligger til grunn for alle utvelgelser til statlige og lokale tiltak samt tilsyn. Avdelingen får stadig svært gode tilbakemeldinger fra sektor på måten vi jobber med kombinasjonen av tilsyn og veiledning.

Minimum 2 tilsyn per år. (fra kapittel 3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 tilsyn per år.

Det er gjennomført 2 tilsyn i 2017. I tillegg nevner vi at Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har mottatt fire klagesaker etter introduksjonsloven, hvor det er gitt avslag på søknad om utvidelse av introduksjonsprogrammet, jf. introduksjonsloven § 5. Resultat i alle sakene ble ikke medhold.

Det enkelte embetets omfang (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Det enkelte embetets omfang av tilsyn skal opprettholdes på samme nivå som i 2016, jf. retningslinjer og aktivitetskrav i VØI.

Tilsyn på barnehage- og opplæringsområdet er gjennomført i samsvar med retningslinjer og aktivitetskrav fra Udir med totalt 50 poeng. 34 av disse er på skole og 16 på barnehage mens kravet er hhv 36 og 14. Dette er imidlertid som følge av lokal ROS og prioritering. 26 p av 50 p er på FNT (krav minst 50% er oppfylt).

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens tilsyn skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Landsgjennomsnittet for barnehage er på 3,83 mens NT ligger på 3,5. Embetet har i 2017 brukt mye ressurser på interne prosesser knyttet til sammenslåing. Dette har medført mindre dialog og veiledning i tilknytning til tilsyn - noe som nok kan forklare noe av nedgangen.

Samtidig vil vi bemerke at tilfredshet med fylkesmannens tilsyn i liten grad henger direkte sammen med **kvaliteten** på den jobben som er gjort. FM kan ha gjennomført tilsyn på områder som utfordrer samspillet og samhandlingen med bakgrunn i grundige ROS-analyser og bekymring for rettstilstanden i sektor - og ikke for at de nødvendigvis skal være *tilfredse* med våre tilsyn.

Vi klarer heller ikke **finne** opplysninger om tall på skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens tilsyn i dokumentene det er vist til (verken i *Spørsmål til skole-Norge* for 2016 eller for 2017) og synes det er svært uheldig. Hvis det finnes tall burde disse i så fall vært lett tilgjengelige (gjerning lagt inn i rapportportalen) slik at vi bare kunne lagt inn en kommentar til disse og ikke bruke masse tid og frustrasjon på å lete etter tall som ikke finnes...

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens klagesaksbehandling skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Innledningsvis vil vi bemerke at spørsmål til barnehage-Norge kun gjelder barnehagemyndighetenes tilfredshet, ikke barnehageeierens tilfredshet. Vi kan ikke se at rapportene inneholder opplysninger om barnehageeiers tilfredshet med Fylkesmannen overhodet. Vurdering av Fylkesmannen som medspiller har betydning for barnehagemyndighetenes tilfredshet med klagesaksbehandlingen også. Vi ser at Nord-Trøndelag i spørsmål til barnehage-Norge ligger over landsgjennomsnittet som medspiller i både 2016 og 2017. Fylkesmannen i NT øker også når det gjelder minimumsverdier fra 2016 til 2017, fra 1 til 3. Maksverdiene er på 5 begge år. Barnehagemyndighetenes tilfredshet med Fylkesmannen i NT sin klagesaksbehandling har gått ned med 0,27 fra 2016 til 2017. Generelt skårer embetene lavere på tilfredshet på dette området i 2017 enn i 2016. I 2017 mottok Fylkesmannen i NT klager fra kun 4 (av 23) kommuner, hvor de fleste vedtakene ble opphevet. At vi mottar klager fra få kommuner og at klagen har en tendens til å få samme konklusjon, kan gjøre at disse enkeltkommunene opplever klagebehandlingen som frustrerende, som igjen kan få betydning for tilfredsheten. Når det gjelder skoleeiers tilfredshet med Fylkesmannens klagebehandling, kan vi ikke finne opplysninger om dette verken i spørsmål til skole-Norge for 2016 eller for 2017.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers tilfredshet med fylkesmannens veiledning om regelverket skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Veiledning innenfor regelverket

I hovedsak knyttes veiledning om regelverk til arbeidet med tilsyn. Vi forsøker å se de ulike virkemidlene i sammenheng. Det er en jevn etterspørsel etter veiledning innenfor regelverket. Vi har siste år blant annet veiledet spesielt på nytt regelverk knyttet til skolemiljø, områder som spesialundervisning, vurdering og tilpasset opplæring. Veiledningen legges til rette for ulike målgrupper og ulike arenaer. Vi erfarer at håndhevingsordningen tar mye tid og ser at dette kan begrense vår kapasitet til veiledning. Vi har gjennomført tre samlinger for sektor om nytt regelverk om skolemiljø. Videre har vi veiledet sektor i ulike sammenhenger og til ulike målgrupper om endringene knyttet til håndhevingsordningen.

Evaluering av egen kompetanse

Vi har fulgt opp egne ansatte med kompetanseheving og arbeid i team for å sikre tilstrekkelig kompetanse på alle områder, vi har hatt spesiellfokus på regelverket knyttet til skolemiljø i 2017. Dette har også hatt hovedfokus i internt samarbeid og i samarbeid med andre fylker.

Skoleeieres tilfredshet

Vi forholder oss til tabell 8.6 i spørsmål til Skole -Norge våren 2017. I 2016 var NT på 3,9, i 2017 er vi på 3,4. Landsnittet i 2017 er på 3,5. Det er 4 skoleeiere som har svart, noe som gir et usikkert grunnlag.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.6.1 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Det ble fattet totalt 65 vedtak i byggesakene 2017. Av disse ble 40 vedtak fattet innen fristen på 12 uker. Overskridelse av 12-ukersfristen var liten (under en uke) i 7 saker.

Tallene over avviker fra tall i Sysam. Dette skyldes trolig feilføring/manglende føring i Sysam gjennom året. Vi har forsøkt å korrigere i Sysam før årsrapporteringen, men tabellen blir ikke oppdatert etter våre korrigeringer.

Manglende måloppnåelse skyldes bemanningssituasjonen ved faggruppen.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 35 %	65 %	60	39

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.6.2 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Det var gitt utsatt iverksetting i 5 av totalt 61 innkomne byggesaker i 2017. Av disse ble to saker behandlet innen 6-ukersfristen, mens saksbehandlingstid på de øvrige sakene var på 8,7 uker, 10,9 uker og 11,6 uker.

Manglende måloppnåelse i tre av sakene skyldes at det ikke har framgått tilstrekkelig klart av oversendelsen fra kommunen at det var besluttet utsatt iverksetting. Dette har dermed ikke blitt oppdaget før saksbehandlingen startet.

BOBY - Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	- 60 %	40 %	5	2

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.7.1 i TB)**Rapportere på**

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag mottok 16 klager over kommunens vedtak om reguleringsplan.

Det ble i 2017 fattet 16 vedtak i klagesaker vedrørende reguleringsplan og av disse ble 10 saker avgjort innen fristen på 12 uker. Øvrige 6 saker ble avgjort mellom 12,1 og 16,7 uker.

Det foreligger avvik mellom Sysam og de faktiske tallene. Se merknad til byggesakene.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 27 %	73 %	15	11

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Vi behandlet/mottok ingen ekspropriasjonssaker som førsteinstans i 2017

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 100 %		0	0

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.8.2 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Fylkesmannen mottok ingen nye saker som klageinstans i 2017.

Fylkesmannen behandlet 1 sak som klageinstans i 2017 (innkommet 29.12.16). Saken ble avgjort etter 7,5 uker (21.02.17).

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Landbruksavdelingen gjennomgikk sine ROS-analyser i 2017, både der kommunene er 1. linje og fylkesmannen. Kontrollplanen for 2017 ble lagt med utgangspunkt i disse analysene, samt en analyse av kommunene. Gjennom dette arbeidet ble alle medarbeiderne på avdelingen involvert i "sine" ordninger.

Det er gjennomført forvaltningskontroll i 22 % av kommunene. De er delvis gjennomført som kontroll og delvis som dokumentkontroll. I tillegg ble 6 forvaltningskontroller (dokumentkontroller) fra 2016 ferdigstilt i 2017.

Foretakskontrollene er delvis gjennomført iht. kontrollplan og delvis med utgangspunkt i tips mv. Det vises her til relevant tabell.

Det vises til tabell knyttet til andel avvik som er fulgt opp i løpet av 2017. (De som ikke er fulgt opp i 2017 blir fulgt opp i 2018).

Gjennomført kontroll av foretak (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Gjennomført kontroll av foretak i henhold til kontrollplan.

Det vises til tabell under.

Kontroll av foretak og oppfølging av avvik

Foretak	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
A	Etter tips. Ungskogpleie		Saken undersøkt nærmere med kommune. Kommunen har fulgt opp saken .

B	Risikobasert utvalgt kontroll. Vegvedlikehold. NMSK – forskriften § 5	Ingen registrerte avvik	-
C	Risikobasert utvalgt kontroll. Vegvedlikehold. NMSK – forskriften § 5	Ingen registrerte avvik	-
D (jf. foretak E)	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Kontrollen er gjennomført som stedlig kontroll (uannmeldt) og dokumentkontroll.	Saken har sin bakgrunn i kommunen sin vurdering av om beitesamarbeidet i melkeproduksjonen mellom to foretak (D og E), skjer i samsvar med forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Kommunen konkluderte med at samarbeidet var innenfor regelverket, men påpekte at beitesamarbeidet burde avsluttes seinest 1. oktober. Med bakgrunn i opplysninger som lå til grunn for kommunen sin vurdering, fant Fylkesmannen grunnlag for å gjøre en egen vurdering av saken. Fylkesmannen gjennomførte stedlig kontroll på begge foretakene. Under kontrollen ble det påvist at både storfe, kyr, kalver og kviger fra besetningene var blandet på foretakene. Det innbar at noen storfe tilhørende foretak D sto hos foretak E og vice versa. Det ble videre oppdaget at det ikke var overensstemmelse mellom opplysninger i Husdyrregisteret over hvor dyr var plassert og hvor de faktisk var plassert. Eierskap til dyrene framsto som uklart, da kjøp og salg mellom foretakene ikke er dokumentert i regnskap. Melkeproduksjon foregår i hovedsak hos foretak E, men med en liten produksjon hos foretak D før og etter beitesamarbeidet. Etter Fylkesmannens vurdering foreligger det er regelstridig driftsfellesskap mellom foretakene, som medfører at foretakene er å anse som en enhet i tilskuddssammenheng.	Kommunens vedtak om søknad om produksjonstilskudd og avløsertilskudd januar 2017 er opphevet av Fylkesmannen. I tillegg er det fattet vedtak om avkorting. Klagefrist har gått ut og vedtaket er ikke påklaget.
E (jf. foretak D)	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd. Kontrollen er gjennomført som stedlig kontroll (uannmeldt) og dokumentkontroll	Samme sak som D.	Kommunens vedtak om søknad om produksjonstilskudd og avløsertilskudd januar 2017 er opphevet av Fylkesmannen. I tillegg er det fattet vedtak om avkorting. Klagefrist har gått ut og vedtaket er ikke påklaget.
F	Tidligpensjon. Kontroll er gjennomført etter som dokumentkontroll	Sak rapportert i 2016 (foretak C). Mottatt etterlattepensjon fra NAV, i strid med forskriftens § 11.	Fylkesmannen fattet først vedtak om tilbakekreving av tidligpensjon på kr 183 326. Etter klage fra mottaker opphevet Fylkesmannen vedtak om tilbakekreving. Dette vedtaket ble opphevet av Landbruksdirektoratet, og mottaker måtte tilbakebetale kr 183 326 kroner i urettmessig mottatt tidligpensjon.
G	Tidligpensjon . Kontrollen er gjennomført som dokumentkontroll	Sak rapportert i 2016 (foretak D). Mottatt arbeidsavklaringspenger i strid med forskriftens § 11	Fylkesmannen gjorde vedtak med krav om tilbakebetaling av kr 243 519. Saken er avsluttet og oversendt Ldir for innkreving.
H	Tidligpensjon. Kontrollen er gjennomført som dokumentkontroll.	Sak rapportert i 2016 (foretak E). Mottatt arbeidsavklaringspenger i strid med forskriftens § 11	Fylkesmannen gjorde vedtak med krav om tilbakebetaling av kr 187 526. Saken er avsluttet og oversendt Ldir for innkreving.
I	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd , tilskudd til økologisk areal. Behandlet med hjemmel i fvl § 35 , bokstav c	Kommunen innvilga tilskudd som ikke var omsøkt	FM oppheva kommunens vedtak.
J	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd, vanlig jordbruksproduksjon. Behandlet med hjemmel i fvl § 35, bokstav c	Kommunen innvilga husdyrtilskudd for sau på foretak som ikke oppfylte vilkår for vanlig jordbruksproduksjon. Foretaket hadde ikke salginntekter fra saueholdet.	Fylkesmannen oppheva kommunens vedtak og avlo søknaden om husdyrtilskudd tilskudd for sau

K	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd, vanlig jordbruksproduksjon. Behandlet med hjemmel i forvaltningslovens § 35 , bokstav c	Kommunen innvilga avløsertilskudd for sauehold , til tross for at saueholdet ikke oppfylte vilkår om vanlig jordbruksproduksjon	FM oppheva kommunens vedtak , og avslø søknaden om avløsertilskudd
L	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd, omleggingstilskudd. Behandlet med hjemmel i forvaltningslovens § 35 , bokstav c	Kommunen innvilga foretaket omleggingstilskudd for areal som var ferdig omlagt.	FM oppheva kommunens vedtak. Saken er påklaget
M	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd, avløsertilskudd. Behandlet med hjemmel i forvaltningslovens § 35 , bokstav c	Kommunen innvilga tilskudd til foretak som hadde glemte å søke om avløsertilskudd	FM oppheva kommunens vedtak.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs RS 2016-17?	Ja
Tal kontrolltiltak av foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er fulgt opp etter kontroller i 2016	0
Tal kontrolltiltak av foretak som skal følges opp vedr produksjonsgrensen i 2018	13
Tal kontrolltiltak av foretak det er gjennomført stedlig kontroll hos i 2017	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert pga mistanke om driftsfellesskap	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning	16
Tal kontrolltiltak av foretak som er ilagt standardisert erstatning pga driftsfellesskap	0
Tal kontrolltiltak av foretak som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	0
Beløp som er ilagt i standardisert erstatning	1623845

Disse kontrollene i Nord-Trøndelag gjelder for 2012-2016. Arbeidet med denne typen kontroller har vært nedprioritert pga. arbeidet med LA-MRSA (jf. tidligere årsrapporter).

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.

Det har blitt gjennomført forvaltningskontroll i 5 av fylkets 23 kommuner. Dette tilsvarer 22 prosent av kommunene. I tillegg er det avsluttet 5 dokumentkontroller på ordningen «erstatning for klimabetingende skader» i 2017 som ble startet opp i 2016 og avsluttet første halvår 2017. Disse er merket med * ved kommunenavn i tabellen under. Nå var disse er med i *antallet* som ble rapportert inn i årsrapport 2016, og de er derfor ikke med i "måttallene" her, selv om mye av arbeidet falt på 2017.

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20% av kommunene

Kommune	Ordninger / omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
Inderøy	Kontrollen gjennomført som stedlig kontroll. Fokuset i kontrollen: Kommunens vurdering og anvendelse av avkortingsinstrumentet i PT og RMP. Endring til søkers gunst innen PT og RMP. Forståelse og systematikken rundt å holde oversikt over mulige «driftsfellesskap». NMSK: Kommunens utplukk til kontroll og gjennomføring av kontroll, samt omfang av kontroll.	Det ble registrert 10 avvik. 1) Tiltakene kommunen bevilget NMSK-midler til er ikke kontrollert som forutsatt. 2) Et tilfelle der skog skogeier har fått innvilget for og utbetalt for stort tilskudd til bygging av skogsvei (NMSK) som følge av anvendt feil interessefordeling. 3) 3) Kommunene har ved resultatkontroll og ferdiggodkjenning av vegen i januar 2017 godkjent vegen som vegklasse 3. Ved forvaltningskontrollen . 4) 4) I gjennomgang av et utvalg saker innen PT, er det avdekket at kommunen ved feilopplysning ikke har vurdert eller foretatt mangelfulle aktsomhetsvurderinger. 5) 5) Gjennomgang av 20 kontrollskjemaer fra stedlig kontroll i kommunens regi, viser at det er manglende underskrift fra kommunens representant i 10 tilfeller. 6) 6) Kommunen har lagt til grunn ektefelles signatur ifbm. en kontroll, uten at det forelå prokura. 7) 7) I kommunens brevmal, der foretakene varsles om kontroll, var det ikke opplyst om søkers rettigheter og plikter og klagerett. 8) 8) RMP. Kommunen har godkjent gjødselplaner som var for gamle 9) 9) RMP. Kommunen har ikke vurdert avkortning som følge av feil-opplysninger i søknaden. 10) 10) Kommunen har ikke en felles arkivløsning for søknader om miljø-tilskudd levert på papir. 11) 11) Kommunen har godkjent søknader om miljøtilskudd til beite av arealer med spesielle verdier, uten at det foreligger skjøtsels-planer godkjent av Fylkesmannen.	Vi har mottatt tilbakemelding fra kommunen, denne er ikke ferdig gjennomgått.

Frosta	Kontrollen gjennomført som stedlig kontroll. Fokuset i kontrollen: Kommunens utplukk til stedlig kontroll og gjennomføring av kontroll i PT og RMP. Kommunens vurdering og anvendelse av avkortingsinstrumentet i PT og RMP. Endring til søkers gunst innen PT og RMP. Forståelse og systematikken rundt å holde oversikt over mulige «driftsfellesskap».	Det ble registrert 10 avvik. 1) I gjennomgang av et utvalg saker (26) innen PT, er det avdekket at kommunen ved feilopplysning ikke har foretatt mangelfulle aktsomhetsvurderinger. 2) Kommunen har i et utvalg saker foretatt «endringer til søkers gunst». 3) Kommunen har foretatt for få stedlige kontroller de to siste søknadsomgangene. 4) Kommunen har lagt til grunn ektefelles signatur ifbm. en kontroll, uten at det forelå prokura. 5) I kommunens brevmal, der foretakene varsles om kontroll, var det ikke opplyst om søkers rettigheter og plikter og klagerett. 6) Kommunen har ikke en dokumentert oversikt, som viser at drifts-fellesskap er under løpende vurdering. 7) Under RMP har kommunen innvilget støtte til biologisk verdifullt areal, som delvis består av utmark (skog). 8) Under RMP har kommune innvilget tilskudd til skjøtsel av automatisk freda kulturminne, som ikke er registrert og kartfesta. 9) Under RMP så er det et tilfelle der kommunen har ikke vurdert avkorting, der det er gitt feil opplysninger. 10) I forbindelse med en RMP søknad er «søknad endret til søkers gunst».	Vi har mottatt tilbakemelding fra kommunen, denne er ikke ferdig gjennomgått.
Stjørdal	Kontrollen gjennomført som stedlig kontroll. Fokuset i kontrollen: Kommunens utplukk til stedlig kontroll og gjennomføring av kontroll i PT og RMP. Kommunens vurdering og anvendelse av avkortingsinstrumentet i PT og RMP. Endring til søkers gunst innen PT og RMP. Forståelse og systematikken rundt å holde oversikt over mulige «driftsfellesskap». NMSK: Kommunens utplukk til kontroll og gjennomføring av kontroll, samt omfang av kontroll.	Det ble registrert 6 avvik. 1) Tiltakene kommunen bevilget NMSK-midler til er ikke kontrollert som forutsatt. 2) I gjennomgang av et utvalg saker innen PT, er det avdekket at kommunen ved feilopplysning ikke har vurdert eller at de har foretatt mangelfulle aktsomhetsvurderinger. 3) Kommunen har lagt til grunn annen en foretakets eiers signatur ifbm. en kontroll, uten at det forelå prokura. 4) I kommunens brevmal, der foretakene varsles om kontroll, var det ikke opplyst om søkers rettigheter og plikter og klagerett. 5) Under RMP så er det et tilfelle der kommunen har lagt til grunn andre forhold de som kan defineres inn under aktsomhetsbegrepet. 6) Under RMP så er det et tilfelle der kommunen har ikke vurdert avkorting, der det er gitt feil opplysninger.	Vi har ikke mottatt tilbakemelding ennå.
Vikna	Kontrollen gjennomført som dokumentkontroll. Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. Fokus på kommunens håndtering av krav til dokumentasjon	Det ble registrert 5 avvik. 1) Ufullstendige søknader behandlet. Gjennomgang av et utvalg saker, viser at kommunen har foretatt saksbehandling på søknader ikke er fullstendige. 2) Utfylling av saksbehandlingsblankett del 1. Kommunen fyller ikke alltid ut feltene «generelle vilkår» og «kommunens vilkårsvurdering». Det er heller ikke alltid lagt ved dokumentasjon som bekrefter «generelle vilkår» er oppfylt. 3) Manglende dokumentasjon ½ G. Kommunen har ikke krysset av for/dokumentert at «Den avløste har minst ½ G i næringsinntekt fra foretakets jordbruks-/gartnerivirksomhet» i saksbehandlingsblankett. 4) Manglende dokumentasjon av sykdom. I et utvalg saker som er gjennomgått, er det mange eksempler på kopi av sykemelding ikke foreligger. 5) Manglende dokumentasjon for inntekt den avløste hadde (eller kunne hatt) i perioden herunder sykepengebetalningene.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.
Leksvik	Kontrollen gjennomført som dokumentkontroll. Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. Fokus på kommunens håndtering av krav til dokumentasjon	Det ble registrert 5 avvik. 1) Ufullstendige søknader behandlet. Gjennomgang av et utvalg saker, viser at kommunen har foretatt saksbehandling på søknader ikke er fullstendige. 2) Manglende dokumentasjon ½ G. Kommunen har ikke krysset av for/dokumentert at «Den avløste har minst ½ G i næringsinntekt fra foretakets jordbruks-/gartnerivirksomhet» i saksbehandlingsblankett. 3) Manglende dokumentasjon av avløserutgifter. Kommunen har godkjent søknader der det ikke framgår dokumentasjon for hvilke arbeidsoppgaver, tjenester som er utført eller på hvilke datoer avløsningen har foregått. 4) Manglende dokumentasjon for inntekt den avløste hadde (eller kunne hatt) i perioden. 5) Kommunen har behandlet og innvilget søknad om avløsning ved barns sykdom, uten at det forelå legeerklæring.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.
Inderøy kommune*	Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahendling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap.	Det ble registrert 2 avvik. 1) Antall kontroller – honning. Kommunen har ikke gjennomført kontroll hos den ene foretaket som meldte om skade i 2015. 2) Uttalelse og kontroll. I forbindelse med denne kontrollen er det avdekket mangler i dokumentasjonen av avlingsmengde i én av sakene vi har etterspurt opplysninger om.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.
Midtre Namdal samkommune*	Kontrollert enhet er Midtre Namdal samkommune, som ofatter Namsos, Fosnes, Overhalla og Namdalseid. Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahendling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap.	Det ble registrert 1 avvik, og det er knyttet til manglende dokumentasjon på stedlig kontroll. For Midtre Namdal samkommune gjennomførte 6 stedlige kontroller, og i ett tilfelle er ikke dokumentasjonen fra kontrollen arkivert.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.

Innherred samkommune*	Kontrollert enhet er Innherred samkommune, som består av Verdal og Levanger. Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahandling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap	Det ble registrert 3 avvik. 1) Uhøstet areal og vurdering av restverdi. I et tilfelle har kommunen gitt bekrefteelse på uhøstet areal og at avlinga var verdiløs på det uhøstete arealet. I forbindelse med denne forvaltningskontrollen anslås imidlertid snittavlinga på det samme arealet som ikke ble høstet til ca. 50 kg/daa. Om disse opplysningene er rett, har det ført til feil beregning av erstatning. 2) Manglende dokumentasjon av gjennomført kontroll av uhøstet areal. I ett konkret tilfelle, der det var uhøstet areal, finner ikke kommunen dokumentasjonen for gjennomført kontroll av foretaket. 3) Kontroll og uttalelse til søknad. Innherred samkommune sendte inn opplysninger til Fylkesmannen om den enkelte søker, etter at mange søknader allerede var attestert av kommunen før søknad var tilstrekkelig opplyst. (dvs. Innherred samkommune attesterte og sendte inn søknader til Fylkesmannen før søknaden var tilstrekkelig opplyst).	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.
Stjørdal*	Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahandling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap	Det ble registrert ett avvik knyttet til mangler ved dokumentasjon av stedlig kontroll.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.
Snåsa*	Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahandling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap.	Det ble registrert 2 avvik. 1) Antall kontroller. Snåsa kommune har kontrollert færre kontroller enn det minimumskravet tilsier. 2) Kontroll og uttalelse til søknad. Kommune skriver i sin tilbakemelding til Fylkesmannen, at de ved lignende forhold med mye nedbør og lav temperatur tidlig i vekstsesongen har overgjødning i de fleste tilfellene gitt betydelig effekt på kornavlingene. Kommunen har derfor nesten sjablongmessig redusert klimaprocenten med 5 % for alle søkerne som ikke har foretatt overgjødning (med unntak av de som driver økologisk produksjon). Kommunen opplyser videre at de fleste andre faktorer som påvirker avlingsmengden vil for den enkelte søker ikke endre seg stort mellom produksjonsårene, da de vil gjenspeiles i gjennomsnittsavlinga og blir derfor hensynstatt ved erstatningsberegningen. Denne praksisen gjenspeiles i begrunnelsen i to konkrete saker. Kommune sin oppfatning av hva som skal vektlegges ved vurdering av skadeårsak og klimaprocent er ikke forenlig med § 2 og § 11 i erstatningsforskriften.	Rapport er oversendt, ikke mottatt tilbakemelding fra kommunen.
Steinkjer*	Erstatning for klimabetingede skader. Kommunens saksbahandling med forkus på meldedato, stedlig kontroll, uhøstet areal, uttalsese til søknad og beredskap.	Det ble registrert 3 avvik. 1) Antall kontroller. Kommunen har kontrollert gjennomført kontroller hos 7,5 prosent (15 av 201) av de som har meldt om skade (færre enn minimumskravet tilsier (10 %)). 2) Antall kontroller – honning. Oversikten over innmeldte saker fra Steinkjer kommune viser at det er 3 foretak som har meldt om skade grunnet svikt i honningproduksjon, og 1 kontroll er gjennomført. Det vil si 33 prosent er kontrollert. Kommunen har gjennomført færre kontroller enn det minimumskravet tilsier (50 %). 3) Kontroll og uttalelse til søknad. Fylkesmannens har gått gjennom 16 utvalgte saker i fagsystemet ELF, for å se på søkers uttalelse, kommunens kontroll og uttalelse til søknaden. Kommunen har attestert disse 16 søknadene før det har foreligget tilstrekkelige opplysninger angående årsak til skade og tiltak for å forebygge skade.	Tilbakemelding fra kommunen er gjennomgått. Tiltakene er funnet tilfredsstillende og kontrollen er avsluttet.

I tillegg er det gjennomført dokumentkontroll, "resultatkontroll skog" i 20 av 23 kommuner i Nord-Trøndelag 2017. I 2 av kommunene ble det funnet avvik.

Forvaltningskontroller av kommunene

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	2	22 %	5	23

Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på
Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.

3 av kontrollene ble gjennomført høsten 2017. Grunnet nye systemer for bl.a. produksjonstilskudd (e-Stil), frister og arbeid det førte til for kommunene høsten 2017, fikk disse kommunene lenger frist til å komme med tilbakemelding på vår forvaltningskontroll. Så pr. 1.1.2018 hadde de ikke gitt tilbakemelding. Det forklarer tallene i tabellen under.

Oppfølging av avvik avdekket under kontroll

Betegnelse på rapporteringskrav	Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kontroller med registrerte avvik	Antall kontroller der registrerte avvik er fulgt opp
Oppfølging etter foretakskontroller	100 %	0	100 %	10	10
Oppfølging etter forvaltningskontroller	100 %	- 60	40 %	5	2

Forvaltningskontrollene gjennomført høsten 2017, har kommunen frist 15.1/1.2.2018 for å komme med tilbakemelding. Tall er oppgitt pr. 1.1.2018

Andel av siidaandeler der (fra kapittel 3.3.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Andel av siidaandeler der det er gjennomført kontroll: 15%.

Det er foretatt dokumentkontroll av 5 siidaandeler ift Forskrift om tilskudd til siidaandeler og tamreinlag. Kontrollen ble slutført i januar 2018. Avvik fra 15 % pga bare 37 av 39 siidaandeler søkte tilskudd.

Kontroll av siidaandeler del 2

Sidaandel	Ordninger/omfang	Registrerte avvik	Oppfølging av avvik
A	Produksjonspremie, kalveslaktetilskudd - dokumentkontroll	ingen	ingen
B	Produksjonspremie, kalveslaktetilskudd - dokumentkontroll	ingen	ingen
VJ61	Produksjonspremie, kalveslaktetilskudd - dokumentkontroll	ingen	ingen
VM71	Produksjonspremie, kalveslaktetilskudd - dokumentkontroll	ingen	ingen
VJ51	Produksjonspremie, kalveslaktetilskudd - dokumentkontroll	ingen	ingen

Kontroll av siidaandeler del 1

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall siidaandeler som er kontrollert	Antall siidaandeler i fylket
15 %	- 2	13 %	5	39

Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.2.2 i TB)

Rapportere på

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100%.

Det ble ikke avdekket avvik ved kontrollen.

Kontroll av siidaandeler - oppfølging av avvik

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall kontroller med registrerte avvik	Antall kontroller der registrerte avvik er fulgt opp
100 %	- 100		0	0

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Gjennom brukerundersøkelsen for vår virksomhet ser vi at vi har stor tillitt blant aktuelle samarbeidspartnere og brukere. Vi legger stor vekt på læring fra tilsyn og klagesaker, slik at vi også bistår bl.a kommuner i arbeidet med forbedring slik at både vi og ikke minst de det gjelder faktisk opplever at tjenester blir bedre. Vi registrerer at vi i enkelte tilfeller blir bedt om fra enkeltkommuner om å føre tilsyn når det skjer alvorlige hendelser eller er andre tillitsutfordrende situasjoner. Vi har i 2017 forsøkt å involvere de aktuelle brukerne på en bedre måte i vår tjenesteutøving, herunder tilsyn. Vi mener dette er av stor betydning for vår legitimitet. Særlig viktig er dette i forhold til det arbeide vi gjør overfor barn og unge. Vi har samarbeidet med forandringsfabrikken for å få laget spørsmål som treffer barna på en god måte og benyttet dette i et større tilsyn med en barnevernstjeneste. Vi opplever dette som både viktig og ikke minst nyttig, det gir oss andre perspektiver og kunnskap som igjen kan gi et bedre tilsyn, for de det gjelder. Vi kommer til å intensivere dette i det nye embetet.

Antallet stedlige tilsyn skal økes (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet stedlige tilsyn skal økes sammenlignet med 2016.

Fylkesmannen har gjennomført fem stedlige tilsyn 2017.

Stedlige tilsyn etter kap. 9

Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2016	Sum antall stedlige tilsyn gjennomført i 2017	Økning	Resultatmål
10	5	- 5	Positiv økning

Minst 80 prosent av (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Minst 80 prosent av barn registrert ved barneverninstitusjoner og omsorgssentre skal få tilbud om samtale.

Resultatmålene er nådd innenfor dette området.

Tilsynsmyndighetenes kontakt med barn i barneverninstitusjoner og omsorgssentre

Resultatmål	Resultat	Antall barn totalt	Antall samtaler tilbudt
80 %	89 %	65	58

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre.

Det var i 2017 4 hendelsesbaserte tilsynssaker på sosialområdet. Alle sakene var nær knyttet til rettighetsklager og med komplekst saksomfang. Det har derfor, for å kunne få en forsvarlig saksbehandling, ikke vært mulig å få disse ferdig innenfor tidskravet som gjelder.

Andel tilsynssaker behandlet innen 5 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %	0 %	0 %
Helse/omsorg	50 %	47 %	47 %

Avslutning av klagesaker: Minst (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Målkravet er ikke nådd i forhold til sosialområdet. Dette skyldes at flere rettighetsklager, som hadde nær sammenheng med tilsynssaker, ble behandlet parallelt og således ikke ble klar innen fristen på 3 mnd.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	85 %	85 %
Helse/omsorg	90 %	94 %	94 %

Andel vedtak om bruk av tvang (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: 100%

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	100 %	100 %

Andel søknader om dispensasjon (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)

Rapportere på

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

Alle søknader om dispensasjon er behandlet innen tre måneder etter at saka var tilstrekkelig opplyst.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende (fra kapittel 3.3.1.3.4.6 i TB)

Rapportere på

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester: 13.

Tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester og tilsyn med spesialisthelsetjenesten må ses i sammenheng. Det har vært en bevisst prioritering ifra Fylkesmannen at vi har utført mer tilsyn i spesialisthelsetjenesten enn i kommunehelsetjenesten. Det er meldt om risiko og uheldige hendelser i spesialisthelsetjenesten

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
13.0	- 5.0	8.0

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 3. (fra kapittel 3.3.1.3.5.3 i TB)**Rapportere på**

Fordelingen av tilsyn med spesialisthelsetjenesten på hvert embete: 3.

Fylkesmannen har utført flere tilsyn med spesialisthelsetjenesten enn målkravet fra Statens helsetilsyn. Dette har vært en bevisst prioritering uti fra risiko og uheldige hendelser.

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
3.0	3.0	6.0

Systemrevisjoner eller tilsvarende (fra kapittel 3.3.1.3.6.3 i TB)**Rapportere på**

Systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn skal være basert på risikovurderinger i de enkelte fylke. Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester bør være i størrelsesorden: 4.

Fylkesmannen har ikke nådd det anbefalte nivået på systemrevisjoner i 2017. På bakgrunn av ROS vurderinger har vi brukt betydelige ressurser på å utvikle og gjennomføre tilsyn med samarbeidet mellom NAV og barnevernet. Dette ble gjennomført som egnemeldingstilsyn i 5 tjenester. Vi har heller ikke gjennomført ROP tilsynet, noe som skal skje i 2018

Antall systemrevisjoner eller tilsvarende tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
4.0	- 2.3	1.7

3.1.3.4 Økt rettssikkerhet og rettslikhet for vergetrengende

Vi har nådd alle resultatmålene.

Det er oppgaver vi har nedprioritert for å tilpasse gjøremålene til de ressursene vi har tilgang på. Dette gjelder bl.a. kontroll av sluttregnskap (har ikke blitt kontrollert) og forberedende klagebehandling over egne vedtak der disse har blitt påklaget. Vi hadde likevel bare åtte ubehandlede klager ved utgangen av 2017, hvorav den eldste var fra 27.04.2017.

I 2016 innførte vi telefontid fra 12:00 - 15:00 for å effektiviseres saksbehandlingen. Ordningen med telefontid har vi opprettholdt i hele 2017.

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager.

89% av vedtakene ble fattet innen 80 dager.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 80 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
89 %	80 %	9 %

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital (fra kapittel 3.3.2.1.1.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager.

80% av vedtakene ble fattet innen 28 dager.

Saksbehandlingstid - Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 28 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
80 %	80 %	0 %

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter (fra kapittel 3.3.2.1.1.4 i TB)**Rapportere på**

Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager.

88% av vedtakene ble fattet innen 42 dager.

Saksbehandlingstid - Godtgjøring og utgifts-dekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 42 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
88 %	80 %	8 %

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk**3.1.4.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene**

PPT har gjennomført kurs i regi fylkesmannen, og gjennomført etterutdanning med bistand fra fylkesmannen. Tema har vært 9 A, sakkyndigvurdering og kvalitetskriterier for PPT. Fylkesmannen har også deltatt på PPT-ledermøter 3-4 ganger i året. Dette for å bidra til regelverk-etterlevelse i sektoren. Disse møtene setter PPT stor pris på og oppklarer og samkjører praksis i tjenesten. Når det gjelder Etterutdanning for tjenesten, så har PPT i Nord-Trøndelag gjennomført to dager med kurs knyttet til sentrale tema som tjenesten føler at de trenger kompetanseheving knyttet til. Fylkesmannen bidra med innlegg innen to tema disse dagene, samt i selve planleggingen av disse. Samlet sett har dette vært svært viktig med tanke på kompetansen i tjenesten. Fylkesmannen har tildelt midler til satsningen SEVU-PPT, og bidratt til informasjon knyttet til tilbudet.

Fylkesmannen har kommuner som følger satsningen Vurdering for læring. I denne sammenheng har fylkesmannen arrangert nettverkssamlinger for å puljedeltagere og tidligere puljedeltagere i satsningen. Fylkesnettverk med tema som vurderinger viktig med tanke på kompetansen i skolen. På disse samlingene har storparten av kommunene vært representert.

Fylkesmannen har arbeidet med utvelgelse av kommuner med skoler med høye mobbetall, til skolemiljø-tilbud(Inkluderende barnehage- og skolemiljø).

Fylkesmannen har også hatt samlinger knyttet til skolemiljø(Kap. 9 A og forebyggende arbeid). Her har det vært skoleeiere og skoler representert fra storparten av kommunene i Nord-Trøndelag.

Fylkesmannen har mange henvendelser knyttet til skolemiljø , og bidrar til lov og regeletterlevelse på ulike nivå i kommunene.

Oppfølgingsordningen

Vi har over år hatt kommuner som har fått tilbud om støtte og Veilederkorps. Vi har hatt 1 - 2 kommuner i Veilederkorps de siste årene, men med en økning av antall kommuner som får støtte innenfor dagens ordning for oppfølging.

Tilbakemeldingene fra kommunene som mottar bistand fra Veilederkorps, er variert. Det synes som det ikke alltid er slik at Veilederkorpsset dekker de behov som den enkelte skoleeier har. Det er behov for mer skreddersøm av støtten til den enkelte kommune.

Vi ser av verdiene på de områdene som det fra sentralt hold er lagt til grunn for utvelgelse av kommuner til oppfølgingsordningen, at resultatene for våre kommuner er sprikende mellom kommuner og mellom indikatorer. Det er derfor på nåværende tidspunkt vanskelig å si noe entydig om effekten.

Videre er det noe uklart både for kommunene og oss hva som ligger i at vi skal følge opp kommuner etter at Veilederkorpsperioden er over. Dette skaper både handlingsrom samtidig som det kan skape usikkerhet i de gjensidige forventningene. Til tross for dette, så ser vi at dette åpner for skreddersøm av tilbud.

Det er gjennomført risikovurderinger for de aktuelle kommunene og ulike virkemidler for oppfølging er vurdert og tatt standpunkt til. For kommunene som kom inn i ordningen i 2017, settes det i verk ulike tiltak for oppfølging.

Over år har vi i samarbeid med Kompetanse Norge, lagt til rette for enkeltstående fagdager og etterutdanningskurs. Slike dager kan være motiverende og gi input til lærerne, men vi stiller oss allikevel spørsmålet; får det noen effekt i klasserommet? I 2017 ble en del av midlene brukt til å gjennomføre et studietilbud i Norsk som andrespråk for lærere og ledere i kommunale voksenopplæringer. Tilbudet var samlingsbasert og satt i sammenheng med den årlige regionsamlingen for sektor. 28 studenter fra Trøndelag tok 15 studiepoeng på Nord universitet, Levanger. Vi mener dette er riktig vei å gå – og håpet å kunne legge til rette for en ny pulje høsten 2017. Dette lot seg ikke gjøre, da vi mottok tilskuddet fra Kompetanse Norge så sent som i juni 2017. Finansiering av studiet var også basert på at vi måtte se tilskuddet over to år. Det lot seg ikke gjøre, og midler måtte tilbakeføres. Interessen i sektor er imidlertid så stor at vi skal forsøke å etablere et studium med en ny pulje høsten 2018 med mulighet til å bygge på til 30 studiepoeng våren 2019.

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers (fra kapittel 3.4.1.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Barnehageeiers, barnehagemyndighets og skoleeiers grad av tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, skal ligge på minimum samme nivå som landsgjennomsnittet for 2016, jf. «Spørsmål til Skole-Norge våren 2016» og «Spørsmål til Barnehage-Norge høsten 2016».

Når det gjelder skoleeiers tilfredshet med fylkesmannen som medspiller for kommunene, finner vi ikke tall for NT å sammenligne med, men barnehage har gått ned fra 4 til 3,8. I hovedsak kan dette forklares med at svært mye av ressursene i 2017 har gått med til interne prosesser knyttet til sammenslåing til et nytt embete. Dette har helt klart gått på bekostning av vår utadrettede virksomhet inkludert rollen som medspiller for kommunene.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Det er ikke gjennomført eksterne brukerundersøkelser i 2017.

Med bakgrunn i sammenslåingsprosessen er det dessuten gjennomført en kort rundspørring blant medarbeiderne både hos FMST og FMNT. Svarene var nokså like fra de to embetene, og viste positive forventninger til sammenslåingen. Det var også stor tilfredshet med informasjon og involvering i prosessen.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Behandlingstiden på hendelsesbaserte tilsyn er ikke oppfylt. Det henvises til eget rapporteringspunkt med forklaring på dette. Planlagte tilsyn mangler 1.7 poeng. Etter ROS analyser har vi prioritert et eget initiert tilsyn for samhandlingen mellom NAV og barnevern.

3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Ingen avvik

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Vi har ikke oppfylt målkravet i forhold til tilsyn/systemrevisjoner innen kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette var vært en bevisst prioritering fordi spesialisthelsetjenesten har hatt mer avvik og uheldige hendelser. Vi har ikke greid å oppfylle målkravet om at 90% av sakene innen hendelsesbasert tilsyn skal ha en saksbehandlingstid mindre enn 5 måneder.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Det har vært jobbet mye med omstilling og forberedelser til sammenslåing til nytt felles embete for Trøndelag, og mange i Miljøvernnavdelingen har brukt ressurser inn i dette arbeidet. Pga. dette er det mangler mht. utførelsen av noen oppgaver i VØI og TB.

Miljøvernnavdelingen har ikke gjennomført kommunetilsyn om forsøpling. Dette er Miljødirektoratet informert om gjennom egen e-post fra avdelingsdirektor.

I VØI er det stilt en forventning om at Fylkesmannen skal "Innenfor motorferdsel utføre lovlighetskontroll av kommunens vedtak", pkt. 5.3.5.1. Embetet har behandlet klagesaker, dvs. hatt en reaktiv rolle, og har ikke tatt saker etter eget initiativ mht. lovlighetskontroll på dette feltet.

I pkt. 5.1.5.23 i VØI "Avgjøre søknader om utslipp fra virksomheter innenfor delegerte saksområder, og følge opp eldre tillatelser", har vi hatt fokus på å behandle nye søknader om tillatelser og endringer i tillatelser, framfor å ta gamle tillatelser opp til ny behandling. Embetet sitter fortsatt med en god del eldre utslippstillatelser som burde vært oppdatert.

Til punktet 3.1.4.1.2 i TB "Antall nye pålegg eller gjennomførte tiltak og undersøkelser hjemlet i vannkraftkonsesjoner", vil vi rapportere om at vi i samarbeid med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har utarbeidet en oversikt over alle konsesjonssaker i de to fylkene. Ut over dette har vi ikke hatt ressurser til å arbeide med denne oppgaven.

Til punktet 3.1.4.1.3 i TB "Antall tiltak i regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram på fylkesmannens ansvarsområde", er det trolig mer å hente i vårt embete. Vi vil forsøke å følge opp dette også i 2018.

Til punktet 3.1.4.1.5 i TB "Oppdatere fylkesvis kultiveringsplan, minimum anadrom del innen 31.12.2017", vil vi orientere om at det er utarbeidet felles plan for ST og NT som har vært på høring, og der høringsinnspillene har vært bearbeidet. Planen er nært slutføring.

Vi vil også legge til at vi er i dialog med Mdir om rapportering på avløpssekstoren (3.1.4.4.3).

Til punktene 3.2.1.4.1 og 3.2.1.4.2: vi kunne trolig hatt mer dialog med kommunene og større aktivitet på klimaområdet, bl.a. om kommunale planer som omhandler klima og klimatilpasning.

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ingen avvik, med unntak av saksbehandlingstid på klagesaksbehandling på byggesaker. 24 saker har hatt lengre saksbehandlingstid enn fristen på 12 uker. Dette er allikevel en forbedring fra 2016, der tilsvarende antall saker var 39.

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.9 Landbruksdepartementet

Ingen avvik

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Blir personer i målgruppen... (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program.

Vår erfaring at det er variasjoner mellom kontorene om hvorvidt deltakelse i KVP blir vurdert for de som tilhører målgruppen. Noen NAV-kontor forteller at de benytter andre tiltak og virkemidler som de mener er mer relevant. Dette vil nok medføre tilfeller hvor enkelte brukere vil kunne fylle vilkårene for deltakelse i programmet, men allikevel tilbys et alternativ. Vi har så langt ikke mottatt konkrete klager på dette fra enkeltbrukere, men fylkesmannen vil følge dette nøye i det videre.

Hvilke utfordringer opplever FM... (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)**Rapportere på**

Hvilke utfordringer opplever FM at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP.

Fylkesmannens opplever fortsatt at det ikke er tilstrekkelig lederforankring i NAV-kontorene, noe som fører til at KVP som virkemiddel ikke blir høyt nok prioritert. Det blir ikke satt av nok ressurser til arbeidet med KVP, og i konkurranse med andre aktivitets- og tilrettelagte tilbud ser vi at KVP gjerne blir nedprioritert i forhold til andre tiltak og oppfølgingsopplegg. Vi mener også å se at dette særlig blir tilfelle når det i enkeltkontor skjer en vekst i sosialhjelpskostnadene, hvor presset på å holde budsjett gjør at ressurskrevende tiltak (på kort sikt) da ikke får tilstrekkelig prioritet. Det er også grunn til å nevne at det for de mindre kontorene også er ekstra krevende å få opp gode KVP tiltak, med få brukere og liten tilgang til oppfølgings og avklaringsressurser.

Hva er de viktigste utfordringene for FM... (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)**Rapportere på**

Hva er de viktigste utfordringene for FM i arbeidet med KVP.

For Fylkesmannen er det fortsatt en utfordring at KVP ikke har tilstrekkelig lederforankring og at det ikke har høy nok prioritet i NAV-kontorene. Vi har over flere år jobbet tett mot både NAV-ledere og partnerskap for å få en bedring, men innser at det fortsatt er en vei å gå. Uten lederforankring er det vanskelig å løfte KVP til det nivå det skal være, så vår største arbeid fremover er å nå fram hos NAV-lederne for å skape forståelse for programmet som et god og viktig virkemiddel for de som fyller vilkårene. Videre vil det også være behov for fylkesmannen å i større grad trekke frem kunnskapsbasert praksis, slik at god praksis kan taes i bruk uten at hver tje3neste må finne denne på egen hånd. Da er det også viktig at direktoratet bistår og gir fylkesmannen tilgang til oppdatert kunnskap om effekt og hva god praksis på dette området vil være.

Vilkår for aktivitet for de under 30 år... (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)**Rapportere på**

Vilkår for aktivitet for de under 30 år: Fylkesmannen skal følge med på og beskrive innføring av aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år og kommunenes erfaringer med den nye lovbestemmelsen.

Fylkesmannen har i 2017 arbeidet mye med å gjøre kjent rammebetingelsene rundt aktivitetsplikten. Det ble tidlig innledet samarbeide mellom fylkesmennene i Nord- og Sør-Trøndelag om opplæringsprogram og opplegg. Første samling ble avholdt felles med deltakere fra begge fylker. Alle nav kontor har deltatt, hvor vår vurdering er at kommunen nå har tilstrekkelig kunnskap til å håndtere aktivitetsplikten. Tilbakemeldingene så langt og våre observasjoner, tilsier at det har kommet godt i gang. Det er fortsatt behov for å finne gode praktiske løsninger, særlig knyttet til å ha tilgjengelig gode nok tilbud til den enkelte. Vi ser nok også behov for at det må skje mer samarbeide mellom enkeltkontor omkring utvikling og tilgang til slike tilbud, særlig mellom de kontor som er for små til å kunne utvikle gode tiltak i egen regi. Uten slikt samarbeide vil det være svært ressurskrevende for enkeltkontor, noe som kan medføre at tilbudet ikke blir godt nok eller ikke realiseres i tråd med intensjonene. Særlig ser vi at det noen steder er mangel på tilbud med lav terskel. Fylkesmannen følger dette tett videre. Aktivitetsplikt har også vært jevnlig tema i nav ledermøtene i fylket, i rådmannsutvalg og de naturlige lederarenaer som vi har i fylket. Vår erfaring så langt er at nav kontorene forvalter dette i tråd med intensjonene og prinsippene for god oppfølging av folk.

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av crisesenterloven.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	23
Antall krisesentertilbud i fylket	1
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2015	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2015	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2016	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2016	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2017	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2017	6

Fylkesmannen initierte et egenvurderings-tilsyn våren 2017 og inviterte alle de 23 kommunene til å delta. 6 kommuner ønsket dette, og resultatet og funnene fra dette tilsynet ble delt med ytterligere 8 kommuner høsten 2017 gjennom et heldags arbeidsseminar. Tilbakemeldingen fra kommunene på denne metoden var uforbeholden positiv, og Fylkesmannen fikk tilbakemelding på at læringsutbytte hadde vært stort for både de 6 kommunene som deltok, men også de 8 kommunene som i tillegg deltok på arbeidsseminaret.

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Det er ikke en aktuell problemstilling for Nord-Trøndelag

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader og fattede vedtak etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudgivingslova i årsrapporten.

Det ble gitt 296 separasjonsbevillinger og 237 skilsmissebevillinger i 2017. 17 søknader om utenlandske skilsmisser ble behandlet og godkjent.

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

Ingen vedtak fattet.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling.

Fylkesmannen gir løpende veiledning om regelverket og om mekling til alle som henvender seg til oss om dette. Fylkesmannen har også orientert barnevernledere og barneverntjenestene om aktuelle endringer og bestemmelser i barneloven.

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker... (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Det er gitt ut opplysninger om biologisk opphav i 2 saker.

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gjennomførte i 2016 tilsyn med familievernkontorene i Levanger og i Namsos. Begge tilsyn ble ført gjennom egenvurdering

med følgende tema:

1. Ressurssituasjonen ved familievernkontoret
2. Informasjon om/tilgjengelighet til familievernkontoret
3. Innholdet i tjenestene
4. Føring av klientjournal og meklingsdokumentasjon
5. Familievernkontoret i Namsos har ikke konkludert med brudd på lov eller forskrift.

Fylkesmannen opplever at familievernkontorene i Nord-Trøndelag har jobbet grundig med egenvurderingen. Resultatene viser «små» funn, noe som forsterker inntrykket av høy kompetanse og interesse for å ivareta, samt å utvikle, tjenestene videre.»

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2017	Antall gjennomførte tilsyn i 2016	Antall gjennomførte tilsyn i 2015
2	0	2	0

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.8 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Fylkesmannen samarbeider med Nord-Trøndelag fylkeskommune om utvikling av arbeidet med universell utforming. Vi har også jobbet med utvikling av temaet i flere kommuner i fylket. Deltakere i gruppen, fortrinnsvis ansatte i fylkeskommunen, er aktivt deltagende i KMD og KS sine nettverk på området. Vi mener å se at det er økt bevissthet i kommunene om universell utforming, og at dette gjenspeiler seg i kommunale planer.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.2.9 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Det er opprettet en tverrfaglig gruppe på tvers av avdelingene som omhandler 0-24 satsingen. Som en del av dette arbeidet har bl.a. tema vært knyttet til implementering av FNs Barnekonvensjon i kommunene. Vi har lagt vekt på likestillingsregelverket knyttet til funksjonshemmede, og vært opptatt av sammenhengen mellom rettigheter knyttet til dette regelverket og oppgavene vi har med utsatte barn og unge.

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak... (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak av den digitale veilederen og opplæringsprogrammet modul 1 for skoler i fylket som samarbeider med lokalt barnevern.

Så langt har vi gjort veilederen kjent for aktørene. Det er tatt opp på ulike lederarenaer og i fagmøter. Det er så langt kun BLD som har satt dette opp som aktivitet og derved fått tilstrekkelig fokus. Vi vil derfor i 2018 ta dette videre opp mot både skole og barnevern, slik at det blir et mest mulig likeverdig eierskap til dette som grunnlag for samarbeid. Vi anbefaler at dette også blir et likeverdig resultatmål og fokus fra Utdannings sin side, som likeverdig part i dette samarbeidet.

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport... (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstisusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barneverninstisusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for foreldre og barn §28.

Rapport er utarbeidet og oversendt Bufdir og helsetilsynet.

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale... (fra kapittel 7.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

I 2017 har Fylkesmannen jobbet med å understøtte kommunenes arbeid i *Omsorg 2020*.

Vi har jobbet med velferdsteknologisatsingen, både i form av å støtte den nasjonale velferdsteknologisatsingen og velferdsteknologisatsinger som er loka. (både med bruk av skjønnsmidler og innovasjonsmidler) Vi har også deltatt aktivt i nettverk av ulike samarbeidspartnere.

Vi har også i 2017 hatt omsorgskonferanse hvor vi har fått presenter ulike statlige satsinger, bla. Pårørendeveilederen. Vi samarbeider også aktivt med brukerorganisasjoner, bla gjennom Rådet for funksjonsnedsettelse og likestilling. De fleste kommunene i fylket har implementert hverdagsrehabilitering. Demensplan 2020: Nettverk for demenskoordinatorer er etablert i 2017 og vi samarbeider med de. I tillegg er utviklingssenter for hjemmetjenester aktive

samarbeidspartnere. Vi opplever at kompetanse og innovasjonstilskuddet benyttes aktivt for å bedre kvaliteten i helse - og omsorgstjenesten.

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

Kommunene er tildelt kommunalt kompetanse og innovasjonstilskudd i samsvar med kriteriene. Vi har jobbet med å bidra til at kommunene skal se tilskuddet ut fra en strategisk tenking med behov for kompetanse og innovasjon. Alle kommuner søker på tilskuddet og melder tilbake at tilskuddet er nødvendig for at de skal kunne bygge opp kompetansen

Samlet vurdering av hvorvidt... (fra kapittel 7.3.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Gjennom tilskuddsforvaltningen ser vi at kommunene er mer opptatt av samordning og oppsøkende team, boligstrategiske tiltak og samarbeid på tvers. Fylkesmannen opplever at det er bedring ifht brukerens medvirkning og deltakelse i tjenesteutvikling, både på det individuelle og organisatoriske planet

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.

Tilskudd til rehabilitering og habilitering
Fylkesmannen tildelte 10 kommuner tilskudd. Noen av disse er sammenslåingskommuner som sammen jobber med felles plan. Innvilget sum kr 3 653700 som er tilsvarende bevilgede midler til for Nord-Trøndelag. .

Tilskudd til friskliv, læring og mestring
Alle tilskuddsmidlene ble fordelt.

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet... (fra kapittel 7.3.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Fylkesmannen i Nord Trøndelag har informert om opptrappingsplanen i egne møter med kommunene. Det oppleves at kommunene har større fokus på området, men at de fleste ikke har egne planer for hvordan de skal oppfylle kravet. Alle kommuner har en koordinerende enhet, men disse er svært ulikt organisert. Fylkesmannen har et godt samarbeid med koordinerende enhet i Helseforetaket.

Mange av kommunene mangler fagkompetanse på området, og det jobbes med å styrke kompetanse og forståelsen av viktigheten av området. Flere kommuner har med midler fra innovasjonsmidler startet opp med hverdagsrehabilitering. Fylkesmannen mener at det er lite satsing på målrettet og kompetansebasert habilitering. Opplevelsen er at det gradvis blir mer fokus på temaene i opptrappingsplanen.

Når ble siste analyse... (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Når ble siste analyse gjennomført?

ROS Trøndelag ble sist ferdigstilt i 2014

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist... (fra kapittel 7.3.4.1.2 i TB)**Rapportere på**

Foreligger oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?

Rapporten angir fokusområder både for Fylkesmannens arbeid i perioden 2014-17, fokus områder for tilsyn, beredskapsplanlegging og øvelser. Arbeidet med ny ROS Trøndelag er startet i 2017, denne skal sluttføres i 2018 og her vil mer nøyaktig tidfesting av aktiviteten gjøres.

Hvilke regionale tiltak... (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)

Rapportere på

Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført møte i Fylkesberedskapsrådet, da felles men Sør-Trøndelag, for å berede nytt Trøndelag fra 2018. Vi fikk slått sammen til en operasjonssentral for politiet i Trøndelag fra september og dette er en prosess vi har støttet. Vi har gjennomført felles øvelse med 22 av 23 kommuner. Vi har bidratt i øvelse med Länsstyrelsen i Jämtland, norske og svenske kommuner og nettselskaper på norsk og svensk side, ledet av inter-regionalt prosjekt av Nord Universitet. Grunnet omstilling i politiet er det ikke gjennomført samvirkeøvelse i Nord-Trøndelag i 2017.

Andel hendelser av regionale hendelser... (fra kapittel 7.3.4.1.4 i TB)**Rapportere på**

Andel hendelser av regionale hendelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Ingen hendelser med regionale konsekvenser evaluert i 2017.

Andel regionale øvelser og embetsøvelser... (fra kapittel 7.3.4.1.5 i TB)**Rapportere på**

Andel regionale øvelser og embetsøvelser som er evaluert med oppfølgingspunkter og sendt DSB.

Øvelse SODD er evaluert sammen med kommunene. Rapporten er oversendt DSB.

I tillegg ble Fylkesmannen øvd som deltager i redningsledelsen hos Politiet i Trøndelag 18. oktober 2017. Øvingsledelse var Politihøgskolen og Hovedredningssentralen i Sør-Norge. Rapporten er oversendt DSB.

Status revisjon underliggende planverk... (fra kapittel 7.3.4.1.6 i TB)**Rapportere på**

Status revisjon underliggende planverk knyttet til nasjonale beredskapstiltak

- Status revisjon i embetets planverk – hva er gjennomført og hva gjenstår
- Status revisjon regionalt arbeid med underliggende planverk – hvilke tiltak er gjennomført

Gjeldende SBS er mottatt. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har ikke prioritert regionalt planverk i 2017, grunnet omorganisering og personell tilgjengelig. Fylkesmannen har fulgt opp planleggingen av støtte til Trident Javelin og Trident Juncture og således arbeidet med området i 2017. Arbeidet med underliggende planverk vil fortsette i 2018.

Arbeid knyttet til det sivilt-militære... (fra kapittel 7.3.4.1.7 i TB)**Rapportere på**

Arbeid knyttet til det sivilt-militære samarbeidet i forbindelse med *Trident Javelin 2017* og *Trident Juncture 2018*: Hvilke deler av dette arbeidet har embetet deltatt i 2017.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har fulgt arbeidsprosessen med forberedelse til øvelsen. Fylkesberedskapsrådet har blitt orientert om øvelsen ifm møte og der vi har sett det nødvendig har vi bidratt til at koordinering blir iverksatt. Nord-Trøndelag er ikke utpekt som øvingsområde for feltøvelsen slik at aktiviteten er noe redusert på dette området. Fylkesmannen deltok på Trident Javelin i 2017 for å bidra til god øvelse for DSB.

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel... (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap.

Det var 907 vergemål med regnskapsplikt i 2017. Av disse var det 24 verger som ikke leverte regnskap i det hele tatt, noe som betyr at vi til sammen mottok 883 vergeregnskap. I tillegg var det 18 verger som leverte ufullstendige regnskap, dvs. at vi mottok 865 fullstendige regnskap.

Det var 136 vergeregnskap som var trukket ut for kontroll. Av disse kontrollerte vi 101 regnskap. I tillegg kontrollerte vi 5 regnskap på bakgrunn av bekymringsmeldinger. Det vil si at vi til sammen kontrollerte 106 vergeregnskap.

Det var 19 vergeregnskap som fikk "ikke godkjent", og av disse 19 vergene er 10 under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap. I de øvrige sakene er det ikke behov for oppfølging som følge av at verge allerede er byttet ut, vergehaver er død etc.

Vergemålsordningen

Sum	Antall kontrollerte vergeregnskap	Antall mottatte vergeregnskap
12 %	106	883

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)**Rapportere på**

Embetene skal i årsrapporten rapportere hvorvidt alle vergemål opprettet etter gammel lov har riktig status med tanke på regnskapsplikt.

Vi har systematisk gått gjennom alle vergemål opprettet etter gammel lov som var registrert uten regnskapsplikt i VERA, og registrert at det er regnskapsplikt i de sakene hvor det er riktig at det skal være det.

Vi har imidlertid ikke gått gjennom alle vergemål som er registrert med regnskapsplikt. Det kan derfor tenkes tilfeller i VERA hvor det er registrert med regnskapsplikt hvor det egentlig ikke skal være det.

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere... (fra kapittel 7.3.4.3.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fritt rettsråd:

Økonomisk dispensasjon i innvilgede saker: 1 sak - barnefordelingssak/samværsrett

Totale advokatutgifter: 3 268 442

Andre utgifter: 375 265 (sakkyndig - tolk)

Avslag som følge av inntekts/formuesoverskridelse: 7 saker

Avslag som følge av andre grunner: 7 saker

Avslag som følge av kombinasjonen inntekts/formuesoverskridelse og andre grunner: 1 sak

Fri sakførsel:

Avslag som følge av inntekts/formuesoverskridelse: 2 saker

Avslag som følge av andre grunner: 2 saker

Retts hjelp 1.1 - Søknader

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkomne søknader	427	419	8
Innvilgede søknader	566	562	4
Avslåtte søknader	19	15	4

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.3.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Fylkesmannen utbetalte totalt kr 3 643 707 i fri retts hjelp i 2017. Vi er ikke kjent med forhold som tilsier at størrelsen på den framtidige samlede utbetalingen vil avvike mye fra 2017 (sett vekk fra sammenslåingen mellom Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag).

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.4.4.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har hatt 4 klagesaker i 2017.

2 av saken dreier seg om manglende tilbud/vedtak/individuell plan. Kommunene ble pålagt å følge opp.

De 2 ander sakene gjelder søknad om utvidet deltakelse. Begge fikk ikke medhold.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.4.4.2 i TB)**Rapportere på**

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Ingen klagesaker i 2017.

Fylkesmannen skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.4.4.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgersemerionier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

Embetet hadde to statsborgersemerionier den 11. november 2017. Til sammen 83 nye statsborgere avla troskapsløftet.

Resultat- og økonomirapportering... (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

Resultat- og økonomirapportering på fagmidler på klima og miljøområdet innenfor naturmangfold, forurensning og klima.

Økonomirapport til Miljødirektoratet inkl. fagmidler ble oversendt 08.01.2018. Teksten nedenfor er hentet fra økonomirapporten.

På området fremmede arter er arbeidet gjennomført i tråd med handlingsplan for fremmede skadelige organismer i Nord-Trøndelag.

Tiltak fremmede fiskeslag: brukt kr 100 000 av tildelte midler(rotenonaksjoner bl.a.).

Tiltak fremmede planter: brukt kr 1 281 000.

Opplæring/info fremmede arter: brukt kr 100 000.

Fylkesvis handlingsplan: brukt kr 100 000.

Tabell nedenfor inneholder detaljert informasjon om fremmede organismer i vann.

Fremmede organismer

Art/artsgruppe	Type tiltak	Omfanget av tiltaket	Navn område	Utdyping av, eller kommentar til, gjennomført tiltak	Sum brukt
Gjedde	Bekjempelse	Rotenonbehandling	Råvatnet og Bjørgtjønna	Kr 300 00 tildelt Veterinærinstituttet til aksjonen.	300 000
Kanadarøye	Kartlegging	Søking for å avklare utbredelse	Rautjønna, Langvatnet		50 000
Ørekyt	Kartlegging	Avklare utbredelse i Namsen (gjennomført av Nina)	Namsen	Ikke egne midler	0
Karuss	Kartlegging	Sjekke utbredelse av karuss	Tjønnvolltjønna i Meråker	Kommunen bekostet kartleggingen	0
Pukkellaks	Kartlegging	Rapportert pukkellaksfangster i de fleste laksevassdrag i fylket	Nord-Trøndelag	Leverte pukkellaks til Nina	0
Fremmede fiskeslag	Informasjonstiltak	Brosjyre sammen med FM i Sør-Trøndelag		Generell informasjon	30 000
					380 000

Det skal rapporteres på fylkesmannens... (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

Det tverrsektorielle samordningsoppgaven til Fylkesmannen ivaretas på ulike måter i embetet, og oppgaven er forankret i embetsledelsen med et sekretariat knyttet til samordningsseksjonen. Samordning ivaretas av sekretariatet og i en tilsynsoval med avdelingsvise representanter fra tilsynsmiljøet hos fylkesmannen. Gjennom dette prøver vi å utvikle et lærende tilsyn metodisk, samt å koordinere våre tilsyn. Videre samhandles det med kommunerevisjonen og andre statlige tilsyn.

Det er opprettet en egen tilsynskalender som formidles via Fylkesmannens hjemmeside. Kalenderen viser gjennomførte og planlagte tilsynsaktiviteter. Her blir også tilsynsrapporter lagt ut fortløpende. Mottatte meldinger fra andre statlige tilsynsetater registreres i et felles system og følges opp ved behov/anledning.

Også når det gjelder samordning av tilsynsarbeidet, ble 2017 preget av forberedelse til sammenslåing av Fylkesmannsembetene i Trøndelag fra 1.1 2018. Arbeidet med nytt mandat for tilsynsforum (tilsynsgruppe) ble igangsatt. Vi deltok i flere møter med tilsvarende samordningsorgan (tilsynsgruppe) hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i løpet av 2017. Vi deltok også i Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sitt årlige koordineringsmøte for kommunerettede tilsyn 16. februar 2017 der statlige tilsynsorgan og representanter for kommunal egenkontroll var invitert. Det ble ikke gjennomført en tilsvarende koordineringsmøte for Nord-Trøndelag, slik praksisen har vært tidligere år.

Representanter fra Embetets tilsynsoval deltok på KMD sin seminarrekke om «Samordning av tilsyn».

Gjennom kommunedialogen er Fylkesmannen opptatt av å tilrettelegge for ulike dialogarena med kommunene. Dialogen skjer på en rekke måter, fra kommunebesøk der hele eller deler av embetsledelsen stiller, fellesmøter med kommunene i forbindelse med fremleggelse av kommuneproposisjon og statsbudsjett, samt en egen nyttårskonferanse. Fylkesmannen følger tett utviklingen i kommuneøkonomien i fylket og formidler og er i dialog med kommunene om status og utviklingstrekk, både til kommuneøkonomi og tjenesteområder; blant annet gjennom kommunebilder og gjøre tilgjengelig relevant statistikk og erfaringer.

Fylkeskommunen og KS er viktige samarbeidspartnere, i tillegg til regionale statsetater. Innenfor planområdet er det etablerte arenaer for samordning.

I 2017 tok Fylkesmannen initiativ til et utviklingsarbeid sammen med KS og Fylkesmannen for å legge tilrette for en samordnet og relevant kommunedialog i det nye fylket.

Skjønnsmidler er også brukt for å støtte opp under sentrale felles utfordringer i fylket og bidrag til nødvendige utviklingsprosesser

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK. Det skal rapporteres om bruk av skjønnsmidler til ROBEK-kommunene.

Det var ingen nordtrønderske kommuner registrert i ROBEK i 2017. Videre var det ingen av kommunene som hadde merforbruk i 2016. Gjennomgang av budsjetter og økonomiplaner viste at kommunene hadde anstrengt økonomi, men alle hadde balanse i budsjett/økonomiplan for perioden 2017-2020.

Vi har hatt 2-3 kommuner under observasjon i fht meldinger om mulige budsjettoverskridelser. Det er også avholdt møte med noen få enkeltkommuner på grunn av krevende økonomisk situasjon.

Kommunelovens krav til økonomisk styring og planlegging, og formidling av god praksis er gjennomgående tema på kurs, konferanser rettet mot politikere, rådmenn og økonomisjefer.

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling... (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)**Rapportere på**

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling og modernisering i kommunene, bruk av skjønnsmidler til formålet og formidling av resultatene.

Kommunene ble invitert til å søke prosjektskjønn i to omganger for 2017. Dette ble annonsert både i brev og i vår tilskuddskalender på nett. Søknadene ble gjennomgått i team bestående av representanter for samordningsseksjonen og relevant fagavdeling. Søknader ble vurdert etter vurderingskriterier, der blant overføringsverdi til andre ble vektlagt og hvordan prosjektet selv hadde planlagt å bidra til god erfaringsoverføring.

Endelig tildeling ble publisert i felles brev til kommunene og på vår nettside.

Så langt har kun ett av prosjektene som ble tildelt prosjektskjønnsmidler for 2017 blitt ferdigstilt. Resultatene av dette prosjektet er videreført gjennom nettverk og seminarer. Vi venter på underveirsrapportering i ISORD, der mange av prosjektene har fått rapporteringsfrist 1. mars.

Etter hvert som prosjektene fra 2017 blir sluttført, vil rapportene bli publisert på den offentlige siden i ISORD.

Det skal rapporteres om antall lånesøknader... (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres om:

- Antall lånesøknader som godkjennes og i hvilken grad fylkesmannen har nektet godkjenning av lån.
- Antall godkjente garantier, samt antall garantier som ikke ble godkjent.

Fylkesmannen behandlet 8 saker om godkjenning av kommunenes vedtak om garantier. Alle ble godkjent. Det ble ikke behandlet saker om godkjenning av låneopptak.

Antall garantisøknader

Saksområde	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall garantisøknader	8	8	0	0

Kommunenes lånesøknader

Type søknad	Sum	Godkjent	Ikke godkjent	Ikke behandlet
Antall lånesøknader	0			

Fylkesmannen skal rapportere... (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på hvordan veiledningsarbeidet har blitt utført, herunder aktiviteter for å øke kvaliteten på KOSTRA-data.

Kommunelovens krav til økonomisk styring og planlegging, og formidling av god praksis er gjennomgående tema på kurs, konferanser rettet mot politikere, rådmenn og økonomisjefer. Veiledning er utført ved å besvare løpende innkomne spørsmål, og ved at vi har informert om kommuneøkonomi på ulike samlinger og konferanser i fylket. Eksempler på slike konferanser har blant annet vært konferanse ifm. kommuneprop og statsbudsjett, fagsamlinger for økonomiansvarlige i kommune og kommunerevisjonens fagdager. Informasjon har også blitt delt med kommunene via hjemmeside og ressursportal.

Fylkesmannen har ikke greid å oppnå bedring innen resultatmål for feil i KOSTRA-tall innen eiendomsforvaltning. Antall feil i juni 2016 var 11, mens dette kun ble redusert til 10 i 2017. Selv om vi ikke nådde ønsket resultatmål, har vi likevel gjort en rekke tiltak i 2016 og 2017 for å bidra til bedre KOSTRA-kvalitet. Blant annet tok vi direkte kontakt med alle kommunene der vi avdekket feil i føring av arter og funksjoner etter publisering av foreløpige KOSTRA-tall mars 2017. I tillegg vil vi fortsette å bidra til å gjøre KOSTRA-tall for eiendomsforvaltning mer kjent og tilgjengelig.

Kort om fordelingen av skjønnsmidler... (fra kapittel 7.3.6.5.2 i TB)**Rapportere på**

Kort om fordelingen av skjønnsmidler, herunder rapportering i ISORD.

Rammen for skjønnsmidler i Nord-Trøndelag i 2017 var 47,6 millioner kroner. 27,6 millioner kroner ble fordelt i forbindelse med Statsbudsjettet for 2017, og disse midlene ble fordelt etter en beregningsmodell. 20 millioner kroner ble holdt tilbake for fordeling gjennom året. Tilbakeholdte skjønnsmidler omfattet blant annet midler til innovasjon og fornying, krisemidler, og kompensasjon for høye utgifter knyttet til ressurskrevende tjenester.

Midler til prosjekter innen innovasjon og fornying ble tildelt etter to søknadsrunder. Totalt ble 18 prosjekter tildelt midler i 2018. Vi gjør oppmerksom på at det er en differanse på 265 000 kr mellom sum tildelte midler til innovasjonsprosjekter i ISORD (8,665 mill kr) og vår endelige tildeling (8,930 mill kr). Differansen skyldes 4 prosjekter fra Fosen-kommunene. Søknader fra disse ble behandlet av FMST, men FMNT har utbetalt Leksvik kommunes andel, på til sammen 265 000 kr. Ett prosjekt har allerede rapportert. 11 av prosjektene har fått rapporteringsfrist 1. mars. Prosjekter som ble innvilget støtte på slutten av året 2017, vil ikke få rapporteringsfrist før 1. februar 2019.

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannens skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsyn som er gjennomført.

Samordning av tilsyn ivaretas i et sekretariat knyttet til samordningsseksjonen og i en tilsynsoval med avdelingsvise representanter fra tilsynsmiljøet hos fylkesmannen. Gjennom dette prøver vi å utvikle et lærende tilsyn metodisk, samt å koordinere våre tilsyn. Videre samhandles det med kommunerevisjonen og andre statlige tilsyn.

Det er opprettet en egen tilsynskalender som formidles via fylkesmannens hjemmeside. Kalenderen viser gjennomførte og planlagte tilsynsaktiviteter. Her blir også tilsynsrapporter lagt ut fortløpende. Mottatte meldinger fra andre statlige tilsynsetater registreres i et felles system og følges opp ved behov/anledning.

Også når det gjelder samordning av tilsynsarbeidet, ble 2017 preget av forberedelse til sammenslåing av Fylkesmannsembetene i Trøndelag fra 1.1 2018. Arbeidet med nytt mandat for tilsynsforum (tilsynsgruppe) ble igangsatt. Vi deltok i flere møter med tilsvarende samordningsorgan (tilsynsgruppe) hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i løpet av 2017. Vi deltok også i Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sitt årlige koordineringsmøte for kommunerettede tilsyn 16.

februar 2017 der statlige tilsynsorgan og representanter for kommunal egenkontroll var invitert. Det ble ikke gjennomført en tilsvarende koordineringsmøte for Nord-Trøndelag, slik praksisen har vært tidligere år.

Representanter fra Embetets tilsynsoval deltok på KMD sin seminarrekke om «Samordning av tilsyn».

Embettet rapporterer hvor mange tilsyn... (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

Rapportere på

Embettet rapporterer hvor mange tilsyn det har gjennomført.

Forklaring:

- Det bes om ett samlet tall for alle tilsyn hjemlet i opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven mv.
- Det rapporteres samlet for kommunene og fylkeskommunen(e)
- Antall tilsyn det skal rapporteres om omfatter planlagte tilsyn (som landsomfattende/nasjonale tilsyn) og hendelsesbaserte tilsyn uavhengig av tilsynsmetodikk og hvor ressurskrevende tilsynet var.
- Antall tilsyn det skal rapporteres om, omfatter ikke forundersøkelser, sjølvmeldingstilsyn og dokumentgjennomganger uten oppmøte (fysisk eller videokonferanse) på tjenestestedet eller i kommunen/fylkeskommunen.
- Det bes ikke om tall for avvik eller pålegg.

3 stedlige forvaltningskontroller i kommuner, Landbruk

3 stedlige foretakskontroller, Landbruk

4 tilsyn etter barnehageloven

2 tilsyn etter introduksjonsloven

10 tilsyn etter opplæringsloven

7 tilsyn beredskap

41 tilsyn bedrifter, Miljø

8 planlagte tilsyn helse- og omsorgstjenester i kommunene

6 systemrevisjoner spesialisthelsetjenester

5 stedlige tilsyn etter kap. 9 i PBL.

7 planlagte tilsyn og 13 individtilsyn barnevern.

5 planlagte tilsyn NAV

Vi har avsluttet 156 hendelsesbaserte tilsynssaker innenfor helse- og omsorgsområdet, 3 på NAV området og 44 innenfor barnevernsområdet.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.
- Det skal gis en kortfattet omtale i årsrapporten av hvor mange klager fylkesmannen har mottatt etter kommuneloven § 60d fjerde ledd, hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om samt bruk av interkommunalt samarbeid i fylket, med særlig vekt på bruk av vertskommunemodellen.

Det ble mottatt en lovlighetsklage i 2017. Den ble avvist som for sent fremsatt. Fylkesmannen tok ikke opp noen saker av eget tiltak.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	0	0	0
På eget initiativ	0	0	0

Fylkesmennene skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.6.9.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Det er behandlet to klager over avslag på innsynskrav etter offentleglova i 2017. Begge ble stadfestet.

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.11.1 i TB)**Rapportere på**

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2017 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Fylkesmannen behandlet totalt 65 byggesaker i 2017.

Klagen ble gitt helt eller delvis medhold i 29 av 65 saker.

Av totalt 65 saker ble 24 saker ikke avgjort innen fristen på 12 uker. Av de 24 sakene som ikke var avgjort innen fristen på 12 uker, var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 14,7 uker. Gjennomsnittlig overskridelse var dermed 2,7 uker eller ca. 19 dager.

Vi har ikke ført egen oversikt over saker hvor det er avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften, særlige tilfeller hvor fristen ble forlenget, eller saker hvor fristen ble forlenget grunnet barmarksundersøkelse.

Det foreligger avvik mellom tall over og tall fra Sysam. Dette er forsøkt korrigert, se årsrapport for tildelingsbrevets pkt. 3.3.1.1.6.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
60	29	21	22	3	1	0

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.12.1 i TB)**Rapportere på**

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene. Alle saker som ligger til behandling per 31.12.2016 skal overføres til den nye SYSAM-løsningen.

- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis. Rapportering om ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall søknader som ikke er behandlet innen 12 uker.
- Av årsrapporten for 2017 skal det fremgå totalt antall behandlede ekspropriasjonssaker der Fylkesmannen er klageinstans, på plan- og bygningsrettens område. Det skal også fremgå antall klager som ikke er behandlet innen 12 uker.

Vi behandlet totalt 16 klager på reguleringsplaner i 2017. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i de 16 sakene var 11,9 uker eller 83,3 dager.

Klager ble gitt helt eller delvis medhold i 2 av de 16 sakene.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	15
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	84
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	4
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	2

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte... (fra kapittel 7.3.6.13.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder. Nærmere retningslinjer kommer i eget rundskriv.

Vi har i 2017 tatt i bruk digital meldingsutveksling.

Vi har prioritert å klargjøre digitale samhandlingsløsninger (Skype) på flere møterom for å effektivisere samhandling med andre embeter og omverdenen. Disse er mye brukt og vi må antagelig øke kapasiteten på dette i 2018. I tillegg er det gått til innkjøp av transportable skypeløsninger.

Vi har også klargjort våre systemer for å ta i bruk e-innsyn, og innføring av e-handel. Vi har tatt i bruk de digitale løsninger/skjema som blir stilt til rådighet for oss innenfor for eksempel tros-/livssyn, separasjon-/skilsmisse og annet.

Vi har som en del av arbeidet med å realisere Fylkesmannen i Trøndelag jobbet med og identifisere Fyrtårnsatsinger for det nye embetet. Digitalisering vil være en av disse.

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.14.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal rapporteres om lærlinger i årsrapporten.

Fylkesmannen i Nord - Trøndelag har ikke hatt lærling i 2017. Vi har hatt tilsetningsstopp siden sommeren 2016 og økonomien i 2017 ga ikke rom for å prioritere lærling.

Kort beskrivelse av aktiviteten... (fra kapittel 7.3.7.1.1 i TB)**Rapportere på**

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

16 trossamfunn med til sammen 2152 medlemmer har fått tilskudd i 2017. Det er registrert 2 nye trossamfunn. Ingen er slettet. Det er ikke gjennomført tilsyn i 2017.

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.7.2.1 i TB)**Rapportere på**

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Det er bare 35 mottatt søknader om askespredning. Av disse er 34 innvilget og en avslått.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.7.3.1 i TB)**Rapportere på**

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Det ble søkt om og gitt en dispensasjon fra lov om helligdager og helligdagsfred for søndagsåpent.

Det kom inn en søknad om fastsetting av typisk turiststed. Denne saken ble ikke ferdigbehandlet i 2017.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven... (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.

På opplæringsområdet ble det utarbeidet omfattende statistikk/oversikt/analyse over resultater på eksamen, nasjonale prøver (lesing og regning, andel på laveste nivå), grunnskolepoeng, samt spørsmål om Vurdering for læring (VfL), Støtte fra lærer, Mobbing og Mestring i Elevundersøkelsen. Statistikken ble hentet fra GSI, Skoleporten, Rapporteringsportalen, Statistikkportalen og PAS. Vi har også brukt KOSTRA-tall i ROS-analysen. Statistikk fra GSI om spesialundervisning og særskilt norsk ble også en viktig del av vår analyse i arbeidet med utvelgelsen av tilsynsteam- og objekt. Skoler som hadde særlig lave resultater på VfL ble satt opp på lista for FNT etter fellesdelen. Skoler med lav score på NP, eksamen eller grunnskolepoeng ble prioritert på lista. Ved ellers like forhold, ble store kommuner/skoler prioritert foran små for at tilsynet kunne nå/omfatte flest mulig elever. Samtidig har vi satt opp en tentativ fordeling av kommunene slik at alle skal få FNT i perioden 2014-2017. Kommunene er informert om denne og den virker dermed også styrende på valg av kommune. Hele risiko- og sårbarhets vurderingen ble grundig dokumentert.

Rapportering på FNT – forvaltningskompetanse

Kontrollspørsmål																							
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Røyrvik		31.08.17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Namsskogan		04.09.17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Gjennomførte tilsyn - Barnehage

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Høylandet	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)		4	Endelig rapport	3	1	0
Overhalla	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)		4	Endelig rapport	3	3	0
Levanger	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)		4	Foreløpig rapport	2	0	0
Frosta	Kommunens virkemiddelbruk (tilsyn og veiledning)		4	Endelig rapport	3	3	0
			16		11	7	0

Gjennomførte tilsyn - Opplæring

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
Namsos	Vestbyen	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Enkeltvedtak med pålegg	5	5	0
Namsos	Høknes U	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	3	3	0
Meråker	Meråker	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	5	5	0
Steinkjer	Egge U	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	4	0	0
Steinkjer	Beitstad	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Endelig rapport	3	0	0
Verdal	Vuku OS	FNT	Elevenes utbytte av opplæringen		4	Foreløpig rapport	3	0	0
Namsskogan		FNT	Forvaltningskompetanse		2	Foreløpig rapport	2	0	0
Steinkjer	Steinkjer B	FNT	Særskilt språkopplæring		2	Endelig rapport	0	0	0
Verdal		Egeninitiert	Saksbehandlingstid PPT		2	Foreløpig rapport	0	0	0
Røyrvik		FNT	Forvaltningskompetanse		2	Foreløpig rapport	2	0	0
Meråker		FNT	Elevenes utbytte av opplæringen	Utvidet FNT - tilsyn med skoleeier	2	Endelig rapport	0	0	0
					34		27	13	0

Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Skole)

Kommune	Skole	Tilsynsvariant	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
					0		0	0	0

Ingen aktuelle

Rapportering på FNT – skolebasert vurdering

Kontrollspørsmål								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	

Har ingen tilsyn på dette i 2017.

Rapportering på FNT – skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Kontrollspørsmål																								
Kommune	Skole	Åpnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Namsos	Vestbyen	02.02.17	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
Namsos	Høknes U	02.02.17	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Meråker	Meråker	01.12.16	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1
Steinkjer	Egge U	03.05.17	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Steinkjer	Beitstad	03.05.17	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Verdal	Vuku OS	09.10.17	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0

Status tilsyn varslet i 2016, minimum foreløpig tilsynsrapport i 2017 (Barnehage)

Kommune / Barnehage	Tema for tilsyn	Andre tema	Kategori tilsyn	Status tilsyn	Antall varslede pålegg i foreløpig rapport	Antall mulige pålegg i endelig rapport	Antall vedtatte pålegg
			0		0	0	0

Ingen aktuelle.

Rapportering fra egeninitierte tilsyn (foreløpige tilsynsrapporter)

Kommune	Barnehage/skole	Tilsynstema	Korreksjonspunkt	Antall kontrollspørsmål i tilsynet
Verdal		Tilsyn med ventelister i PPT		4

Rapportering på tilsyn med barnehagemyndighetens tilsyn og veiledning

Kontrollspørsmål																																
Kommune	Åpnet	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.2	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	4.2	4.3	4.4	4.5	4.7	4.8	4.9	4.11	4.12	5.3	5.4	5.5	5.6	5.7	5.8	5.9	5.10	5.11	5.12	
Frosta	23.06.17	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Høylandet	14.02.17	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Levanger	23.06.17	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Overhalla	01.02.17	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen... (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for oppdraget om egnevalueringen av kompetanse på regelverksområdet, og særlig trekke fram styrker og utfordringer samt tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet.

Gjennom arbeidet med sammenslåing av embetet er ansattes kompetanse grundig kartlagt. Dette ga samtidig et godt bilde av hvilken kompetanse vi ville komme til å mangle i det nye embetet fra 1.1.18. Som følge av midlertidig stillingsstopp pga redusert budsjettamme og nedskjæringer fikk vi ikke rekruttert inn ut fra det vi hadde behov for. Samtidig valgte noen av ulike grunner å slutte og ble ikke med over til nytt embete (kompetanselekkasje). Dette må følges opp i 2018 bl.a. ved å lyse ut juriststillinger som skal dekke både barnehage, intro og opplæring. Ytterligere tilsetninger avgjøres med bakgrunn i mulig finansiering gjennom supplerende tildelingsbrev (prosjektmidler). Nedskjæringer samtidig med sammenslåing medfører store utfordringer med å ha nok og riktig kompetanse til å utføre de pålagte oppgavene.

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager... (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen.

Viser til tabell under

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Sentralt gitt skriftlig eksamen	107	14	93	0	0
Spesialundervisning, § 5-1	3	0	3	0	0
Skyss, § 7-1	21	5	16	0	0
Skoleplassering, § 8-1	6	0	6	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	1	0	0
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	5	3	2	0	0
Standpunkt i orden og oppførsel	3	2	1	0	0
Standpunkt i fag	38	0	3	35	0
Sum	184	24	125	35	0

FMNT hadde ansvar for klagesensur sentralt gitt eksamen matematikk i 2017

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	0				
Barnehageloven § 16	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	1	0	1	0	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	1	0	0	1	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
	2	0	1	1	0

Vi har 3 klager som er avvist på grunn av at det ikke er klageadgang. Vi har i tillegg 4 klagesaker som er sendt tilbake til underinstansen for ny behandling, og vi har 6 klagesaker på 19 g som ble opphevet.

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunkt i orden og oppførsel	1	0	1	0	0
	1	0	1	0	0

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Ingen saker i 2017.

Klagebehandling - Spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	6	0	0	6	0
	6	0	0	6	0

Økning i klager på dette området. Alle klagenesom er opphevet, omhandler om 19 g. Vi har to saker som ble sendt tilbake for ny behandling av underinstansen. En av disse var 19 a. Den andre 19 g. Gjør også oppmerksom på at valgene vi har når vi skal velge regelverk, viser til gammelt regelverk! Spesialpedagogisk hjelp ble flyttet fra opplæringsloven til barnehageloven 1.8.16

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	1	0	1	0	0
Sentralt gitt skriftlig eksamen	1	0	1	0	0
	2	0	2	0	0

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljø saker... (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall meldte skolemiljø saker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.

Antall meldinger som er tatt til behandling per 31.12.2017: 19. Utfall: 8 retten ikke oppfylt, 1 retten oppfylt, 1 avvist, 9 under behandling. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid: 38 dager.

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender... (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor skoleeier /barnehageeier /barnehagemyndigheten ikke har fulgt opp vedtaket.

Ingen aktuelle saker.

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak... (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere i eget skjema på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Rapporteringskravet er splittet i to (se 7.3.8.13) av tekniske grunner for å koble riktige tabeller til årsrapporteringen.

Se tabeller.

Kompetansetiltak tabell 1

Kompetansetiltak	Midler brukt	Antall deltakere totalt	Andel deltakere fra kommunale barnehager	Andel deltakere fra ikke-kommunale barnehager
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	654 616	25	36 %	64 %
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere				
Kompetanseutviklingstiltak for samisk	150 000	28	79 %	21 %
Økonomisk tilrettelegging				

Kompetansetiltak tabell 2

	Kompetansemidler til kommuner og barnehager
Midler brukt	2 927 382
Andel barnehagemyndigheter som har fått midler	100 %
Andel kommunale barnehager som deltar i tiltak	46 %
Andel ikke-kommunale barnehager som deltar i tiltak	54 %
Andel barnehager deltatt på tema: pedagogisk ledelse	69 %
Andel barnehager deltatt på tema: språkmiljø	46 %
Andel barnehager deltatt på tema: realfag	21 %
Andel barnehager deltatt på tema: barn med særtilte behov	41 %
Andel barnehager deltatt på tema: læringsmiljø	53 %
Andel barnehager deltatt på tema: dannings og kulturelt mangfold	37 %
Andel barnehager deltatt på tema: annet	69 %

Flere kommuner opplyser at de ikke har brukt opp alle tildelte midler, og kommenterer at de har overført midler i fond til 2018, for å få kontinuitet i arbeidet. Det er ca 15% av tildelte kompetansemidler som er overført. I tillegg til temaene nevnt i skjemaet har 37% deltatt på 'De yngste barna', 26% 'Digital praksis' og 11% 'Likestilling'.

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene... (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort vurdering av arbeidet med strategiene *Kompetanse for fremtidens barnehage* og *Kompetanse for kvalitet* og for strategi for etter- og videreutdanning for ansatte i PPT.

Kompetanse for kvalitet

Fylkesmannen har informert og veiledet om videreutdanningsordningen. Den begynner å være godt kjent, og søknadsportalen fungerer godt. Det er tydelig at søknadsstrømmen ledes mot de prioriterte fagene, og at incitamentet med høyere tilskuddssats fungerer godt. Om det er riktig, er en annen sak. I en av våre regioner, hvor vi ser av GSI at mange lærere som underviser i engelsk, mangler fordypning i faget, og læringsresultatene i faget er lave, var planen å etablere et regionalt tilbud innenfor engelsk kommende år. Fylkesmannen deltok i planlegging sammen med koordinerende kommune og regional UH, men kommunen trakk seg pga lavere tilskuddssats i engelsk enn i matematikk og naturfag.

Evalueringen av LK06 har vist at en svakhetene ved implementeringen, er at de grunnleggende ferdighetene (GRF) ikke er forstått. GRF er verktøy for å lære i fagene. I flere år så vi at videreutdanning i lesing og leseopplæring var et av de tilbudene som hadde flest deltakere. Lavere tilskuddssats i lesing, enn i f.eks. naturfag, kan ha fått følger for dette videreutdanningstilbudet. Kompetansekravene gjør nok også sitt til at fag som gir undervisningskompetanse, blir prioritert. Det er grunn til å være oppmerksom på konsekvensene av dette. Lovforslaget med forsterket plikt til tidlig innsats, vil kreve lærere med god kompetanse innenfor begynneropplæring – og da spesielt i lesing, skriving og regning. Dette bør man ta høyde for i videre studieportefølje, og vilkår i ordningen.

I omleggingen til ny modell for kompetanseutvikling, er det stort fokus på profesjonelle læringsfelleskap og kollektiv læring. Kritikken mot videreutdanning av enkeltlærere har bestått i at kompetansen hos den enkelte ikke blir «satt i spill». Det bør i tiden framover være fokus på hvordan vi kan se de ulike kompetansetiltakene i sammenheng. Det kan blant annet bestå i tydelige bestillinger til UH om å gi føringer i fagenes studieplaner, som at studiets arbeidskrav skal løses i fellesskap på skolene.

Nord universitet har etablert desentralisert grunnskolelærerutdanning (GLU) i Ytre Namdal. Dette er bra for denne regionen. I samme region er det lærere som har behov for videreutdanning i f.eks. matematikk og engelsk. NORD universitet er positive til å siderekuttere lærere som ønsker videreutdanning innenfor disse tilbudene. Da får de utnyttet kapasitet, samt at kommunen reduserer kostnader knyttet til reise og opphold. Dette har NORD universitet fått nei til, pga at det er to ulike ordninger med ulik finansiering. Her ber Fylkesmannen om at Udir kan bistå i å finne gode løsninger. Dette er en region der alle tre kommuner også er definert inn i oppfølgingsordningen. Her må vi se statlige virkemidler i sammenheng.

For å gjøre en god jobb med å informere, veilede og motivere til deltakelse innenfor nasjonale satsinger som bla kompetanse for kvalitet, så må ansatte hos Fylkesmannen også ha støtte og et forum for å stille spørsmål – og diskutere mulige løsninger. Tidligere hadde FM og Udir et årlig møte for å få informasjon, dele erfaringer – og stille spørsmålet. Dette møtet har vi ikke lenger. I vår veiledning ut mot sektor har vi Udir.no å støtte oss på; altså akkurat det samme som skoleeierne har. Dette gir ikke det beste utgangspunktet for å løse oppdraget på en god måte.

Fjorårets deltakelse fra NT ble på 46 % av det antall lærere som søkte studieplass. Udir har avslått 50 av søknadene som var godkjent av skoleeier. Dette mener vi er uheldig sett i lys av resultater på nasjonale prøver og kompetansebehov i fylket.

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad... (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjøre rede for i hvor stor grad de kommuner med lav kvalitet og kompetanse på barnehage- og grunnopplæringsområdet som er fulgt opp, har økt sin kvalitet og kompetanse, og videre hvilke virkemidler og tiltak som har hatt god effekt.

Oppfølgingsordningen

Vi har over år hatt kommuner som har fått tilbud om støtte og Veilederkorps. Vi har hatt 1 - 2 kommuner i Veilederkorps de siste årene, men med en økning av antall kommuner som får støtte innenfor dagens ordning for oppfølging.

Tilbakemeldingene fra kommunene som mottar bistand fra Veilederkorps, er variert. Det synes som det ikke alltid er slik at Veilederkorps dekker de behov som den enkelte skoleeier har. Det er behov for mer skreddersøm av støtten til den enkelte kommune.

Vi ser av verdiene på de områdene som det fra sentralt hold er lagt til grunn for utvelgelse av kommuner til oppfølgingsordningen, at resultatene for våre kommuner er sprikende mellom kommuner og mellom indikatorer. Det er derfor på nåværende tidspunkt vanskelig å si noe entydig om effekten.

Videre er det noe uklart både for kommunene og oss hva som ligger i at vi skal følge opp kommuner etter at Veilederkorpsperioden er over. Dette skaper både handlingsrom samtidig som det kan skape usikkerhet i de gjensidige forventningene. Til tross for dette, så ser vi at dette åpner for skreddersøm av tilbud.

Det er gjennomført risikovurderinger for de aktuelle kommunene og ulike virkemidler for oppfølging er vurdert og tatt standpunkt til. For kommunene som kom inn i ordningen i 2017, settes det i verk ulike tiltak for oppfølging.

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt... (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjøre rede for hvilke tiltak som er iverksatt for å bidra til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Fylkesmannen sendte ut questback til kommuner og barnehageeiere i januar 2017 for å kartlegge kompetansebehov knyttet til implementering av ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Oppsummering fra svarene var at kommunen som barnehagemyndighet har ønske og behov knyttet til informasjon, veiledning, kompetansetiltak, nettverksamlinger og konferanser. Dette har Fylkesmannen tatt med i utforming av sin plan for implementering av ny Rammeplan, så i 2017 har Fylkesmannen hatt samlinger for barnehageeiere, kommunen som barnehagemyndighet, styrere, samt vært medarrangør av 2 konferanser. Det har i tillegg vært arbeidet med ny rammeplan i ulike nettverk i barnehagesektoren i fylket. Fylkesmannen har også hatt samling for 'kommune med lav kompetanse'. Det arbeides sentralt med en egen plan for implementering av ny rammeplan for samiske barnehager og barnehager med samiske barn, her har representant for Fylkesmannen i Nord-Trøndelag bidratt.

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring... (fra kapittel 7.3.8.10 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en vurdering av arbeidet med ny modell for styring og finansiering av kompetanseutvikling i grunnopplæringen, og særlig trekke fram resultater fra arbeidet med desentralisert ordning for kompetanseutvikling og oppfølgingsordningen.

Desentralisert ordning for kompetanseutvikling

Fylkesmannen har lagt til rette for samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner, og stimulert til utvikling av partnerskap og langsiktig arbeid i lokale nettverk for kompetanseutvikling. På grunn av fylkessammenslåing, og to fylker med ulike strukturer og ulikt ståsted, valgte de to trønderembetene å etablere helt nye strukturer til bruk i ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling. 2017 har i stor grad gått med til å forberede og etablere disse strukturene. Nå har vi etablert 10 kommunale kompetansenettverk, der friskolene inngår. Vi har også etablert Samarbeidsforum der alle kompetansenettverk er representert, samt at KS, Utdanningsforbundet, Trøndelags fylkeskommune og regional UH er representert. Regional UH i Trøndelag er NTNU, NORD universitet Levanger og én senterrepresentant (Matematikksenteret). Fylkesmannen koordinerer og leder dette nettverket. Forumet har fastsatt mandat for arbeidet, og her er også rollene tydeliggjort. Gjennom året har trønderembetene hatt god og løpende kontakt med UH. De har bistått Fylkesmannen i planlegging av to større samlinger som skal berede grunnen for den nye modellen. Viser ellers til rapportering til Udir per 15. november 2017.

Felles forståelse (av begreper) og forutsigbarhet (økonomi og kapasitet) for partene er sentralt i denne fasen av arbeidet. Dette er også den største utfordringen med ordningen. Hva vil det si at UH skal være utviklingspartner? Hva er et langsiktig partnerskap? Hva innebærer det at etterutdanningen skal være skolebasert? Er et kompetansenettverk også et lærende nettverk? Hva kreves av en lokal tilstandsvurdering? Hva betyr lokal?

Kommunens økonomiske bidrag på 30% problematiseres også ofte.

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen... (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2016, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2016, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

Antall årsverk er stabilt, men viser en liten økning i 2017 jf. tabell.

Årsverk i landbruksforvaltningen mm.

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos FM per 31.12.2017	21.4
Antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2017	49.9
Antall enheter/landbrukskontor i fylket per 31.12.2017	19.0

Rapporter på antall årsverk i avdeling... (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Rapporter på antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning.

4 årsverk iht tabell. Avdelingen disponerer i tillegg 0,33 årsverk knyttet til jurist hos Fylkesmannen i Nordland.

Årsverk i reindriftsforvaltningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos FM per 31.12.2017	4.0

I tillegg disponerer avdelingen 0.33 årsverk knyttet til jurist ansatt hos Fylkesmannen i Nordland.

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis... (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)

Rapportere på

Ressurser avsatt til kontrollarbeid skal oppgis, fordelt på årsverk og antall personer.

Tabellen viser at det er 10 personer som har jobbet med kontroll i 2017 på Landbruk.

På reindriftsområdet er det kun foretaks kontroll og få ressurser er nødvendig å sette av til kontroll.

Ressurser avsatt til kontrollarbeid

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	2.0
Antall årsverk avsatt til kontroll hos FM i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.1
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	10.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2017 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	1.0

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett... (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)

Rapportere på

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Det har i 2017 vært stor vegbyggingaktivitet i fylket. Det er ferdigmeldt 14950 meter med nybygging av skogsbilveg, 22509 meter ombygging, 4519 meter traktorveg (omb. og nyb.). Det er spesielt gledelig at det blir ferdigstilt så mye på nybygging av skogsbilveger. Dette er noe det er stort behov for i fylket og et tiltak som ofte er kostnadskrevende. Det har blitt vedlikeholdt 99 km skogsbilveg til en samlet kostnad på 840 000 kr. Vedlikeholdstakten burde vært høyere, men samtidig er en stor del av vegnettet bygd etter gamle vegnormaler og er godt brukt, slik at det ofte er mer aktuelt med opprusting enn vedlikehold. FM gjennomførte to vegvedlikeholdskontroller i 2017.

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart... (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

Som det framgår av tabellen har nå alle kommuner et oppdatert ajourhold for AR5 innen fristene med unntak av 1 kommune. Tilstand for jordregisterdata er at fire kommuner ligger etter fristen. Det er gjort en bra innsats de senere år for å bedre ajourholdet, dette har gitt gode resultater.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Kommuner uten ajourføring/oppdatering	Antall kommuner som ikke har ajourført/oppdatert	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	4 %	1	23
Jordregister tilstand	17 %	4	23

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren... (fra kapittel 7.3.9.6 i TB)**Rapportere på**

Beskriv kort arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren, og gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene.

Det gis miljøtilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel i ett område som en prøveordning i Hotranvassdraget. Tiltaket har fått bra tilslutning og ordninga vurderes utvida i nye RMP.

Storparten av Regionale klima- og miljømidler er prioritert brukt til informasjon om tiltak for redusert utslipp av klimagasser og tiltak for klimatilpassing. Det forventes at informasjonstiltaka på sikt gir redusert utslipp av klimagasser og redusert tap av jord til vann.

Fylkesmannen har hatt stort fokus på å få økt dreneringa av dyrkajorda. Dette som et godt klimatiltak, men også for å få økt avlingene og redusert avrenning. Omfanget av drenering, og hydrotekniske tiltak i SMIL, har økt det siste året

Vi er et av pilotfylkene med planting av skog på nye arealer som klimatiltak. Det treårige prosjektet er godt i gang og rapporterer jevnlig til landbruksdirektoratet og miljødirektoratet etter eget opplegg for det nasjonale prosjektet.

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven... (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)**Rapportere på**

Beskriv kort arbeidet med saker etter naturmangfoldloven, verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger som berører landbruk.

Landbruksavdelingen legger prinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12 til grunn for saker hvor avdelingen fatter vedtak. Det er et tett samarbeid med Miljøvernnavdelingen om håndtering av saker etter naturmangfoldloven.

Det har vært en god del vernesaker mht barskogvern i 2017. Siden disse er tuftet på frivillighet har det ikke vært konflikter med landbruksinteresser i disse sakene. Det har vært få energisaker i 2017, og ingen har representert store problemer for landbruket.

Flere konsekvensutredninger har vært og er under utarbeidelse i tilknytning til kommunedelplaner for byområder (Levanger, Kolvereid), og ikke minst for E6 mellom Åsen og Mære. Landbruksavdelingen har vært tett på i disse planprosessene, og har vært tydelig på hva som må utredes. Innsigelse ble fremmet til hele kommunedelplan for Levanger sentrum i 2017 begrunnet i vesentlige regionale og nasjonale jordverninteresser. Ny dialog om denne pågår nå. Disse aktuelle kommunedelplanene er krevende planprosesser for jordvernet, og flere av disse kommer til uttalelse nå i 2018.

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning... (fra kapittel 7.3.9.8 i TB)**Rapportere på**

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Fylkesmannens kontroll av kommuner og foretak er i hovedsak gjennomført i henhold til kontrollplan.

Fylkesmannen har i flere år, både i forbindelse med forvaltningskontroll og veiledning overfor kommunene, hatt sterkt fokus på avkortning på grunn av feilopplysninger. Inntrykket vårt er at dette arbeidet gir resultater, blant annet i form av antall avkortinger og kvaliteten på saksbehandlingen (begrunnelse for å avkorte / ikke avkorte). ...

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt... (fra kapittel 7.3.9.9 i TB)**Rapportere på**

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.

Det vises til tabell under.

Produksjonstilskudd:

Klagene som er avslått disse fordeler seg på følgende: avkorting på grunn av brudd på dyrevelfredsloven, avkorting på grunn av brudd på forurensningsloven, avkorting på grunn av feilopplysninger, foretaket hadde glemt å søke, og fordi foretaket ikke driver vanlig jordbruksproduksjon. Dispensasjon er innvilget på grunn av Sykdom/dødsfall manglende ved bankkode (feilsendt fra banken), og for kort beitetid. Dispensasjon er avslått i saker knytta til søknad/etterregisteringsfrist og manglende Debiomedlemskap. I flere av sakene ang. søknadsfrist er dårlig nettforbindelse ol. begrunnelsen.

Tidligpensjon:

Tidligpensjon, én søker fikk dispensasjon fra næringsinntektskravet, ved at «annen næringsinntekt» ble godkjent som «næringsinntekt fra jordbruket», og lagt til grunn i utregning av brukets referanseinntekt.

Klagen som Fylkesmannen ga «medhold på», ble omgjort av Landbruksdirektoratet i neste omgang.

Avløsning ved sykdom og fødsel mv:

Avløsning ved sykdom og fødsel mv. er dispensasjon i noen tilfeller gitt fra kravet til næringsinntekt. Dispensasjonsavslag er i noen tilfeller knyttet til tilfeller der det er søkt om dispensasjon knyttet til søknadsfrister.

NMSK:

4 klager på NMSK gjelder tilskudd til lang terrengtransport på områder der det er grunnlag for å bygge veg eller benytte eksisterende skogsbilvegnett.

1 dispensasjonssak på NMSK gjelder forsøk med bygging av vinterbilveg. Denne blir bygd som en vegklasse 8 i vegkroppen, men har horisontal og vertikal kurvatur som en vegklasse 3. Ved bruk vil vegen bli skrapt ned og således utnytte telen som bæring i vegen.

SMIL:

1 klage avslått. Søker hadde søkt på restaurering av et område som kommunen avsto med begrunnelse at det ikke var gammel kulturmark. Fylkesmannen opprettholdt vedtaket.

Klage- og dispensasjonssaker

Betegnelse på rapporteringskrav	Klager medhold	Klager delvis medhold	Klager avslag	Klager under behandling	Dispensasjoner innvilgelse	Dispensasjoner avslag
Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	2	0	10	3	4	6
Avløsning ved sykdom og fødsel mv.	2	0	3	1	13	6
Tidligpensjon for jordbrukere	1	0	0	0	1	0
Regionale miljøtilskudd	0	0	6	0	1	0
SMIL	0	0	1	0	0	0
NMSK	1	0	3	0	1	0

Rapporter i henhold til tabell... (fra kapittel 7.3.9.10 i TB)

Rapportere på

Rapporter i henhold til tabell:

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).
- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette (søknadsomgangen januar 2017).

Alle kommunene som har gjort vedtak om avkorting har sendt kopi av sin begrunnelse til FM, dette gjelder både avvik avdekket på PT 4100 A, og avvik fra PT 4100 C. I saker på PT 4100 A hvor kommunen ikke har avkorta, har FM mottatt begrunnelse på PT 4100B fra alle kommuner, men mangler begrunnelse for en sak.

FM har i forbindelse med søknadsomgangene august 2016 og januar 2017 oppfordret kommunene om å også benytte informasjon i PT 4100 C i som grunnlag for å vurdere avkorting.

Avkortinger produksjonstilskudd

	Antall mottatte redegjørelser	Antall kommuner som skulle sendt redegjørelse	Antall kommuner som har sendt redegjørelse
Redegjørelse fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt til søker)	97	20	20
Redegjørelse fra kommunen i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse i PT4100B)	45	15	15

Reindriftsforvaltning (fra kapittel 7.3.9.11 i TB)**Rapportere på**

- Rapportert på andel godkjente bruksregler og andel utarbeidede distriktsplaner
- Beskriv hvilke tiltak fylkesmannen har gjennomført knyttet til brudd på bruksreglene, samt ulovlige gjerder og anlegg
- Beskriv status i samarbeidsforumet med Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget, samt dialogen med reindriftnæringen.

Andel godkjente bruksregler og distriktsplaner. 100 % (6) av reinbeitedistriktene har godkjente bruksregler. For ett distrikt har Jordskifteretten opphevet beitebruksreglene iht reindriftslovens § 59, 4. ledd. 83 % (5 av 6) av reinbeitedistriktene har distriktsplaner av nyere dato.

Det har ikke vært brudd på bruksregler i løpet av 2017. Det har heller ikke vært behov for oppfølgende tiltak ift ulovlige gjerder og anlegg. Reindriftsavdelingen har ikke hatt ressurser i 2017 til videreføring av et igangsatt prosjekt for å få full oversikt over eventuelle ulovlige gjeterhytter, gjerder og anlegg.

Det har vært ett møte i samarbeidsforumet med Sametinget og NRL i 2017, arrangert som et felles møte for Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag reinbeiteområde.

Dialogen med reindriftnæringen foregår på flere plan. Fylkesmannen har også i år arrangert Reindriftskonferansen, med meget bra deltakelse fra reindriftsutøverne i fylket. Også det faste årlige møtet før slaktesesongen starter var godt besøkt. Den "daglige" dialogen med enkeltutøvere og sjetje/distriktsledere er også viktig. Dessverre har vi ikke ressurser til å være så aktive som vi ønsker på reindriftnæringens praktiske arenaer (samlinger, kalvemerking mv.), men vi møter reindriftnæringa i en god del andre sammenhenger.

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering... (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24 samarbeidet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

Det er etablert faste månedlige møtepunkter internt for å samordne og koordinere de ulike oppdragene som gis på fagområdene barnevern, sosial og helse for å sikre at vi har en samordnet og tydelig innsats i forhold til utsatte barn og unge. Det er også etablert samhandling med oppvekst- og utdanningsavdelingen for å sikre at det vi gjør på området henger godt sammen. Fylkesmannen startet i 2014 med dialogmøter med barneverntjenestene der også politisk og administrativ ledelse inviteres til å delta. I 2017 ble dialogmøtene gjennomført med NAV-lederne tilstede. Formålet med dette er å utfordre kommunene til å utvikle og forbedre samarbeidet særlig rundt barnefamilier med svak økonomi og for ungdom med tiltak fra barnevernet. Vi opplever det som et svært viktig tiltak for at dette arbeidet og innsatsen er forankret i den enkelte kommunes ledelse for å gi et sterkt eierskap. Den årlige Folk først-konferansen er en viktig møtearena der alle aktører møtes tverrfaglig sammen med brukerorganisasjoner og frivillige. Fylkesmannen ønsker gjennom denne innsatsen inspirere til, synliggjøre behovet for, samordning og samarbeid mellom de ulike instanser og aktører som arbeider med barn, unge og familier. Ved årets konferanse deltok også HKH kronprins Håkon Magnus, noe som ga dette temaet stor offentlig oppmerksomhet.

Det er også etablert et Velferdsnettverk i Nord-Trøndelag, hvor alle ledere for statsetatene og KS deltar. 0-24 satsingen har der vært sentral. Dette gir etter vår mening en viktig lederforankring og understøtter derved også muligheten til å få en bred og solid forankring av 0-214 innsatsen. Dette videreføres også i 2018: velferdsnettverket i Trøndelag.

Fylkesmannens har sammen med flere embeter hatt et samarbeid med Forandringsfabrikken i 2017. Formålet har vært å få kunnskap og erfaringer fra barn og unge som grunnlag benyttes til å utvikle vårt tilsyn til beste for de det gjelder. Kunnskap og erfaringer fra barn og unge synliggjør og underbygger behovet for barns medvirkning, og for samordning og samarbeid mellom tjenester og institusjoner. Kunnskapen benyttes i vår veiledning og tilsyn med kommunene. Vi fikk i 2017 hjelp til å utvikle en spørreundersøkelse til alle barn som mottok hjelpetiltak fra barnevernstjenesten i forbindelse med en større tilsynssak i Værnes regionen. Dette gir oss et langt bedre og annerledes grunnlag for å prioritere vår innsats, til beste for de barn det gjelder

Velferdsnettverket for Trøndelag har som det et vist til valgt «0-24» som satsingsområde i 2017. Med fokus på inkludering av flykninger er det etablert et læringsnettverk for kommunene i Nord-Trøndelag for inkludering til samfunn og arbeid for flykninger i Nord-Trøndelag, EN AV OSS, med målsetting om at kommune skal lære av hverandre og kompetanseheving på feltet. Læringsnettverket er et samarbeid mellom kommune, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og KS i Nord-Trøndelag.

Dette har styrket våre prioriteringer i arbeidet gjennom at vi i alle saker og i arbeidet ved OU-avdelingen har prioritert å se i sammenheng:

Barnekonvensjonen- bl.a. barnets beste i juridiske vurderinger i klagesaker

Ivaretagelse av utsatte barn-ALLE barn, krever særskilte tiltak

Veileder når det gjelder forvaltning og forståelse av lover og regelverk- eks reduksjon i foreldrebetaling i barnehage

Sette fokus på barnekonvensjonen, jf samlinger

Implementering av rammeplanen

Iverksettelse av ny generell læreplan

Målet for arbeidet har vært:

1. Et helhetlig og samordnet barnehage- og skole- og tjenestetilbud

- sikre god kvalitet gjennom bla kompetanseheving hos ledere og andre som arbeider i barnehager og skoler i NT
- sikre at barnehager og skoler stimulerer motivasjon og lysten til å lære hos barn og unge
- styrke sammenhengen mellom barnehage og skole, grunnskole og videregående skole for å skape gode overganger, overgang fra videregående skole til læreplan/praksisplass
- kvalitet og sammenheng i utdanningssystemet kommer alle barn, unge og voksne til gode, og har særlig stor betydning for grupper og individer som står i fare for å ikke lykkes i utdanningssystemet.
- alle skal inkluderes i gode læringsprosesser
- tidlig innsats (JF st. meld 16, Tidlig innsats for livslang læring)
- kvalitet- felles forståelse av begrepet

2. Få oversikt over, og påvirke til at tilbud og tjenester trekker i samme retning, oppfølging av kommuner gjennom god dialog og være «tett på» fange opp og veilede. Eks. indikatorer læringsmiljø, læringsresultater, gjennomføring; se på dette som utgangspunkt i arbeidet vårt for arbeid med kvalitetsheving. Gjennom tilsyn, ROS

3. Være pådriver for samarbeidet og samordning i og mellom kommuner. Kompetansestrategi barnehage og opplæring (regioner) Samarbeid skole, barnehage, barnevern, helse

Fylkesmannen skal også kort redegjøre... (fra kapittel 7.3.10.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal også kort redegjøre for områder der det er særlige utfordringer knyttet til tjenestetilbud for utsatte barn og unge.

Det er etablert mange ulike fritids og aktivitetstilbud for utsatte barn og unge. Dette kan være ferie og fritidstilbud, ofte brukt av barnevernet i kommunene. Tilbudet gies ofte med bakgrunn i oppvekstforhold som er krevende. Fylkesmannen erfarer at dette kan være gode tilbud og tjenester, men samtidig vet vi at det ikke eksisterer noen form for godkjenningsordning eller krav til driften, utover at den som kjøper tjenester har et selvstendig ansvar for å sikre at ansatte har godkjent politiattest. Det er heller ingen tilsynsordning knyttet til denne virksomheten. Vi mener således det burde etableres både en godkjenningsordning og et system for å kunne føre kontroll med slik virksomhet. Dette anser vi som beste for barna, men også en trygghet for de aktører som driver slike tilbud.

Skoler og barnehager må ha kunnskap om hvordan de kan tilrettelegge for barn som har erfart svikt i omsorg og som har vært utsatt for traumer gjennom krig og flukt.

Barn og unge med flyktningbakgrunn er særlig sårbare også i en opplærings situasjon. Særlig enslig mindreårige. Skolene må ha kunnskap om traumer og andrespråksinnlæring for å kunne gi utsatte barn og unge med flyktningbakgrunn et godt læringsmiljø og tilpasset opplæring for å kunne sikre et optimalt og godt læringsutbytte.

Skole er spesielt viktig for utsatte barn og unge. Ikke bare er det den viktigste arenaen for å få emosjonell støtte, utvikle sosiale ferdigheter og oppnå gode opplevelser som barn. Mestring av skolen er en viktig enkeltfaktor for at utsatte barn og unge skal lykkes som voksne. Vi mener det må være obligatorisk for de som tar lærerutdanning å få opplæring og kunnskap til å møte dette, og at det gis muligheter for desentraliser etter- og videreutdanning basert på overnevnte kunnskap. Dette etterspørres også av sektor. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har gjennom flere år hatt samlinger med ulike tema for å styrke kunnskapen om hvordan på best mulig måte møte barn og unge med flyktningbakgrunn i barnehager og skoler over flere år. Et studium bør være løftet fram og prioriteres, f.eks gjennom KFK, slik at det er lettere for kommunene å prioritere. Gjennom felles nasjonalt tilsyn, hvor et av temaene er særskilt språkopplæring avdekkes mangler av kunnskap og forståelse i sektor.

Høsten 2017 har vi tatt initiativ overfor Nord universitet for å starte et studium med 15 stp " Norsk som andrespråk- å undervise flyktninger i grunnskolen". Fylkesmannen ønsker å kunne videreføre samarbeidet for å kunne utvide til 30 stp., som et desentralisert og samlingsbasert studium

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Utdanningsdirektoratet for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet. Herunder bes det om en redegjørelse for status rundt embetets arbeid med informasjon og motivasjon til bruk av veilederen «Samarbeid mellom skole og barnevern – En veileder».

Veilederen "Samarbeid mellom skole og barnevern- En veileder" er blitt gjort kjent i Nord-Trøndelag ved å bli tatt opp som tema ved flere fagmøter og aktuelle ledermøter. Vi har også gjort den kjent gjennom Oppvekst- og utdanningsavdelingens nyhetsbrev som sendes alle kommunene.

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse... (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en samlet redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet med Arbeids- og velferdsdirektoratet med «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

Ordningen med NAV-veileder i videregående skole har hatt stor effekt knyttet til frafallet. Uoffisielle tall viser at frafallet er halvert ved Ole Vig videregående skole, samtidig som at elever som har sluttet tidligere skoleår, har blitt hentet inn i skolen igjen ved hjelp av NAV-veilederne. Flere av disse

elevene kombinerer skole og arbeidspraksis. Pr.1.12.17 hadde bare 5 av 65 elever som var i kontakt med NAV-veilederne, sluttet i skolen. Fylkesmannen jobber med å bidra til at ordningen videreføres i fylket. Dette har vært en utfordring ettersom personer med beslutningsmyndighet på fylkesnivå, ikke har arbeidet aktivt for å støtte opp om ordningen.

Fylkesmannen har vært veldig opptatt av at det skal være fokus på tiltak som er avgjørende for at elevene fortsetter i skolen. Enten ved hjelp av økonomisk støtte, eller ved at de kombinerer skole arbeid. Økonomisk støtte til elever og arbeidspraksis som gir opplæring knyttet til kompetansemål, og som eventuelt kan lede til fagbrev eller svennebrev, har vært suksess faktorer. Det nye registrerings-verktøyet knyttet til elever som slutter, har vært til stor hjelp for NAV-veilederne. Dette verktøyet kan videreutvikles videre, slik at tiltak blir enda mer målrettet. Dette vil fylkesmannen ha fokus på videre. Det er i denne sammenheng viktig å vite nøyaktig årsak til frafallet og hva som får elever til å fortsette i skolen.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Økt ramme pga SPK gjør det vanskelig å sammenligne 2016 direkte mot 2017. Vi har brukt ekstra midler på res-område 600 pga sammenslåingsprosessen mellom Sør- og Nord-Trøndelag. Andre ting som har gjort ressursbruken annerledes i 2017 er rammeoverføring av midler på reindrift fra LMDs område til KMD, midler på beredskap fra JD til KMD og midler på tilsyn barnevern fra BLD. Det har også vært en flytting av resomr 470 integrering innvandrere fra BLD, til resomr 570 hos JD.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2017	Fagdep. 2017	Kapittel 0525, 2016	Fagdep. 2016
Arbeids- og sosialdepartementet	1 629	1 174	948	1 309
Barne- og likestillingsdepartementet	3 397	297	2 706	586
Helse- og omsorgsdepartementet	10 625	2 947	9 618	2 901
Justis- og beredskapsdepartementet	2 473	6 040	2 562	6 593
Klima- og miljødepartementet	9 861	4 741	9 311	3 396
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	37 150	506	29 568	1 179
Kunnskapsdepartementet	8 086	2 382	7 119	1 432
Landbruks- og matdepartementet	18 019	80	13 545	2 559
Andre	0	0	4	0
Sum	91 240	18 167	75 381	19 955

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Embetet har over år jobbet med og omstille virksomheten til strammere rammer. Dette både som en konsekvens av effekt av ABE reformen men også som en konsekvens av et egeninitiert lønnsloft for ansatte med en helårseffekt på over 2,6 millioner.

Selv om vi fikk en bevilgning i 2017 for å kompensere for noen av kostnadene knyttet til sammenslåingen av Nord - og Sør-Trøndelag var det en ekstra utfordring for oss at vi manglet ca. 2 millioner selv om vi både forskøv enkelte kostnader til 18 og kuttet ambisjonsnivå. Vi lå i juni an til et estimert overforbruk på ca 2,4 millioner. Stram økonomistyring og kostnadskontroll gjorde at vi kom ned på et overforbruk på ca 300 000,-

Ansettelsesstopp på fast ansatte og reduksjon i adgangen til vikariat/engasjement utfordrer selvfølgelig tjenesteproduksjonen kombinert med arbeid med sammenslåingen. Vi er derfor godt fornøyd med måten embetet har løst samfunnsoppdraget på i 2017.

For embetets regnskapsresultat for alle kap/poster viser vi til årsregnskapet.

4 Styring og kontroll i embetet

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Fylkesmannen har hatt en strategisk plan som har bl.a. har omhandlet embetets fortolkning av samfunnsoppdrag, løfter til viktige interessenter og målsetninger for embetet. I og med at det ble besluttet og slå sammen embetene i 2016 ble det besluttet at vi ikke startet noe arbeid for å revidere strategisk plan for Fylkesmannen i Nord – Trøndelag.

Fylkesmannen har mål- og resultatstyring som grunnleggende styringsprinsipp.

De viktigste styringsverktøyene er det årlige tildelingsbrevet, sammen med VØI og operasjonaliseringen av dette i virksomhetsplanene i embetet.

4.1.1 Embetets risikostyring

Som en del av embetets system for virksomhetsplanlegging skal risiko for manglende måloppnåelse, og tiltak for å minimere disse, synliggjøres som en del av VP- arbeidet. Enkelte avdelinger velger, for å ha tilstrekkelig styring og lage virksomhetsplaner ned på ukeverkfordeling av den enkelte ansatte på ulike embetsoppdrag, for derigjennom og styre ressursbruken best og mest effektivt mulig. I tillegg har vi årlig en ledelsens gjennomgang midtveis i året for å få innspill på områder der det er risiko for avvik. Dette for å kunne foreta vridning i ressursbruk mellom avdelinger hvis vi ser at det er nødvendig for embetets samlede måloppnåelse.

Budsjettmidler til avdelingene blir vanligvis fastsatt i februar som rammetildeling. I 2017 ble ikke endelig rammefordeling foretatt før i april. Dette da kostnader knyttet til fusjonen og avklaring av hvilke midler embetet fikk fra KMD for å håndtere disse ikke var tilstrekkelig avklart før da. Avdelingsdirektørene er resultatansvarlige for sine områder.

4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vi mener våre rutiner for styring og kontroll er godt tilpasset den risiko og vesentlighet vi potensielt kan utsettes for.

Risikostyring er en integrert del av embetets system for virksomhetsstyring.

Det er gjennomført et omfattende arbeid i 2017, i alle avdelinger, med kartlegging av rutiner og praksis for og ta stilling til hva som skal gjelde i FM Trøndelag.

Vi har avviksskjema som ansatte kan benytte for å melde avvik fra rutiner og god praksis.

2017 har vært et krevende år da vi har måttet balansere hensynet til måloppnåelse i 2017 opp imot arbeidet med sammenslåing av embetene. Dette har medført større oppmerksomhet på løpende risikovurderinger grunnet tap av kapasitet og kompetanse som følge av omstillingen.

Ledelsen vurderer at styringssystemene fungerer godt, og at det er god styring og kontroll i virksomheten. Vi har da hensyntatt:

- Embetet sin evne til å nå de mål og resultat som er satt i tildelingsbrev og embetsoppdrag
- Embetet sin evne til effektiv ressursbruk innenfor tildelte midler
- Økonomistyringa i embetet
- Kontroll med at risiko er innenfor akseptabelt nivå

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Kompetansesituasjonen i embetet vurderes som god. Fylkesmannen i Nord -Trøndelag har i flere år hatt god tilgang på kvalifisert arbeidskraft ved utlysning av både faste og midlertidige stillinger. Vi var litt usikre på om sammenslåingen av embetene ville medføre redusert tilgang på kompetanse, men de få stillingene vi lyste ut i 2017 fikk godt med gode søkere.

Embetet innførte ansettelsesstopp på faste stillinger sommeren 16. Det betydde at alle stillinger som ble ledige måtte løftes opp til embetsledelsen som klarerte med Sør-Trøndelag hvorvidt stillingen skulle lyses ut. Det er kun et par faste stillinger som ble lyst ut i 2017. Dette medførte også at vi hadde 16 midlertidig ansatte i embetet med kontrakter som gikk ut 31.12.17. Det er ikke ønskelig og ha så mange midlertidig ansatte i vikariat og engasjement, men var nødvendig i forbindelse med omstillingen og usikkerhet knyttet til fremtidige rammebetingelser for det nye embetet.

Kapasiteten har blitt utfordret på alle avdelinger i 2017 som en konsekvens av arbeidet med realiseringen av det nye embetet. Fusjonen medførte ekstra kostnader som ikke ble kompensert, dette gjorde at ikke alle ledige stillinger ble erstattet fast/midlertidig. Det å håndtere merarbeidet med utvikling av nye rutiner, arbeidsmetoder, organisering og annet i tillegg til å yte tjenester på akseptabelt nivå har vært krevende, men vi mener vi har greid og balansert dette på en god måte i året som gikk. Dette gjør at vi går inn i det nye embetet med en god kontroll på restansene på de aller fleste områder.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Fylkesmannen leier 5.236 M2 av Statsbygg Midt-Norge i Statens Hus Steinkjer. Leieavtalen gjelder til 2031. Vi opplever god samhandlingen med Statsbygg når det gjelder behov for vedlikehold både for eget leieareal og fellesarealene i Statens Hus. Fylkesmannen koordinerer bruken av fellesarealene og tilhørende utstyr knytta til disse på vegne av alle leietakerne på Statens Hus.

Fylkesmannen har også ansvaret for fellestjenestene på «huset». Disse omfatter bl.a. ekspedisjon, renhold, internvaktmester, husvert og tjenester knytta mot felles IKT-tjenester og kurs- og konferanseaktiviteter. Dette medfører at Fylkesmannen har arbeidsgiveransvar for ca. 11 årsverk knyttet til dette området.

Administrasjonsavdelingen har oversikt over alle eiendeler innen drift/inventar og IKT.

Reindriftsavdelingen leier lokaler av Samien Sietje i Snåsa kommune. Lokalene vurderes å være i bra stand og det er fornyet en del inventar de siste årene. Reindriftsavdelingen disponerer egen leiebil, ATV, eget feltutstyr inkludert snøscootere, kjelker, og bilhengere. Snøscootere fornyes ved behov og avhengig av tildeling på post 45. Tyngre feltutstyr oppbevares i leid lagerbygg. I forhold til kap 1142 post 45 (større utstyrskjøp og vedlikehold) ble det bedt om økt belastningsfullmakt fordi en større faktura ifb med vedlikehold av grensegjerdet i Børgefjell i 2016 kom så sent på året at det ikke ble regnskapsført i 2016. Fylkesmannen har ikke hatt ansvar for vedlikehold av grensegjerdet i Børgefjell i 2017.

Vi leier kontorer/arbeidsplasser for nasjonalparkforvalterne i Røyrvik og Lierne. Disse er i tilknytning til andre kontorfellesskaper som gjør at de har tilgang til nødvendige kontorfasiliteter. Fylkesmannen leier «Sklinna Fyr» av Kystverket Midt-Norge. Formålet med denne leien er forskning og kartlegging i samarbeid med universitetene i Trøndelag. Leieavtalen opphører i juli 2021.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Riksrevisjonen har revidert Fylkesmannen i Nord - Trøndelag årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av ledelseskommenterer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusive noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesmannen i Nord - Trøndelag årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2016 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2016, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Revisjon av regnskap og budsjett disponering for 2017 er ikke avsluttet fra Riksrevisjonens side pr. 28. februar 2018.

Informasjonssikkerheten er gjennomgående god og det er ikke rapportert avvik av nevneverdig betydning i 2017.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har en personalpolitikk på linje med statens føringer, og vi har et godt samarbeid med fagorganisasjonene i embetet. Vi har en vernetjeneste som er i tråd med reglene i arbeidsmiljøloven, og saker tas opp med tillitsvalgte i tråd med Hovedavtalen og lokal tilpasningsavtale til Hovedavtalen.

Vi har et kombinert Arbeidsmiljøutvalg og Samarbeidsforum der vernetjenesten deltar sammen med hovedtillitsvalgte, embetsledelse og arbeidsgiverrepresentanter. Der tas saker opp som er av felles interesse og dette er forumet som ivaretar medbestemmelse til tillitsvalgte. Embetet er også tilknyttet bedriftshelsetjenesten IHMS med god tilgjengelighet for de ansatte. De gir nyansatte tilbud om samtale, de bidrar også med vernerunder, psykososiale støttesamtaler, oppfølging av sykmeldte og andre tjenester ved eventuelle behov.

Vi har ikke hatt meldinger om avvik i forhold til det psykososiale arbeidsmiljøet eller særlige forhold knyttet til HMS/arbeidsmiljø. Fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen gjøres fortløpende og er et tilbud til alle nyansatte ved embetet. Det systematiske HMS-arbeidet skal revideres når vi fra 01.01.18 slås sammen med fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Det skal da etableres elektronisk kvalitetshåndbok (Risk Manager) der HMS-systemet vil inngå som en del av dette.

Vi fikk i 2016 oppnevnt en lokal omstillingsgruppe i tråd med KMDs mandat. Her var til sammen 8 tillitsvalgte og 6 ledere og eksternt innleid prosjektsekretær representert. Lokal omstillingsgruppe har også i 2017 vært arenaen for å ivareta informasjon, drøfting og forhandling etter Hovedavtalen knyttet til FM Trøndelag.

Omstillingsprosessen knyttet til sammenslåing av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har ført til at vi i 2017 har hatt hyppige møter med både tillitsvalgte og verneombud, utover møtene i AMU/Samarbeidsforum. En av utfordringene i fusjonsprosessen er samtidighet i informasjon. Vi har derfor koordinert med fylkesmannen i Sør-Trøndelag gjennomført månedlige møter mellom embetsledelsen, vernetjenesten og hovedtillitsvalgte m/varaer. I tillegg ble det i 2017 gjennomført allmøter for alle ansatte ca. annenhver måned. Målet har vært å sikre god kommunikasjon og samtidig informasjon til alle ansatte i begge embetene. Vi har også brukt vår felles intranettside hvor vi legger informasjon om sammenslåingen. I tillegg ble det gjennomført en questback til alle ansatte underveis i 2017 der det bl.a. ble sjekket ut hvordan ansatte opplevde informasjon og involvering underveis i fusjonsprosessen. Denne ga gjennomgående en god score i begge embeter.

I 2017 gjennomførte vi kartleggingsamtaler, omstillingsamtaler og innplasseringssamtaler for alle ansatte i virksomheten. Innen 01.10.2017 var alle direktører, seksjonsledere og øvrige ansatte innplassert i nye stillinger i Fylkesmannen i Trøndelag.

Ytre miljø

Fylkesmannen er en del av «grønn stab», der vi bl.a. har laget en reisepolicy som skal sikre at ansatte reflekterer over miljøbevisst transport. Vi er en del av et innkjøpsamarbeid med Nord-Trøndelag Fylkeskommune som over år har jobbet med miljøkriterier som en del av innkjøpspolitikken knyttet til de rammeavtalene vi er en del av.

Sykefravær

I vår IA-avtale har vi et mål om at sykefraværet på årsbasis ikke skal overstige 4,2 %. For 2017 var det totale sykefraværet nede i 4,3 % (legemeldt og egenmeldt). Kvinners fravær var totalt 6,5 %, mens menn hadde et totalt fravær på 2,1 %. I 2016 var det totale sykefraværet 5,95 %, noe som betyr at vi i 2017 har hatt en reduksjon i sykefraværet på 1,65 %. Sykefraværstatistikken rapporteres kvartalsvis til ledermøtet og til AMU/Samarbeidsforum for å avdekke om årsaken til fraværet er jobbrelatert. Dette er viktige kommunikasjonskanaler i tillegg til sykefraværsoppfølgingen og samtalen med den enkelte.

Ansatte

Antall ansatte ved utgangen av 2017 var 139. Det er færre enn det var ved utgangen av 2016 da vi hadde 147 ansatte i FMNT. Vi har vært gjennom en omstillingsprosess og det var tilsetningsstopp for faste ansatte i hele 2017. Midlertidig ansatte (vikarer inkludert) var ved årsskiftet 2017/2018 16 stykker (11,5 %). Dette tallet var også høyt ved forrige årsskifte da det var 19 midlertidig ansatte i virksomheten (12,24 %). Dette har vært nødvendig for å løse samfunnsoppdrag og erstatte ansatte som har sluttet/gått av med pensjon.

I 2016 var turnover på 4,75 %, mens det i 2017 har økt til 5,8 %. Totalt 11 personer sluttet, hvorav 6 gikk av med pensjon og 5 sluttet grunnet andre årsaker.

5 Vurdering av framtidutsikter

5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Nord-Trøndelag hadde ved utgangen av 2017 137.767 innbyggere. Nord-Trøndelag fylke bestod av 23 kommuner. 13 av disse hadde under 3000 innbyggere, og fire kommuner hadde et innbyggertall på under 1000. Nord-Trøndelag hadde ingen store byer, men 5 mellomstore kommuner med innbyggertall mellom 13 000 og 23 000. Disse er Namsos, Steinkjer, Verdal, Levanger og Stjørdal.

Nord-Trøndelag har hatt en positiv befolkningsvekst de siste 15-20 årene. Veksten samlet er noe lavere enn landsgjennomsnittet, og den er svært skjevt fordelt mellom kommuner. Veksten er konsentrert, og er sterkest jo nærmere Trondheim en kommer. Størst har befolkningsveksten vært i kommunene Stjørdal og Levanger. Størst nedgang i befolkning siden tusenårsskiftet har det vært i kommunene Leka, Røyrvik og Fosnes, som alle har hatt en nedgang på om lag 20 prosent.

Innvandring har vært et viktig bidrag til å redusere nedgangen i folketall i mange av distriktskommunene. Kommuner som Snåsa, Meråker og Grong mistet i fjor sine asylmottak, og for disse kan kommuneøkonomien utvikle seg i problematisk retning pga. at de står i fare for å miste både arbeidsplasser og tilskudd.

Vi ser i dag store forskjeller mellom kommuner når det gjelder muligheten til å rekruttere kompetent arbeidskraft, og til å beholde viktig kompetanse. Dette gjør at innenfor mange områder blir fagmiljøene i kommunene små og sårbare, og enkeltmedarbeidere har mange ulike arbeidsoppgaver. For Fylkesmannen innebærer dette at vi må jobbe på ganske forskjellige måter for å utføre oppdraget vårt. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har gjennom strategiarbeid og bevisste satsinger over år utviklet en arbeidsform preget av skreddersøm. Dette gjør at vi har tatt høyde for å håndtere store ulikheter mellom kommunene. Nærhet og høy kunnskap har vært viktige stikkord i så måte. For å utvikle en slik arbeidsform har det også vært viktig at den enkelte medarbeider har blitt gitt stor tillit til å håndtere løpende oppgaver. Noe av dette kan også ha vært en følge av at vi har hatt en «flat organisasjonsmodell» der det har vært svært kort vei mellom medarbeidere og ledere.

I Nord-Trøndelag har det vært lang tradisjon for interkommunalt samarbeid, både gjennom de to samkommunene, vertskommunesamarbeid med og uten politisk nemnd, regionrådsamarbeid, og andre samarbeidsformer. Samarbeidsrelasjonene har vært relativt stabile over tid.

Kommunereformen resulterte i flere sammenslåingsvedtak. Disse er Rissa- Leksvik, Steinkjer- Verran og Namsos-Fosnes -Namdalseid. I tillegg vedtok Stortinget i juni 2017 sammenslåing av kommunene Leka, Nærøy, Vikna og Bindal. I desember 2017 ble sistnevnte vedtak omgjort til bare å gjelde Nærøy og Vikna. Innherred samkommune er oppløst fra 1.1.2018, og er delvis erstattet med vertskommunesamarbeid. Namdal samkommune vil oppløses 1.1.2020.

I 2017 har flere kommuner i Nord-Trøndelag jobbet med å utvikle nye regionstrukturer og samarbeidsrelasjoner. Dette er tydeligst i Namdalen, der 13 kommuner har dannet et nytt regionråd; Namdal regionråd. Indre Namdal regionråd og Kystgruppen i Namdal er tilsvarende under avvikling. Flere kommuner arbeider nå med å etablere tilsvarende strukturer.

Kommunene er gitt mye ansvar og myndighet på miljøområdet, og det er avgjørende for at nødvendige miljøhensyn blir tatt. Det er viktig at kommunene settes i stand til å utøve denne rollen, og omfanget av ressurser kommunen har til rådighet blir avgjørende i så måte. Miljøvernavdelingen bidrar med ressurser i form av kompetanseoverføring/-deling til kommunene på miljøområdet.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har også i 2017 prioritert arbeidet med tilsyn og veiledning og ikke minst kombinasjonen av disse. Etterspørselen etter veiledning fra sektor er såpass stor at vi har måttet prioritere veiledning på noen sentrale områder samt veiledning etter tilsyn.

Innføringen av nytt kapittel 9 A om skolemiljø har vært ett av satsingsområdene i 2017. Alle kommuner og skoler har fått tilbud om informasjon og veiledning om dette, og da til skoleansvarlige, rektorer og PPT. Dette har vært helt nødvendig og vil forhåpentligvis bidra til en bedre skolehverdag for alle elever. Implementering av ny rammeplan for barnehagen har vært et annet prioritert område. Vi ser at vi gjennom dette har bidratt til å gjøre rammeplanen godt kjent og at den nå blir tatt i bruk i barnehagene i fylket. I 2017 ble det også gjennomført et omfattende arbeid med å berede grunnen for ny modell for desentralisert kompetansutvikling. Vi mener vi har lyktes svært godt med dette arbeidet, og har nå fått på plass kompetanseregioner/ kompetansenettverk og samarbeidsforum for alle kommuner i Trøndelag. I dette er friskolene også inkludert.

Sosial- helse og barnevernsområdet har stor oppmerksomhet i vårt fylke. Både fra brukerne, pårørende, tjenesteytere, media og samfunnet for øvrig. Dette bidrar til stor oppmerksomhet omkring utvikling og forbedring av disse fagområdene. En slik oppmerksomhet bidrar også til å øke rettsikkerheten for innbyggerne.

Vi har lagt vekt på en tett dialog med kommunene, og vi har faste dialogmøter med kommunens administrative og politiske ledelse og barnevernets ledelse sammen. NAV deltar på deler av disse dialogmøtene. Dette for å sikre en bedre og samlet innsats overfor barnefamilier og unge i overgangen barnevern og NAV. Vi ser en fortsatt bedring av mange resultater på barnevernsområdet. Fristbruddene på undersøkelser er redusert fra 38.5% i 2013 til ca 10 % ved utgangen av 2017. Av 372 barn i fosterhjem som kommunene har tilsynsansvar for, er det 70 (151 i 2015 og 127 i 2016) barn som ikke får tilsyn etter lovkravet. Selv om dette er en halvering på to år, er det fortsatt behov for oppmerksomhet fra vår side i 2018. Av 401 barn i fosterhjem får 330 av disse oppfølging i henhold til lovkravet. Dette er en betydelig forbedring, hvor det i 2013 var 157 barn som ikke fikk denne oppfølgingen.

I det nye fylket er nye strukturer for samhandling med andre partnere, både offentlige og private, under etablering. Fylkesmannen har tatt aktive grep på landbruksområdet med å etablere et felles regionalt landbruksforum med faglag i landbruket og sentrale offentlige aktører. I tillegg kommer fagråd knyttet til de ulike program for virkemidler som vi har ansvar for h.h.v.;- regionalt skog- og klimaprogram, regionalt miljøprogram og regionalt næringsprogram. Dette for å bidra til god samhandling og forankring av virkemiddelbruken.

2017 ble sterkt preget av arbeidet med å slå sammen embetene i Nord- og Sør-Trøndelag.

Det ble lagt stor vekt på Trøndelagsperspektivet i sammenslåingsprosessen, og to-lokasjonsmodellen som ble valgt, oppleves som svært fornuftig i et fylke der det er viktig at det offentlige bidrar til en balansert utvikling i regionen. Vi har hatt mye fokus på å etablere felles forvaltningspraksis på tvers av de gamle fylkesgrensene. Dette har bl.a handlet om forskjellige kulturer, og ulik praksis og samhandling med for eksempel kommunene. Prioriteringen av omstillingsarbeidet har gjort at noen avdelinger ikke har klart å oppnå alle resultatkrav i 2017.

5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Det vises til drøfting av befolkningsutvikling i regionen under pkt.5.1. I dokumentet «Oppsummering og tilrådning kommunereformen i Nord-Trøndelag», ble det fra fylkesmannen pekt på at for enkeltkommuner har en sentral problemstilling vært om det er økonomisk grunnlag for å bestå som egen kommune eller ikke. Kommunenes vedtak i kommunereformprosessen har i sum ikke gitt en struktur der kommunene blir mer økonomisk robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Det er derfor grunn til å peke på de økonomiske utfordringene som er knyttet til befolkningsreduksjon i deler av Trøndelag.

I og med sammenslåingen av Trøndelagsfylkene vil nå «strekket i laget», når det gjelder kommunistørrelse, øke ytterligere. Mens f.eks. Trondheim

kommune kan ha store avdelinger som løser oppgaver innenfor et område, kan Leka kommune ha ¼ årsverk til å ivareta tilsvarende oppdrag overfor innbyggerne der. Behovet for «skreddersøm» slik at vi kan bidra til å gjøre kommunene til gode samfunnsutviklere og tjenesteleverandører øker derfor.

For mange av Fylkesmannens oppgaver vil regionrådene være svært hensiktsmessige strukturer å ta del i. Dette både fordi vi når flere kommuner samtidig med dialog og veiledning, og ved at forhold som er av stor interesse på tvers av kommunegrensene kan diskuteres og finne sin løsning i regionrådet.

På planområdet har Miljøvernnavdelingen lagt vekt på å behandle arealsaker i tråd med det sist oppdaterte rundskrivet om innsigelser fra KMD (Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis), og legge dette til grunn for tidlig og tydelig dialog med kommunene. Avdelingen deltar i regionalt planforum sammen med embetet for øvrig og fylkeskommunen. Det har også vært gjennomført arbeid mht. utarbeidelse og revisjon av interne prosedyrer på planområdet.

Vi registrerer at det har skjedd en stadig tydeliggjøring og økt vektning av Fylkesmannens oppgaver på klimaområdet. Ressurstilgangen er avgjørende for arbeidet med å bidra til at klimamålene nås. Hos Fylkesmannen i Trøndelag vil et av satsingsområdene fremover være «Klima og klimatilpasning», og dette blir en av embetets fyrtårn.

Som statlig sektormyndighet i arealsaker er Miljøvernnavdelingen avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere hvilke naturverdier som blir berørt ved ulike inngrep. Det er fortsatt store mangler mht. kartlegging av norsk natur. Et mangelfullt kunnskapsgrunnlag og utbyggingsspress vil kunne medføre tap av viktige naturverdier, både når det gjelder arter, naturtyper, landskap og friluftsliv.

På tilsynsområdet har Miljøvernnavdelingen lagt vekt på å bygge opp kompetanse på flerdagstilsyn (systemrevisjon). Avdelingen har deltatt på kurs i systemrevisjonsmetodikk, og har et mål om å profesjonalisere tilsynet ytterligere.

Trøndelag er et fylke med konflikter mellom bruk og vern av natur, noe som påvirker arbeidet med f.eks. verneområder og rovvilt. At det legges til rette for god dialog er en forutsetning for å lykkes med forvaltningen på disse områdene også fremover.

For Reindriftsnavdelingen førte fokus på sammenslåingsprosessen til at det ikke var rom for å plukke ut spesielle satsingsområder i 2017. Avdelingen prøvde imidlertid å følge opp de utfordringer vi tidligere har skissert som viktig for Fylkesmannen. Det aller viktigste her er god og tillitsskapende kontakt opp mot reindriftsnæringen. Vi prioriterte derfor gjennomføring av Reindriftskonferansen, der alle reinieiere møtes for å diskutere aktuelle tema. Godt oppmøte og rom for diskusjoner, gjør at vi får gode tilbakemeldinger fra målgruppen.

Tillit mellom reindriftsnæringen og forvaltningen er en forutsetning for å lykkes med mange av de oppdragene Fylkesmannen får på reindriftsområdet. Vi mener derfor at en av de viktigste utfordringene innenfor reindriftsområdet vil være å følge opp og utvikle dialogen og samhandlingen med reindriftsutøverne. Fylkesmannen har som mål å være mer synlig på reindriftens praktiske arenaer, noe som er ressurskrevende.

Manglende kompetanse om samiske rettigheter og internasjonale folkerettskonvensjoner og bruk av disse i forvaltningssammenheng er utfordrende både i forhold til Fylkesmannens egen forvaltning og kommunenes forvaltning. Å sikre ressurser til en egen jurist på folkerettslige spørsmål er viktig for å styrke forvaltningen hos Fylkesmannen. Reindriftsnavdelinga sitt fyrtårn, «Sør-samisk kulturforståelse og folkerett», vil også være en viktig satsing i denne sammenheng.

Fylkesmannen har vært en aktiv pådriver for å få i gang en felles Barnevernsvakt i Nord-Trøndelag. Det er nå snart 3 år siden oppstarten. Fylkesmannen har fulgt opp spørsmålet om videreføring for hele fylket i dialog med de aktuelle kommunene. Dette er nå besluttet innført i alle fylkets kommuner, med unntak av Stjørdal, Frosta og Meråker som benytter barnevernsvakta i Trondheim. Dette bidrar til en økt profesjonalisering av tilbudet, samtidig som det også avlaster den lokale barnevernstjenesten. Det er imidlertid fortsatt utfordringer å få dette til å fungere godt, særlig med hele fylket koblet på. Dette handler både om å sikre god nok faglighet, men også finne praktiske løsninger for bemanning, herunder også samarbeidet mellom barnevernsvakt, det lokale barnevernet og andre aktuelle instanser. Fylkesmannen vil fortsette arbeidet med å følge opp dette og samordne de aktuelle aktørene.

Et viktig nasjonalt oppdrag på alle fagområdene til sosial, helse- og barnevern er å øke rettsikkerheten til de aktuelle brukere. I 2017 har vi avsluttet et studium med studenter fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, NAV og barnevernet med NTNU som faglig ansvarlig. Vi er nå under etablering av forvaltningskompetansenettverk i de ulike tjenesteområdene i fylket. Vi anser dette som viktig bidrag i arbeidet med å øke rettsikkerheten til de ulike brukerne av tjenester og bidra til økt samarbeid og samhandling mellom tjenesteutøverne.

Det er en kontinuerlig utfordring å balansere ressursbruken for å dekke de krav og forventninger som stilles til sosial, helse- og barnevernsområdet. Sterk økning i rettsikkerhetsoppgaver skaper utfordringer i forhold til å klare å være tilstrekkelig aktiv med utviklingsoppgaver, ivareta pådriverrollen og å gi råd og veiledningsbistand. Vi har en god og bred kompetanse i avdelingene, men er sårbare både på kapasitet og på fagområder hvor vi er få. For å kunne ha en naturlig autoritet er det viktig at vi oppleves som praksisaktuelle og ikke bare blir medarbeidere som har autoritet utelukkende gjennom rollen som fylkesmann. Vi skulle derfor gjerne ha hatt mulighet til å være mere tilstede der tjenestene utøves. For å få dette til er vi avhengige av å i større grad kunne prioritere oppgavene selv og ha mindre omfang på oppgaver gitt fra ulike direktorat og departement. Det vil også være viktig at overordnede direktorat, helsetilsyn og departement også tilpasser seg de endringer vi nå gjør i regionene, både i form av resultatkrav og ikke minst hvordan de følger oss opp.

Trøndelag fylkesmannsembete har knapt 300 medarbeidere. Størrelsen innebærer en helt annen organisering enn tidligere. Utfordringen for Fylkesmannen i Trøndelag er nå å utvikle en organisasjon med medarbeidere som på en effektiv måte gjør oss profesjonelle til å utføre våre oppdrag i både de store og de små kommunene i denne langstrakte regionen. Utfordringen er videre å bidra til mest mulig lik forvaltningspraksis innenfor tilsyn, kontroll og veiledning uten at organiseringen blir topptung og byråkratisk, og at vi taper effektivitet gjennom denne sammenslåingen.

Fylkesmannen i Trøndelag har fått støtte fra difi til en satsing både på utvikling av medbestemmelsesapparatet, og til et lederutviklingsprogram. Disse satsingene er planlagt gjennomført i 2018. Gjennom flere samlinger vil samtlige tillitsvalgte, og de 3 ledernivåene i embetet, bli involvert. Parallelt med dette planlegger vi å gå i gang med en prosess for å få på plass en ny strategisk plan.

Etablering av et nytt, felles embete medfører både muligheter og utfordringer når to ulike kulturer skal smeltes sammen til en. Løsningen med at medarbeidere er fordelt på flere lokasjoner medfører også utfordringer både når det gjelder ledelse og ikke minst samhandling mellom lokasjonene. Det er først og fremst lederne som er avhengig av tilstedeværelse på begge lokasjonene, men også avdelingene må av og til møtes fysisk for å utvikle et godt arbeidsmiljø med felles organisasjonskultur. For at vi skal kunne jobbe effektivt og levere på våre oppdrag framover kreves det blant annet gode tekniske løsninger for digitale møter.

I forbindelse med sammenslåing av embetene tok de to fylkesmennene initiativ til en styrking av arbeidet på strategisk viktige områder, såkalte fyrtårn. Fyrtårnene skal ha tydelig forankring i tildelingsbrevene, de skal være på områder som er viktig for flere avdelinger hos Fylkesmannen og som er av interesse for andre statlige eller regionale aktører. Vår ambisjon videre er at fyrtårnene skal forankres i Trøndelag fylkeskommune sitt planverk, og at de skal gi bedre tjenester til kommunene. Gjennom fyrtårnsatsingene har Fylkesmannen en ambisjon om å ta en nasjonal posisjon på noen av områdene.

Stram økonomistyring og kostnadskontroll gjorde at vi kom ned på et overforbruk på ca. 300.000 i 2017. Det å skyve på kostnader til 18 er selvfølgelig ikke ønskelig, men var nødvendig. Vi vet at den samlede effekt for ABE-reform og forventede digitaliseringseffekter for det sammenslåtte embetet, er 5,5 millioner for årene 16-18. Dette tilsvarer ca. 9 stillinger, og gjør fortsatt kostnadskontroll nødvendig. Det er åpenbart at størrelsen på de økonomiske rammene fremover vil være avgjørende for vår evne til å løfte nye utviklingsoppgaver. Vi er derfor usikre på hvordan finansieringsmodellen av Fylkesmennene vil påvirke vår utviklingskraft og evne til løse samfunnsoppdraget fremover.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Nord-Trøndelag.pdf](#)

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG

Org. nr.: 974772108

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Fylkesmannen i Nord-Trøndelags årsregnskap for 2017. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2017.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at kr 252 361 557 er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesmannen i Nord-Trøndelags årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2017 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2017, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–IV). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsen og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999. Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss med moderat sikkerhet om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 18.04.2018

Etter fullmakt

Erna Jørgensen Lea
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur